

A REMÉNY HÁZA –GYÓGYÍTÓ ÉPÍTÉSZEZET
HOUSE OF HOPE –HEALING ARCHITECTURE

KÉSZÍTETTE: GYÖRFY ORSOLYA
KONZULENS: MIZSEI ANETT

TDK 2022

Tartalom

BEVEZETÉS	3
HEALING ARCHITECTURE	4
NYITOTT TEREK	5
A FÉNY SZEREPE A KEZELÉSBEN	6
MEGNYITÁSOK	6
SZÍN.....	6
TERVEZÉSI KONCEPCIÓ	7
KONKLÚZIÓ	8
IRODALOMJEGYZÉK	9

BEVEZETÉS

“Egészséges lélek egészséges testben: ez rövid, de teljes foglalatja az ember földi boldogságának.”

-John Locke

Kutatásom témája a mentális egészség és az építészet kapcsolata, azaz a gyógyító építészet. Arra a kérdésre keresem a választ, hogy milyen különféle építészeti elemekkel lehet hozzájárulni a betegek egészségéhez és gyógyulásához.

Számomra ez a téma rendkívül fontos, mivel elsőkézből tapasztaltam és tanultam meg, hogy mennyire is fontos a saját lelki egészségünk a testi épségünk mellett. Saját terápiám alatt olyan helyeket kerestem, ahova el lehetett vonulni a világ elől kikapcsolni, a hétköznapi rohanásból kiszakadni és csak saját magamra figyelni, összpontosítani. Meglepően tapasztaltam, hogy Magyarországon nagyon nehéz ilyen helyet találni, ahol a pihenésen felül még szakszerű segítséget is tudnak biztosítani, és a hely nem egy belvárosi kórház valamelyik elhanyagolt pszichiátriai részlege.

Úgy érzem, egyre fontosabb, hogy ezzel a témával is foglalkozzunk, és hogy létrehozzunk olyan kellemes, befogadó, törődő tereket, épületeket, intézményeket a természetben (a környezet szorosan összekapcsolódik a funkcióval), ahol a beteg nyugodt közegben tud gyógyulni.

Dolgozatomban egy kisebb körre szűkítettem le a célcsoportomat. Az épületemet kifejezetten mellrákkal küzdő/megküzdött nőknek tervezem, akiknek a kezelésük során vagy után fel kell dolgozniuk a történeteket és az esetlegesen bekövetkezett különféle testi változásaikat, hogy utána ugyanolyan erősen és magabiztosan tudjanak visszatérni a hétköznapi életükhöz, mint a betegségük előtt. Sokan el sem tudják képzelni, hogy egy nőnek milyen lelki és testi megpróbáltatásokkal kell szembenéznie egy nagyon fontos, a nőiességét jelképező részének elvesztése során, még azután is, hogy esetleg a betegséget már legyőzte. Fennállhat az a probléma is náluk, hogy elveszítik az önbizalmukat, mert nem tudják elfogadni és szeretni az „új” testüket és így nem szívesen mutatkoznak mások előtt. Szeretnék ebben segíteni nekik és egy olyan biztonságos helyet kialakítani, ahol hasonló helyzetben lévő nőtársaikkal együtt tudnak felépülni testileg és lelkileg egyaránt, hozzáértő és nagy szakértelemmel rendelkező női kezek között.

HEALING ARCHITECTURE

A “gyógyító építészet” kifejezést először az 1980-as években hozták létre. Ez az építészet és a gyógyítás kapcsolatának konkrét tudományágát takarja, amely a környezetnek a páciensek gyógyulási és felépülési folyamataira gyakorolt hatását vizsgálja. Ez a tudományág 1984-ben, a svéd Roger Ulrich építész professzor által közzétett tanulmánnyal indult, amely bebizonyította, hogy a betegek korábban hazaengedhetőek és a műtéteket követően kevesebb fájdalomcsillapítót igényelnek, ha fás parkra néző szobában helyezik el őket. A későbbiekben készült tanulmányok azt is bemutatták, hogy az egyéb tényezők nem csupán a páciensek és a lakók, hanem az ott dolgozók jó közérzetét is befolyásolták.¹

Felmerül tehát a kérdés, hogy vajon segítheti-e az építészet a gyógyulási folyamatot? Hogyan befolyásolja az emberi pszichológiát? Mit tehetünk a terápiás építészet érdekében?

Az emberek hajlamosak folyamatosan valami újat fejleszteni a jobb jövő reményében, de aligha veszik észre, hogy a modernizáció, az urbanizáció olyannyira függ a technológiától, hogy életmódunk teljesen gépesített lett, ami elfoglalt munkarendhez, megnövekedett levegő szennyezettségi szinthez, csökkentett zöldfelületekhez, nem tervezett és kellemetlen környezethez, zsúfolt lakókörnyezethez és még sok máshoz vezet. Hosszú távú hatása egészségügyi problémákat és betegségek sokaságát okozhatja, ami a gyógyszerek, a vegyi anyagok túlzott mértékű használatához és az egészségügyi központok túlterheléséhez vezet.

A dolgozat célja annak kiderítése, hogy az építészet és az esztétika hogyan teremthet olyan környezetet, amely elősegíti a gyógyulási folyamatot. Azonban azt nem állíthatjuk, hogy az architektúra önmagában képes gyógyítani, de az építészeti tér manipulációja elindíthat törekvéseket olyan gyógyító környezet kialakítására, amely befolyásolhatja a betegek fizikai és pszichológiai viselkedését.

A placebo-kezelés pseudo-orvosi terápia, amely valósnak tűnik, de valójában nem az. Ez a gyógyítás megpróbálja kezelni a testet az elmén keresztül. Egy ilyen ellátás hatása jól nyomon követhető az építészeti placebo hatásban hívő Charles Jencks Maggie Központjaiban (Maggie’s Centers) zajló gondozásokon keresztül. Az építész ezt a filozófiát alkalmazta és tervei révén olyan építészeti környezetet teremtett, amely sok rákos beteg gyógyulásában segített. Egy ilyen környezet nemcsak segíti a betegeket abban, hogy mentális és társadalmi támogatást kapjanak a rák kezelésében, hanem hatnak az érzelmekre is.

¹ <https://www.geze.hu/hu/fedezze-fel/temak/gyogyito-epiteszet>

A neves amerikai filozófus, William James ezt úgy fogalmazta meg, hogy „generációnk legnagyobb forradalma az a felfedezés, hogy az emberek elméjük belső hozzáállásának megváltoztatásával megváltoztathatják életük külső vonatkozásait”. (Levitt, Andrew. 2015).

A gyógyító építészet gyakorlása a természetes környezethez szorosan kapcsolódó gyönyörű terek kialakításával minden bizonnyal az emberi gyógyuláshoz és jóléthez vezet. Az építészeti terek kialakításának koncepciója, amely figyelembe veszi a természeti tényezőket - a hangot, a fényt, a színt, a szagot és a kellemes kilátást - kétségtelenül összekapcsolódik az emberi érzékszervekkel, és ezáltal segít a betegek fizikai és pszichológiai gyógyításában. Az építészeti terek közvetlenül befolyásolják az emberi érzelmeket oly módon, hogy a kellemes építészeti tér elősegíti a természetes gyógyulási folyamatot.

A fény és a szín a vizuális hatás szempontjából is létfontosságú szerepet játszik az érzékszervi tervezésben. Az árnyékok segítenek a tömeg és a térfogat mélyebb ábrázolásában. „Az építészet nagy tereiben állandó, mély árnyék és fény lélegzik; az árnyék belélegzik, a megvilágítás kilélegzik.” (Juhani Pallasmaa, 2012).

A kórházakat manapság egészségügyi központokkal helyettesítik, amelyek megnyugtató és kellemes környezetet biztosítanak a betegek számára. Ezért az építésznek együtt kell működni a terapeutákkal és szociológusokkal, és meg kell vitatniuk a hely gyógyító képességét a tervezés révén.²

Az egészségügyi központok tervezése során az építészek és kutatók alaposan megfigyelték és megpróbálták elemezni az összefüggést az egészségügyi központok létrehozásában szerepet játszó fizikai paraméterek és azoknak a betegek egészségére gyakorolt olyan hatása között, mint például az ápoltak kényelmi szintje, gyógyulása, a tartózkodás időtartama, a gyógyszeres kezelés, a stresszszint stb. Ezen paramétereknek a különböző korcsoportok betegein történő egyéni vizsgálata és tanulmányozása valóban segíthet annak bemutatásában, hogy hogyan lehet egészséges környezetet és teret kialakítani, amely csökkentheti a stresszt és a szorongást, valamint kezelheti a betegek kényelmével kapcsolatos problémákat is.

NYITOTT TEREK

Számos klinikai vizsgálat bizonyította a természetben való tartózkodásnak a betegek stressz- és szorongásszintje csökkenésére gyakorolt pozitív hatását. Irving Biermann professzor (Dél-Kaliforniai Egyetem) tanulmányában azt találta, hogy amikor az emberek olyan tájakat néznek, amelyek megnyugtatók az elmét és a szemet - például gyönyörű panorámákat, naplementét, hegyi kilátást, fák lombjait - az idegsejtek

² <https://www.re-thinkingthefuture.com/rtf-fresh-perspectives/a597-therapeutic-architecture-role-of-architecture-in-healing-process/>

az agyban aktiválódnak, és az agy természetes fájdalomcsillapítói hatni kezdenek, ezáltal csökkentik a beteg stressz-szintjét.

A FÉNY SZEREPE A KEZELÉSBEN

A fény kritikus szerepet játszik az ember életében és mindennapi közérzetében, így aligha tudjuk elképzelni létezésünket nélküle. Lehetővé teszi az alapszintű működést, és kulcsfontosságú szerepet játszik a pszichológiai és fiziológiai egészségünkben.

A mesterséges világításnak rendkívül rugalmasnak kell lennie és alkalmazkodnia kell az ember igényeihez, vagyis megnyugtató érzést kell nyújtania a betegeknek például olvasás közben, és jól meg kell világítania a személyzetet vizsgálatok vagy sebészeti kezelések elvégzésekor. A belsőépítészeknek amikor házat vagy épületet terveznek figyelembe kell venniük a fény mennyiségét és a rendelkezésre álló fénytípust.

MEGNYITÁSOK

Ulrich „Az ablak ereje” című munkájával megmutatta és tudományosan bizonyította, hogy a kórházban lévő betegek gyorsabban gyógyultak meg, amikor szobáikból közvetlen kilátás nyílt a külső természeti környezetre, nem pedig csak egy üres falat bámultak. Egy tanulmány szerint azoknak a betegeknek, akik látták és érezték a természetet (fák vagy madarak csicsergése, hűvös szellő, napkelte és napnyugta stb.), kevesebb fájdalomcsillapítóra volt szükségük, mint azoknak, akik ablak nélküli szobában tartózkodtak.

SZÍN

A színek jelentős hatással lehetnek a betegek pszichéjére; egyes színek a tevékenységeket ösztönzik, míg mások a passzív viselkedést. A színterápia szerint a színek képesek befolyásolni életünk számos területét, beleértve érzelmeinket, mentális állapotunkat, hangulatunkat és energiaszintünket. Mindegyik szín összhangban van a hét energiaközponttal vagy csakrával. A színterápia koncepciója azon a tényen alapul, hogy fiziológiai viselkedésünk előre meghatározott módon reagál a színekre.

A terápiás építészetben használt építőanyagokat gondosan kell megválasztani, mivel a természetes anyagok nemcsak gyógyító, hanem ökológiai előnyökkel is járnak. Ha egy épület harmonikus és közel áll a természethez, akkor az a környezetre is pozitív hatással van. Az önellátó terek, az „ökociklusos házak” vagy a mezőgazdasági rendszerek tervezésével az építészet harmóniában dolgozhat a természettel.

A tereknek nagy lehetőségeik vannak arra, hogy pozitívan befolyásolják az emberek pszichéjét és érzelmeit, és még nagyobb jelentőségük van, ha betegekről van szó. Nagy körültekintést igényel a fény, szín, textúra és anyagok felhasználásának megfelelő tervezése, az egyensúly fenntartása. A belsőépítésznek és építésznek fel kell ismerniük, hogyan lehet minden tervezési alkotóelemet feltárni, mint lehetőséget arra, hogy befolyásolják a betegek egészségét és jólétét.

Manapság, a gyorsabb gyógyulás és rehabilitációs folyamat során a tereknek lehetővé kell tenniük a betegek számára, hogy kapcsolatba léphessenek lelkiségükkel. Ezt a kezelést fontos szálának tekintik.³

TERVEZÉSI KONCEPCIÓ

Az épület koncepcióját és formáját a környezet és a terep vonalai ihlették. A főbb falak ívesek és a belső teherhordó falak is ezeket a vonalakat követik. Az egész épület igyekszik organikus hatást kelteni, hogy még természetközeli legyen. A belső elrendezés sem követ egy határozott rasztert, helyette kisebb szigetekre tagolódnak a funkciók és a különböző kiszolgálóhelyiségek.

Középen egy közel 50m²-es udvar található, ami sok természetes fényt enged be az épület szívébe. Az átriumon kívül még felülvilágítók és nagyobb megnyitások, üvegfalak juttatnak be természetes fényt az épületbe. A megnyitásokat úgy terveztem, hogy az út felől zártabb legyen az épület és az erdő felé nyisson, hogy ne lehessen belátni a privátabb funkciókhoz. Az épület egyik szárnyát a szállás foglalja el, a terápiás funkciók és a testi-lelki feltöltődéshez hozzájáruló wellness és meditációs egységek nyitottabban, kötetlenebb módon helyezkednek el az épület további részében.

Anyaghasználatában természetes anyagokkal főleg fával dolgoztam, emellett natúr és semleges színeket, fehérét képzeltem el. Ezek az anyagok és színek megnyugtatóan hatnak a páciensekre és a fa, mint építőanyag Visegrádon könnyen elérhető és kedvelt matéria.

A lapostető egyben egy zöldtető lenne, amit a felülvilágítók és az átrium tagolna foltokban, és óvatosan kúszik be a fák közé, elég helyet biztosítva nekik a terjeszkedéshez.

Funkcionális elrendezését tekintve az épület két szárnyra és egy középső közösségi térre tagozódik. A két szárnyban találhatóak a privátabb funkciókat betöltő helyiségek, mint például a hálószobák és a testi-lelki felüdüléshez hozzájáruló spa, középen pedig a terápiás, csoportos foglalkozások helyiségei helyezkednek el. A központi tér egyik fő eleme az üvegfalal körülvett belső udvar, ahova a páciens ki tud ülni a friss levegőre,

³ <https://www.re-thinkingthefuture.com/rtf-fresh-perspectives/a597-therapeutic-architecture-role-of-architecture-in-healing-process/>

anélkül, hogy az épületet el kellene hagynia. Külön szigetekként helyezkednek el a terápiás szobák és a dolgozói pihenő. Az épület szíve és legfontosabb helyisége a multifunkcionális csoportos terem, ahol gyűléseket, jóga órákat és workshopokat is tarthatnak, illetve itt található egy olvasósarok is. A teremből egy nagy üvegfalon keresztül nézhetünk rá a kis ültetvényes kertre és a távolba vezető ösvényre, ami itt most kiemelt szerepet játszik a koncepcióban. Az ösvény a „gyógyulás útját” jelképezi, amin, ha végig sétálnak pazar kilátáshoz jutnak és egy gyönyörű fa jelképezi a céljukat, ahol megünnepelhetik felépülésüket. Ez a hely jelentheti nekik azt, hogy végig értek a gyógyuláshoz vezető hosszú, rögös úton és minden rosszat itt hagyhatnak a hátuk mögött.

Az épület szándékosan erre az útra lett komponálva és a fő funkciókból direkt ide nézünk, mert mindannyian ennek az ösvénynek a végére szeretnék eljutni és a reményt tartja bennük, hogy igenis egyszer oda jutnak.

A homlokzat köré lamellált faburkolatot terveztem, amelynek az osztása az épület út felőli oldalán sűrűbb, annak érdekében, hogy a kíváncsi szemek ne lássanak be az épületben tartózkodókhoz. A többi oldalon helyenként kihagyva vagy ritkítva játékos homlokzatot eredményez, miközben megoldja az árnyékolást is, valamint egy közlekedőt is képez az épület körül.

Az épülethez tartozik két kisebb pavilonszerű kültéri rész is. Az egyik a spa-hoz kapcsolódik, ahol egy szauna és egy jacuzzi található, a másik pedig meditációs funkciót kapott. Ezek az épületrészek már belógnak az erdőbe a fák közé és az egyiket a lejtés miatt cölöpök tartják.

KONKLÚZIÓ

Összességében szerettem volna egy kellemes, befogadó teret létrehozni ezeknek a nőknek, ahol egymást segíthetik végig a gyógyuláshoz vezető úton és ahol támogatásra találnak és tudják, hogy nincsenek egyedül. Épületem formáját, alaprajzi elrendezését, anyaghasználatát, és nem utolsósorban a tervezési helyszín elhelyezkedését az előkutatásom támasztja alá, a gyógyító építészet alappilléreit figyelembevéve alakítottam ki és terveztem meg az épületet.

IRODALOMJEGYZÉK

- <https://www.geze.hu/hu/fedezze-fel/temak/gyogyito-epiteszet>
- <https://www.re-thinkingthefuture.com/rtf-fresh-perspectives/a597-therapeutic-architecture-role-of-architecture-in-healing-process/>

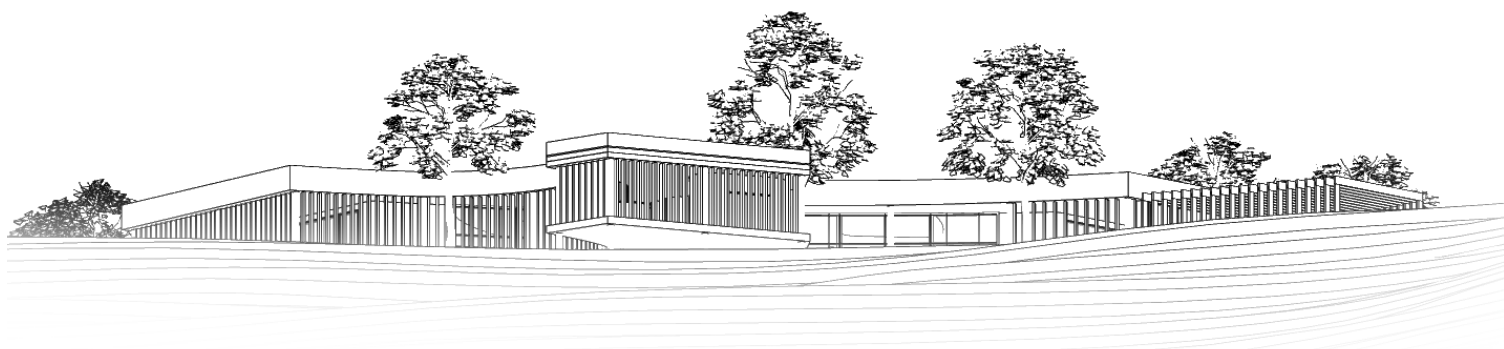
ÓBUDAI EGYETEM

YBL MIKLÓS ÉPÍTÉSTUDOMÁNYI KAR
ÉPÍTÉSZMÉRNÖKI INTÉZET

A REMÉNY HÁZA

GYÓGYÍTÓ ÉPÍTÉSZET

TDK 2022

KÉSZÍTETTE: GYÓRFY ORSOLYA
KONZULENS: MIZSEI ANETT

index //

FŐTÉMA //

ÉPÍTÉSZETI / BELSŐÉPÍTÉSZETI TANULMÁNY

Bevezetés - HEALING ARCHITECTURE	04 old.
Tervezési helyszín ismertetése	10 old.
Tervezési program	14 old.
Funkció	
Tömegalakítás	
Anyaghasználat	
Tervezési koncepció	16 old.
Inspiráció	22 old.

MELLÉKTÉMÁK //

TÁJÉPÍTÉSZETI TANULMÁNY

Tervezési előzmények	24 old.
Területfejlesztési- és rendezési tervek	
Vizsgálatok	24 old.
Természeti adottságok	
Közlekedés	
Tervezési koncepció	27 old.
Fejlesztési koncepció	

TARTÓSZERKEZETI TANULMÁNY

Bevezetés	28 old.
Statikai koncepció	28 old.
Inspiráció (szerkezeti)	29 old.
Statikai vázrajz	30 old.
Épületre ható terhek	30 old.

MELLÉKTÉMÁK //

ÉPÜLETSZERKEZETI / ÉPÍTÉSKIVITELEZÉSI TANULMÁNY

Bevezetés	32 old.
Alépítmények	32 old.
Vertikális szerkezetek	32 old.
Elsődleges teherhordó szerkezetek	
Másodlagos szerkezetek kialakítása	
Födémek	33 old.
Vízszigetelések	34 old.
Talajnedvesség elleni szigetelés	
Csapadékvíz elleni szigetelés	
Hőszigetelések	34 old.
Talajon fekvő padló hőszigetelés	
Zárófödém hőszigetelés	
Homlokzati hőszigetelés	
Burkolatok	35 old.
Padlóburkolatok	
Homlokzatburkolatok	
Nyílászárók	36 old.
Rétegrend kiírások	37 old.

MELLÉKTÉMÁK //

ÉPÜLETGÉPÉSZETI / ENERGETIKAI TANULMÁNY

Bevezetés	38 old.
Fűtés, hűtés	38 old.
Szellőztetés	38 old.
Vízellátás, szennyvízkezelés	39 old.

<i>IRODALOMJEGYZÉK</i>	40 old.
------------------------	---------

<i>VÉGLEGES MAKETT</i>	44 old.
------------------------	---------

<i>LÁTVÁNYOK</i>	46 old.
------------------	---------

<i>TABLÓK</i>	48 old.
---------------	---------

“Egészséges lélek egészséges testben: ez rövid, de teljes foglalatja az ember földi boldogságának.”
–John Locke

Kutatásom témája a mentális egészség és az építészet kapcsolata, azaz a gyógyító építészet. Arra a kérdésre keresem a választ, hogy milyen különféle építészeti elemekkel lehet hozzájárulni a betegek egészségéhez és gyógyulásához.

Számomra ez a téma rendkívül fontos, mivel elsőkézből tapasztaltam és tanultam meg, hogy mennyire is fontos a saját lelki egészségünk a testi épségünk mellett. Saját terápiám alatt olyan helyeket kerestem ahova el lehetett vonulni a világ elől kikapcsolni, a hétköznapi rohanásból kiszakadni és csak saját magamra figyelni, összpontosítani. Meglepően tapasztaltam, hogy Magyarországon nagyon nehéz ilyen helyet találni, ahol a pihenésen felül még szakemberű segítséget is tudnak biztosítani, és a hely nem egy belvárosi kórház valamelyik elhanyagolt pszichiátriai részlege.

Úgy érzem, egyre fontosabb, hogy ezzel a témával is foglalkozzunk, és, hogy létrehozzunk olyan kellemes, befogadó, törődő tereket, épületeket, intézményeket a természetben (a környezet szorosan összekapcsolódik a funkcióval), ahol a beteg nyugodt közegben tud gyógyulni.

Dolgozatomban egy kisebb körre szűkítettem le a célcsoportomat. Az épületemet kifejezetten mellrákkal küzdő/megküzdött nőknek tervezem, akiknek a kezelésük során vagy után fel kell dolgozniuk a történeteket és az esetlegesen bekövetkezett különféle testi változásaikat, hogy utána ugyanolyan erősen és magabiztosan tudjanak visszatérni a hétköznapi éle-

tükhöz, mint a betegségük előtt. Sokan el sem tudják képzelni, hogy egy nőnek milyen lelki és testi megpróbáltatásokkal kell szembenéznie egy nagyon fontos, a nőiességét jelképező részének elvesztése során, még azután is, hogy esetleg a betegséget már legyőzte. Fennállhat az a probléma is náluk, hogy elveszítik az önbizalmukat, mert nem tudják elfogadni és szeretni az „új” testüket és így nem szívesen mutatkoznak mások előtt. Szeretnék ebben segíteni nekik és egy olyan biztonságos helyet kialakítani, ahol hasonló helyzetben lévő nőtársaikkal együtt tudnak felépülni testileg és lelkileg egyaránt, hozzáértő és nagy szakértelemmel rendelkező női kezek között.

HEALING ARCHITECTURE

A “gyógyító építészet” kifejezést először az 1980-as években hozták létre. Ez az építészet és a gyógyítás kapcsolatának konkrét tudományágát takarja, amely a környezetnek a páciensek gyógyulási és felépülési folyamataira gyakorolt hatását vizsgálja. Ez a tudományág 1984-ben, a svéd Roger Ulrich építész professzor által közzétett tanulmánnyal indult, amely bebizonyította, hogy a betegek korábban hazarendelhetőek és a műtétüket követően kevesebb fájdalomcsillapítót igényelnek, ha fás parkra néző szobában helyezik el őket. A későbbiekben készült tanulmányok azt is bemutatták, hogy az egyéb tényezők nem csupán a páciensek és a lakók, hanem az ott dolgozók jó közérzetét is befolyásolták.¹

Felmerül tehát a kérdés, hogy vajon segítheti-e az építészet a gyógyulási folyamatot? Hogyan befolyásolja az emberi pszichológiát? Mit tehetünk a terápiás építészet érdekében?

¹ <https://www.geze.hu/hu/fedezze-fel/temak/gyogyito-epiteszet>

Maggie's Leeds Centre / Heatherwick Studio
<https://arquitecturaviva.com/works/centro-maggie-yorkshire-leeds-9>

Az emberek hajlamosak folyamatosan valami újat fejleszteni a jobb jövő reményében, de aligha veszik észre, hogy a modernizáció, az urbanizáció olyannyira függ a technológiától, hogy életmódunk teljesen gépesített lett, ami elfoglalt munkarendhez, megnövekedett levegő szennyezettségi szinthez, csökkentett zöldfelületekhez, nem tervezett és kellemetlen környezethez, zsúfolt lakókörnyezethez és még sok másához vezet. Hosszú távú hatása egészségügyi problémákat és betegségek sokaságát okozhatja, ami a gyógyszerek, a vegyi anyagok túlzott mértékű használatához és az egészségügyi központok túlterheléséhez vezet.

A dolgozat célja annak kiderítése, hogy az építészet és az esztétika hogyan teremthet olyan környezetet, amely elősegíti a gyógyulási folyamatot. Azonban azt nem állíthatjuk, hogy az architektúra önmagában képes gyógyítani, de az építészeti tér manipulációja elindíthat törekvéseket olyan gyógyító környezet kialakítására, amely befolyásolhatja a betegek fizikai és pszichológiai viselkedését.

A placebo-kezelés pszeudo-orvosi terápia, amely valószínűleg nem az. Ez a gyógyítás megpróbálja kezelni a testet az elmén keresztül. Egy ilyen ellátás hatása jól nyomon követhető az építészeti placebo hatásban hívó Charles Jencks Maggie Központjaiban (Maggie's Centers) zajló gondozásokon keresztül. Az építész ezt a filozófiát alkalmazta és tervei révén olyan építészeti környezetet teremtett, amely sok rákos beteg gyógyulásában segített. Egy ilyen környezet nemcsak segíti a betegeket abban, hogy mentális és társadalmi támogatást kapjanak a rák kezelésében, hanem hatnak az érzelmekre is.

A neves amerikai filozófus, William James ezt úgy fogalmazta meg, hogy „generációnk legnagyobb forradalma az a felfedezés, hogy az emberek elméjük belső hozzáállásának megváltoztatásával megváltoztathatják életük külső vonatkozásait”. (Levitt, Andrew. 2015).

A gyógyító építészet gyakorlása a természetes környezethez szorosan kapcsolódó gyönyörű terek kialakításával minden bizonnyal az emberi gyógyuláshoz és jóléthez vezet. Az építészeti terek kialakításának koncepciója, amely figyelembe veszi a természeti tényezőket – a hangot, a fényt, a színt, a szagot és a kellemes kilátást – kétségtelenül összekapcsolódik az emberi érzékszervekkel, és ezáltal segít a betegek fizikai és pszichológiai gyógyításában. Az építészeti terek közvetlenül befolyásolják az emberi érzelmeket oly módon, hogy a kellemes építészeti tér elősegíti a természetes gyógyulási folyamatot.

A fény és a szín a vizuális hatás szempontjából is létfontosságú szerepet játszik az érzékszervi tervezésben. Az árnyékok segítenek a tömeg és a térfogat mélyebb ábrázolásában. „Az építészet nagy terében állandó, mély árnyék és fény lélegzik; az árnyék belelélegzik, a megvilágítás kilélegzik.” (Juhani Pallasmaa, 2012).

A kórházakat manapság egészségügyi központokkal helyettesítik, amelyek megnyugtató és kellemes környezetet biztosítanak a betegek számára. Ezért az építésznek együtt kell működni a terapeutákkal és szociológusokkal, és meg kell vitatniuk a hely gyógyító képességét a tervezés révén.¹

¹ <https://www.re-thinkingthefuture.com/rtf-fresh-perspectives/a597-therapeutic-architecture-role-of-architecture-in-healing-process/>

Maggie's Centre Taunton, Somerset / Alison Brooks Architects
<https://www.alisonbrooksarchitects.com/project/maggies-centre/>

Az egészségügyi központok tervezése során az építésszek és kutatók alaposan megfigyelték és megpróbálták elemezni az összefüggést az egészségügyi központok létrehozásában szerepet játszó fizikai paraméterek és azoknak a betegek egészségére gyakorolt olyan hatása között, mint például az ápoltság kényelmi szintje, gyógyulása, a tartózkodás időtartama, a gyógyszeres kezelés, a stresszszint stb. Ezen paramétereknek a különböző korcsoportok betegein történő egyéni vizsgálata és tanulmányozása valóban segíthet annak bemutatásában, hogy hogyan lehet egészséges környezetet és teret kialakítani, amely csökkentheti a stresszt és a szorongást, valamint kezelheti a betegek kényelmével kapcsolatos problémákat is.

NYITOTT TEREK

Számos klinikai vizsgálat bizonyította a természetben való tartózkodásnak a betegek stressz- és szorongásszintje csökkenésére gyakorolt pozitív hatását. Irving Biermann professzor (Dél-Kaliforniai Egyetem) tanulmányában azt találta, hogy amikor az emberek olyan tájakat néznek, amelyek megnyugtatók az elmét és a szemet – például gyönyörű panorámákat, naplementét, hegyi kilátást, fák lombjait – az idegsejtek az agyban aktiválódnak, és az agy természetes fájdalomcsillapító hatni kezdenek, ezáltal csökkentik a beteg stressz-szintjét.

A FÉNY SZEREPE A KEZELÉSBEN

A fény kritikus szerepet játszik az ember életében és mindennapi közérzetében, így aligha tudjuk elképzelni létezésünket nélküle. Lehetővé teszi az alapszintű működést, és kulcsfontosságú szerepet játszik a pszichológiai és fiziológiai egészségünkben.

A mesterséges világításnak rendkívül rugalmasnak kell lennie és alkalmazkodnia kell az ember igényeihez, vagyis megnyugtató érzést kell nyújtania a betegeknek például olvasás közben, és jól meg kell világítani a személyzetet vizsgálatok vagy sebészeti kezelések elvégzésekor. A belsőépítésznek amikor házat vagy épületet terveznek figyelembe kell venniük a fény mennyiségét és a rendelkezésre álló fénytípust.

MEGNYITÁSOK

Ulrich „Az ablak ereje” című munkájával megmutatta és tudományosan bizonyította, hogy a kórházban lévő betegek gyorsabban gyógyultak meg, amikor szobáikból közvetlen kilátás nyílt a külső természeti környezetre, nem pedig csak egy üres falat bámultak. Egy tanulmány szerint azoknak a betegeknek, akik látták és érezték a természetet (fák vagy madarak csicsorgása, hűvös szellő, napkelte és napnyugta stb.), kevesebb fájdalomcsillapítóra volt szükségük, mint azoknak, akik ablak nélküli szobában tartózkodtak.

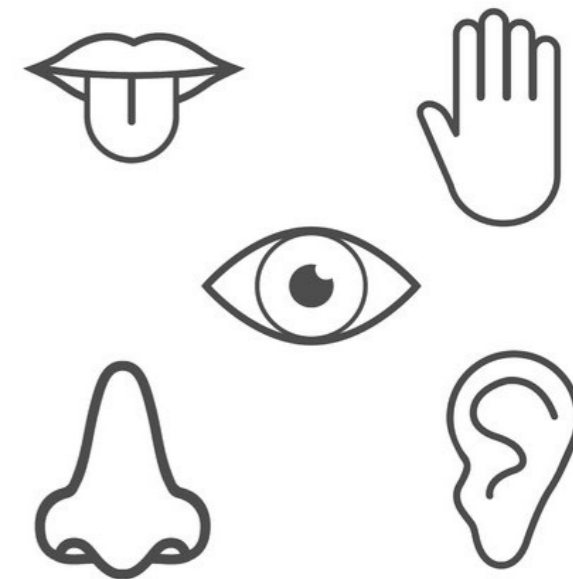
SZÍN

A színek jelentős hatással lehetnek a betegek pszichéjére; egyes színek a tevékenységeket ösztönzik, míg mások a passzív viselkedést. A színterápia szerint a színek képesek befolyásolni életünk számos területét, beleértve érzelmeinket, mentális állapotunkat, hangulatunkat és energiaszintünket. Mindegyik szín összhangban van a hét energiaközponttal vagy csakrával. A színterápia koncepciója azon a tényen alapul, hogy fiziológiai viselkedésünk előre meghatározott módon reagál a színekre.

A terápiás építészetben használt építőanyagokat gondosan kell megválasztani, mivel a természetes anyagok nemcsak gyógyító, hanem ökológiai előnyökkel is járnak. Ha egy épület harmonikus és közel áll a természethez, akkor az a környezetre is pozitív hatással van. Az önellátó terek, az „ökociklusos házak” vagy a mezőgazdasági rendszerek tervezésével az építészet harmóniában dolgozhat a természettel.

A tereknek nagy lehetőségeik vannak arra, hogy pozitívan befolyásolják az emberek pszichéjét és érzelmeit, és még nagyobb jelentőségük van, ha betegekről van szó. Nagy körütekintést igényel a fény, szín, textúra és anyagok felhasználásának megfelelő tervezése, az egyensúly fenntartása. A belsőépítésznek és építésznek fel kell ismerniük, hogyan lehet minden tervezési alkotóelemet feltárni, mint lehetőséget arra, hogy befolyásolják a betegek egészségét és jólétét.

Manapság, a gyorsabb gyógyulás és rehabilitációs folyamat során a tereknek lehetővé kell tenniük a betegek számára, hogy kapcsolatba léphessenek lelkiségükkel. Ezt a kezelést fontos szálának tekintik.¹

Érzékszervek

https://st4.depositphotos.com/14953852/23263/v/600/depositphotos_232636866-stock-illustration-human-senses-icon-vector-illustration.jpg

¹ <https://www.re-thinkingthefuture.com/rtf-fresh-perspectives/a597-therapeutic-architecture-role-of-architecture-in-healing-process/>

A tervezési helyszín Visegrád-Szentgyörgypusztai térsége. Választásom egy fákkal körülvett, sík területre esett a Tabán túraterületen. A telek körülbelül 4000 m², ahonnan a fák szinte maguk terelnek rá egy ösvényre, ami egy másik kisebb területre vezet a Fekete-hegyen a panoráma felé. Ezt az ösvényt és területet is belekomponálom az építészeti és tájépítészeti koncepcióba. A telket egy a Panoráma útról lekanyarodó kisebb földútról lehet járművel vagy gyalog megközelíteni. A Panoráma út túloldalán található a visegrádi bobpálya.

Visegrád a Duna jobb partján helyezkedik el, a Dunakanyar központjában, Nagymarossal szemközt. Fekvésének különlegességét nem csak a közvetlen Duna-parti helyzete adja, hanem a túlparti Börzsöny-hegység Szent-Mihály hegyét széles ívben kerülő folyó tágas kanyarulata is. Bár a Duna a meghatározó folyó, a tájkarakterét számos, a Duna vízrendszeréhez tartozó további természetes vízfolyás, patak, forrás jelenléte alakítja, melyek több helyen a település beépített területét is át-meg-átszövik. A domborzat és vízrajz e fenti változatossága a város legszebb természeti adottsága, amelyet tovább gazdagít a dús növényzet – a hegyvidéki természetközeli erdőségek, a dunaparti sáv visszatelepülő ártéri növénytakaságai – és a jellemzően levegős, laza beépítés. Ha a település egészének arculatát nézzük, szinte mindenfelől a természet és az épített környezet egészséges szimbiózisa érzékelhető, melynek legszebb részei azon átmeneti helyzetek, ahol az épített környezet és a természeti táj, a település és az erdők találkoznak egymással.¹

1 Visegrád Települési Arculati Kézikönyv

Térkép

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/48/Hungary_map_with_Balaton.png

Térkép

<https://www.google.com/maps>

ÉGHAJLAT

A Pilis hegység éghajlatára a Duna vízfelülete és az erdős táj kedvező befolyással van: a nyár mérsékelt meleg, a tél nem túl zord, a napfényes órák száma közepes. A Pilis hegyvonulat iránya megegyezik a csapadékot hozó uralkodó széliránnyal, így a terület csapadékban nem mondható gazdagnak. Az uralkodó szélirány a teljes Pilisre északnyugati.

TÁJKARAKTER

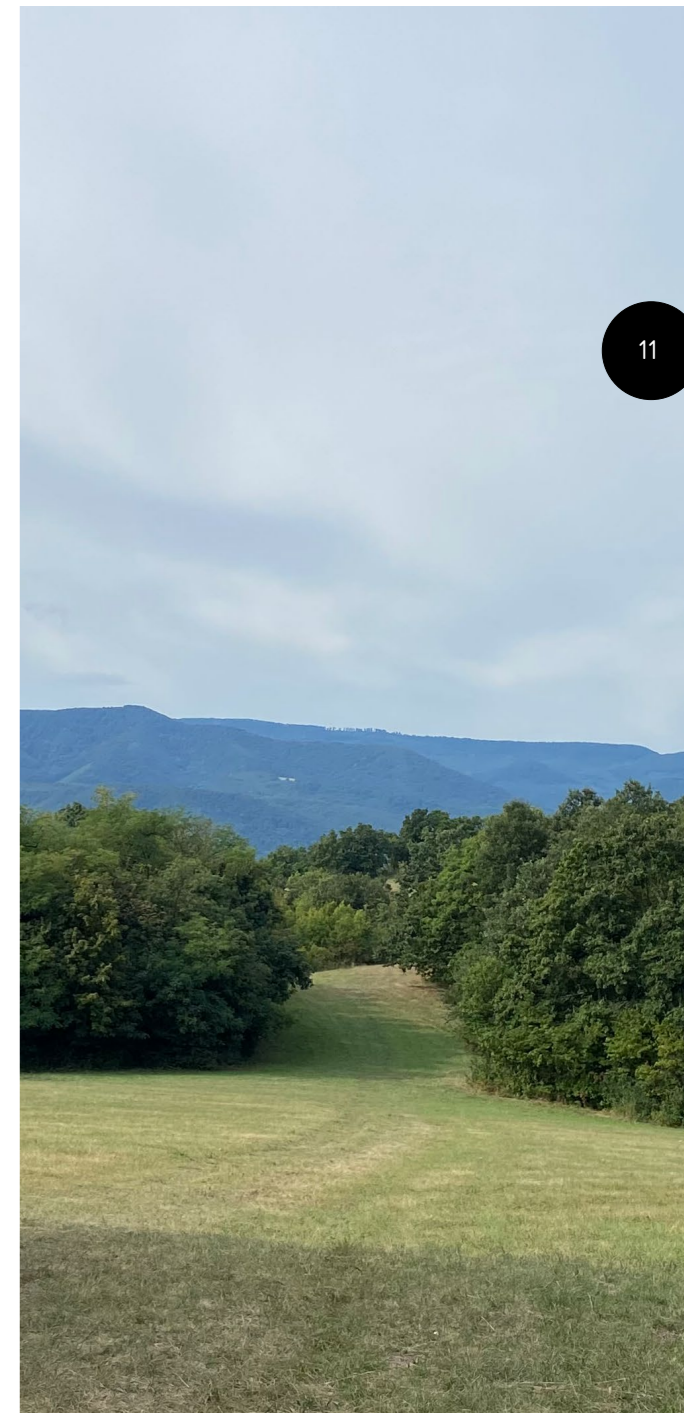
Beépítetlen jelleg

A középkorban a királyi erdőterületen belül alig jöttek létre falusias települések, vagy azok az erdő funkcióval összefüggő speciális települések voltak, összefüggő erdőterületekkel. Ez a beépítetlen jelleg máig megmaradt, a Pilis szívében fekvő falusias településekkel egyetemben, melyek a történeti tájhasználatot követik.

KILÁTÁS, RÁLÁTÁS

A táj jellegéből adódóan a vizuális kapcsolatok erőteljesek és rendkívüli mértékben érvényesülnek.¹ A telekről közvetlen panoráma kilátás nem elérhető, de ha kisétalunk az ösvényen a másik telekre azonnal rálátásunk nyílik a Dunakanyarra.

1 Pilis Építészeti Tájegységi Arculati Kézikönyv

Saját foto

KÜLTERÜLETEK

A Pilis településeinek zömét tájképi változatosság jellemzi. A településeket erdő, valahol dimbes-dombos, hol teljesen sík, változatos tájhasználatú területek övezik. A mezőgazdasági területek egy részét a szántók teszik ki, egyre jelentősebbnek mondható – egyes településeken újra megindult – a szőlő, és továbbra is jelentős a gyümölcsös és kert művelési ágban lévő területek nagysága, míg a vízfolyások menti területekre a gyeperdő (rét, legelő) és nádas gazdálkodás a jellemző.

Valamennyi település az országos átlagnál jóval több erdőterülettel rendelkezik, van, ahol ez a 90%-ot is eléri. Külön kell beszélnünk az ártéri ligeterdőkről. A külterület részei a bányák is, melyek közül számos felhagyott külszíni bánya is van, rekultivációjuk vagy hasznosításuk kiemelkedően fontos.

Táj- és/vagy természetvédelmi szempontból fontos a beépítetlenség megőrzése, mert a terület-használat megváltoztatásával, a beépítéssel épp azt a természeti értéket vagy tájképi adottságot változtatjuk meg, amely a Pilis tájegység értékét képviseli.¹

TÚRAÚTVONALAK - Saját rajz

A választott terület és az épület funkciója közötti kapcsolat működőképes. Bár a téma egy a belátásra érzékeny és privát területet igényel, a választásom nem egy eldugott alig ismert telekre esett. A választott terület viszont kiesik a népszerű túraútvonalak útjából, így az épület működését a kíváncsi szemek és a turisták nem fogják zavarni. A telek majdnem minden oldalról fákkal körülvéve, így védve is van, egyedül az út felől lehet majd megközelíteni.

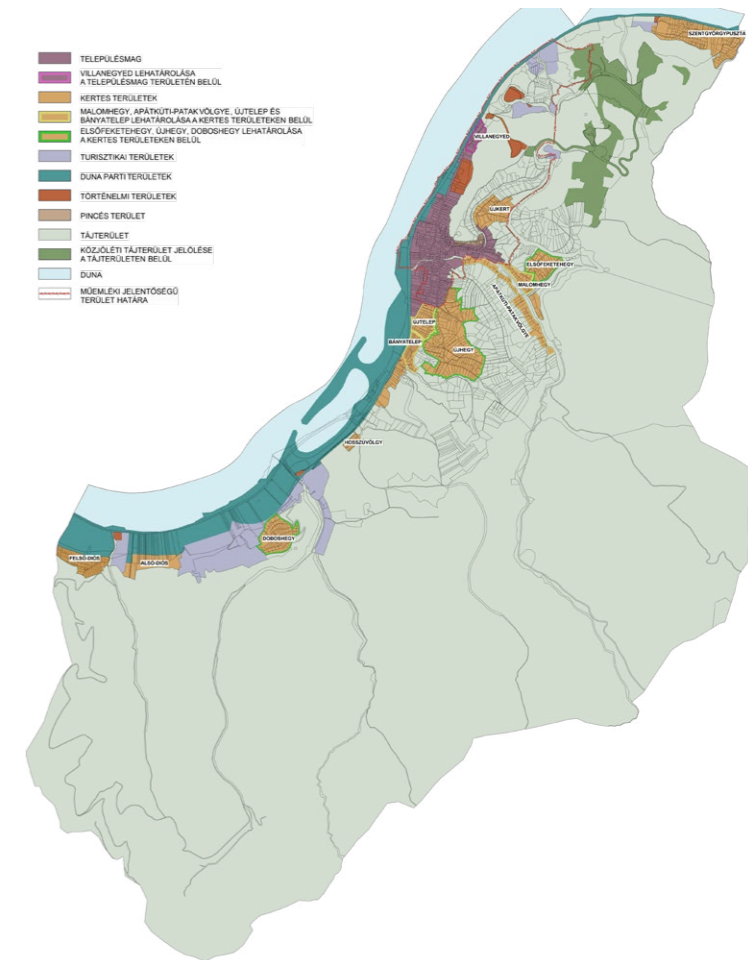
1 Pilis Építészeti Tájegységi Arculati Kézikönyv

ERDŐK

Ezen a területen törekedni kell:

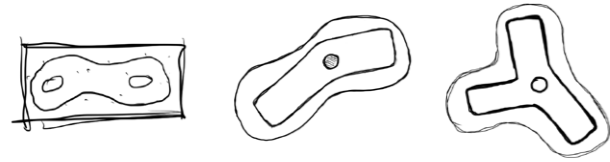
- a természetes anyagok használatára (fa, kő) mind a burkolatok, mind a berendezési tárgyak esetében,
- időjárásálló, rongálásbiztos, egységes koncepció mentén telepített elemekre, melyeket visszafogott, természetes színekre pácoljunk, fessünk,
- a természetközeli karakter megőrzése érdekében csak a használat arányának megfelelő mennyiségű telepített és épített elemet alkalmazzunk zárásnak,
- a honos, intenzív fenntartást nem igénylő, környezetre jellemző fajok telepítésére, a természetes vegetáció folytatásaként,
- a környezettudatosságra vízáteresztő burkolatok, vízmegtartás, áttört szegélyek, környezetbarát, újrahasznosítható anyagok, pácolás alkalmazására.¹

1 Pilis Építészeti Tájegységi Arculati Kézikönyv

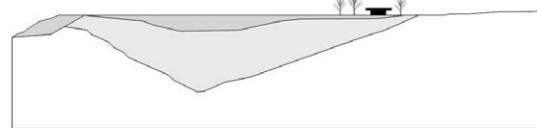
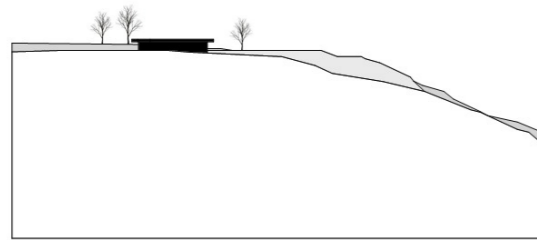

TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETEK
Településképi rendelet

KONCEPCIÓ FEJLŐDÉS

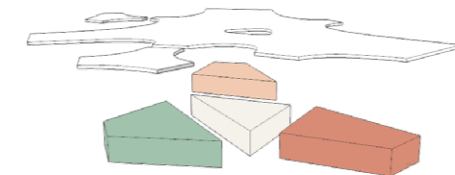
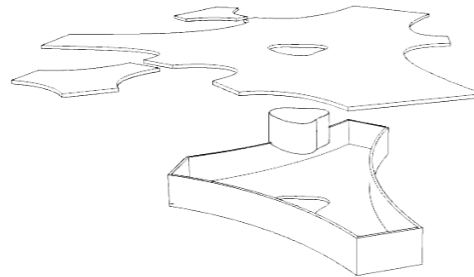
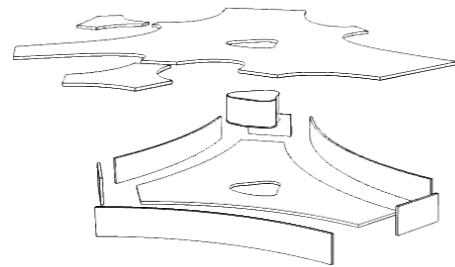

FORMÁT MEGHATÁROZÓ FŐ VONALAK

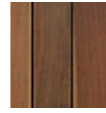
Domborzati metszet
Saját rajz

FUNKCIÓK - TÖMEGALAKÍTÁS

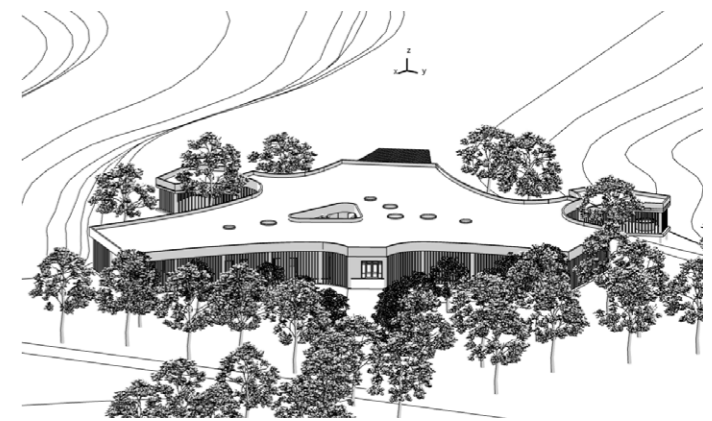
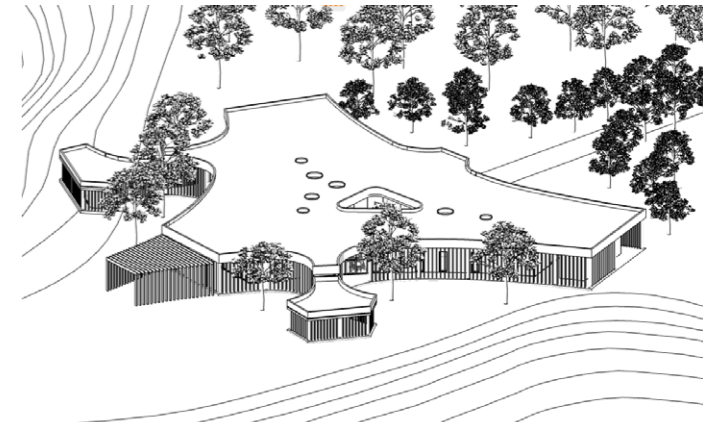
Saját rajz

ANYAGHASZNÁLAT

- ÁTRIUM
- PIHENŐ EGYSÉG
- LAKÓ EGYSÉG
- TERÁPIÁS EGYSÉG

ELŐZETES LÁTVÁNYOK

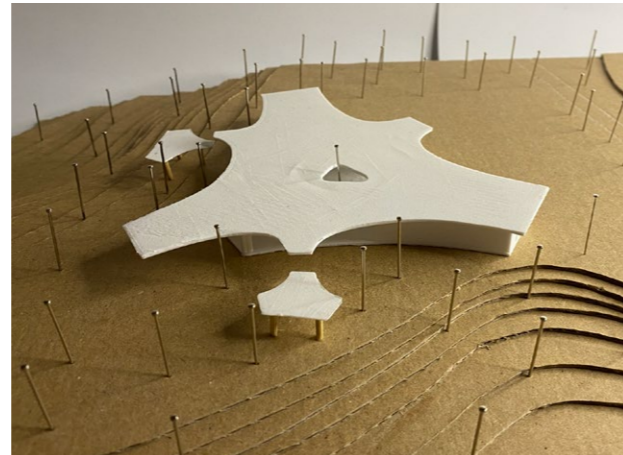
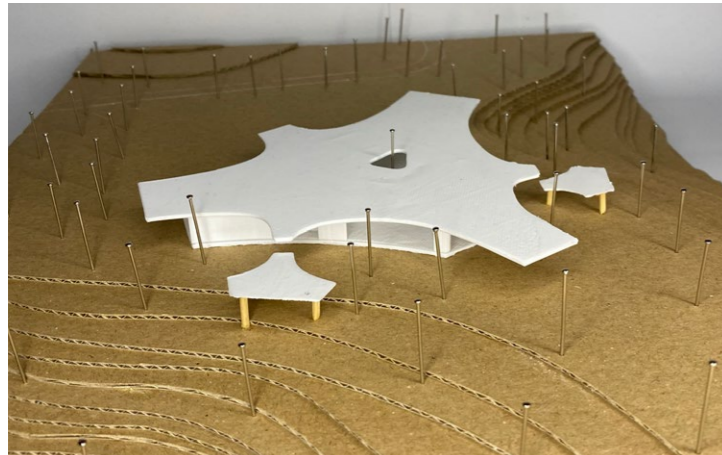
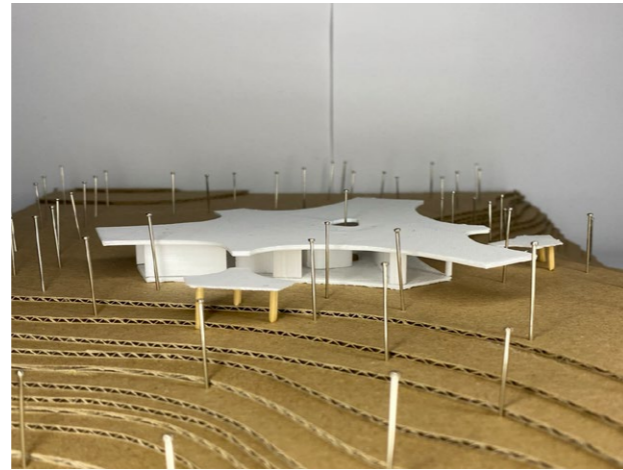
Saját képek

Az épület koncepcióját és formáját a környezet és a terep vonalai ihlették. A főbb falak ívesek és a belső teherhordó falak is ezeket a vonalakat követik. Az egész épület igyekszik organikus hatást kelteni, hogy még természetközeli legyen. A belső elrendezés sem követ egy határozott rasztert, helyette kisebb szigetekre tagolódnak a funkciók és a különböző kiszolgáló helyiségek.

Középen egy közel 50m²-es udvar található ami sok természetes fényt enged be az épület szívébe. Az átriumon kívül még felülvilágítók és nagyobb megnyitások, üvegfalak juttatnak be természetes fényt az épületbe. A megnyitásokat úgy terveztem, hogy az út felől zártabb legyen az épület és az erdő felé nyisson, hogy ne lehessen belátni a privátabb funkciókhoz. Az épület egyik szárnyát a szállás foglalja el, a terápiás funkciók és a festi-lelki feltöltődéshez hozzájáruló wellness és meditációs egységek nyitottabban, kötetlenebb módon helyezkednek el az épület további részében.

Anyaghasználatában természetes anyagokkal főleg fával dolgoztam, emellett natúr és semleges színeket, fehérét képzeltem el. Ezek az anyagok és színek megnyugtatóan hatnak a páciensekre és a fa, mint építőanyag Visegrádon könnyen elérhető és kedvelt matéria.

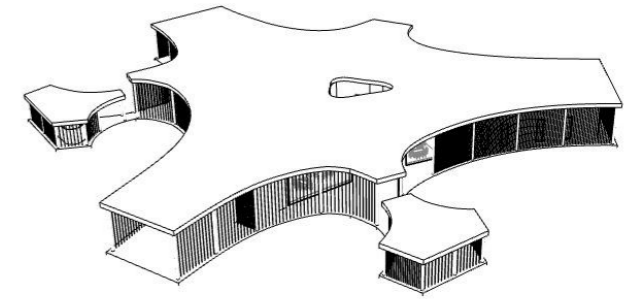
A lapostető egyben egy zöldtető lenne amit a felülvilágítók és az átrium tagolna foltokban, és óvatosan kúszik be a fák közé, elég helyet biztosítva nekik a terjeszkedéshez.

Saját makett fotók

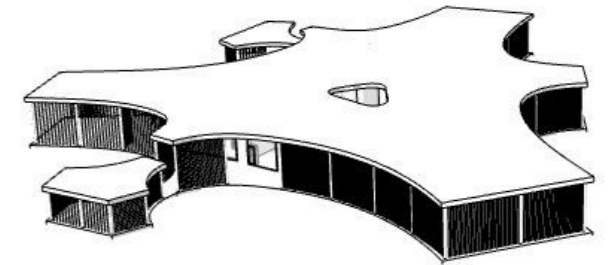
A FENNTARTHATÓSÁG KÖVETELMÉNYEI ÉPÜLETSZINTEN

- Megújuló energiaforrások használata.
- Tájolással, térszervezéssel, szerkezettervezéssel támogatott energiatakarékosság.
- Esővízek használata, vízhasználat csökkentése.
- Építési anyagok átgondolt használata. Környezetkímélőnek tekinthetők az építőanyagok és szerkezetek, ha teljes életciklusuk alatt kevés az energiafelhasználásuk, nem mérgezik sem a természetet, sem az embert, nem lesz belőlük használhatatlan hulladék, a felhasználásukkal készült házakban pedig jól érezzük magunkat.
- Használat során keletkező hulladékok szelektív kezelésének támogatása.¹

AKTÍV ÉS PASSZÍV ENERGIAHASZNOSÍTÁS

A passzív energiahasznosító épületek önmagukban, célszerű szerkesztésüknek, anyaghasználatuknak és telepítésüknek köszönhetően energiahatékonyan hasznosítják a természeti adottságokat (napfény, árnyékolás, gravitációs szellőzés, napterek stb). Az aktív rendszerek valamilyen gyártmányt, terméket, „berendezést” igényelnek. Méretezésükhöz, rendszerbe állításukhoz specialistára (épületgépészre) van szükségünk. Ez esetben a nap sugárzási energiáját igyekszünk hasznosítani.²

Saját rajzok

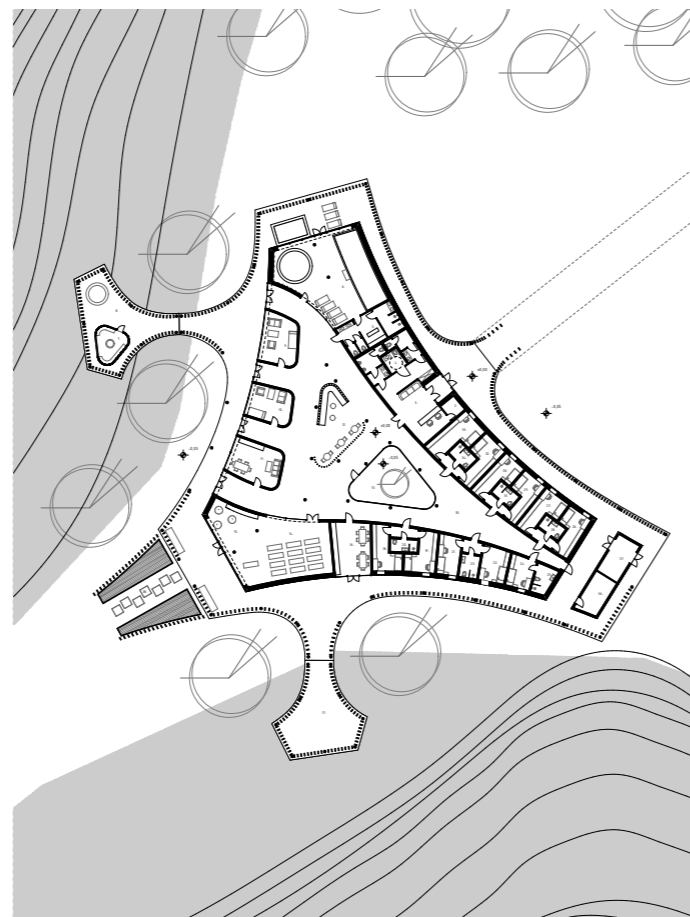
1 Pilis Építészeti Tájegységi Arculati Kézikönyv
2 Pilis Építészeti Tájegységi Arculati Kézikönyv

1. SZÉLFÖGŐ	5m ²
2. RAKTAR	4m ²
3. ELŐTÉR, PORTA	43,4m ²
4. MOSDÓ, BLOKK	24,5m ²
5. ÖLTÖZŐ BLOKK	24,3m ²
6. SPA	65,5m ²
7. KÜLTÉRI EGYEDI SZAUNA	11,8m ²
8. KÜLTÉRI WELLNESS RÉSZ	73,2m ²
9. TERÁPIÁS SZOBA	21,7m ²
10. TERÁPIÁS SZOBA	19m ²
11. DOLGOZÓI PIHENŐ	25,8m ²
12. KÖZÖSSÉGI TÉR	35m ²
13. ATRIUM	45,2m ²
14. MULTIFUNKCIÓS NAGY TEREM	72,7m ²
15. OLVASÓSAROK	23m ²
16. KÖNYHA	16,1m ²
17. KÜLTÉRI MEDITÁCIÓS PAVILON	78m ²
18. SZOBA1	13,5m ²
19. SZOBA2	13,2m ²
20. FÜRDŐ + KÖZLEKEDŐ	8,9m ²
21. SZOBA3	11,5m ²
22. SZOBA4	12,3m ²
23. FÜRDŐ + KÖZLEKEDŐ	9,2m ²
24. DOLGOZÓI SZOBA	10,5m ²
25. FÜRDŐ	6,9m ²
26. SZOBA5	12,5m ²
27. SZOBA6	13,3m ²
28. FÜRDŐ + KÖZLEKEDŐ	8,1m ²
29. SZOBA7	12,5m ²
30. SZOBA8	12,8m ²
31. FÜRDŐ + KÖZLEKEDŐ	8,2m ²
32. SZOBA9	13,8m ²
33. SZOBA10	16,8m ²
34. FÜRDŐ + KÖZLEKEDŐ	8,9m ²
35. KÖZLEKEDŐ	319,2m ²
36. GÉPÉSZET	12,9m ²
37. KUKATÁROLÓ	14m ²
38. KIS ÜLTETVÉNYES KERT	75m ²

ÖSSZESEN

1202,2m²

ALAPRAJZ

Az íves kontúrok miatt az alaprajzi szerkesztés és a teherhordó szerkezetek kialakítása egyedi megoldásokat igényelt, a szokásos raszteres szerkesztés helyett. A tervezés során igyekeztem organikusan, de mégis szerkesztővonalakat keresve, logikusan elrendezni a helyiségeket.

Funkcionális elrendezését tekintve az épület két szárnyra és egy középső közösségi térre tagozódik. A két szárnyban találhatóak a privátabb funkciókat betöltő helyiségek, mint például a hálószobák és a festi-lelki felüdüléshez hozzájáruló spa, közben pedig a terápiás, csoportos foglalkozások helyiségei helyezkednek el. A központi tér egyik fő eleme az üvegfallal körülvett belső udvar, ahova a páciens ki tud ülni a friss levegőre, anélkül, hogy az épületet el kellene hagynia. Külön szigetekként helyezkednek el a terápiás szobák és a dolgozói pihenő. Az épület szíve és legfontosabb helyisége a multifunkcionális csoportos terem, ahol gyűléseket, jóga órákat és workshopokat is tarthatnak, illetve itt található egy olvasósarok is. A teremből egy nagy üvegfallon keresztül nézhetünk rá a kis ültetvényes kertre és a távolba vezető ösvényre, ami itt most kiemelt szerepet játszik a koncepcióban. Az ösvény a „gyógyulás útját” jelképezi amin ha végigsétálnak pazar kilátáshoz jutnak és egy gyönyörű fa jelképezi a célukat, ahol megünnepelhetik felépülésüket. Ez a hely jelentheti nekik azt, hogy végigérték a gyógyuláshoz vezető hosszú, rögös úton és minden rosszat itt hagyhatnak a hátuk mögött.

Az épület szándékosan erre az útra lett komponálva és a fő funkciókból direkt ide nézünk, mert mindannyian ennek az ösvénynek a végére szeretnénk eljutni és a reményt tartja bennük, hogy igenis egyszer oda jutnak.

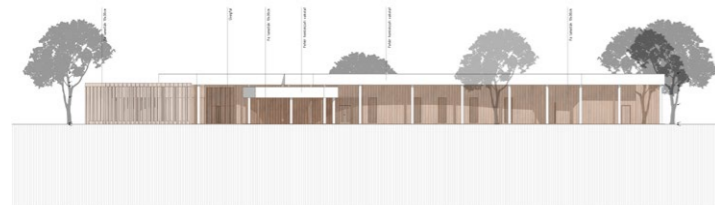
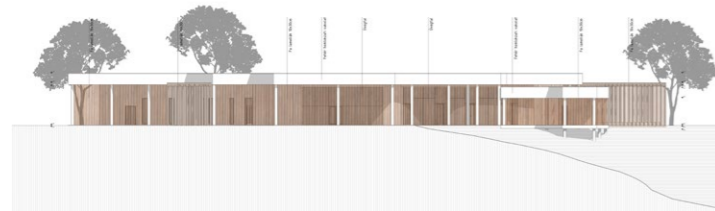

ÉPÍTÉSZET //

TERVEZÉSI KONCEPCIÓ // INSPIRÁCIÓK

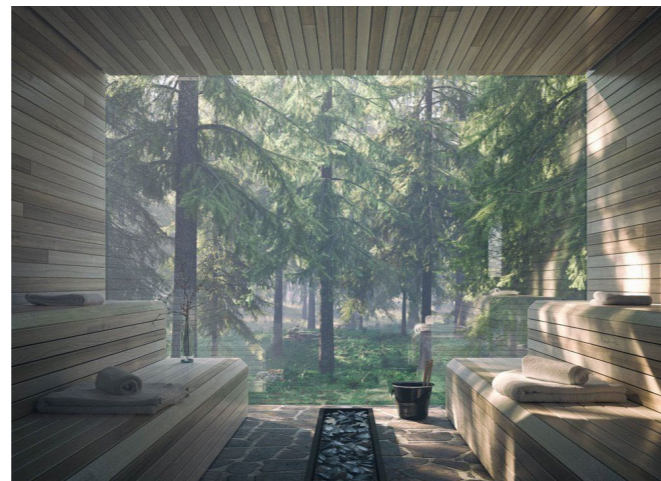
20

HOMLOKZATOK

A homlokzat köré lamellált faburkolatot terveztem, amelynek az osztása az épület út felőli oldalán sűrűbb, annak érdekében, hogy a kíváncsi szemek ne lássanak be az épületben tartózkodókhoz. A többi oldalon helyenként kihagyva vagy ritkítva játékos homlokzatot eredményez, miközben megoldja az árnyékolást is, valamint egy közlekedőt is képez az épület körül.

Az épülethez tartozik két kisebb pavilonszerű kültéri rész is. Az egyik a spa-hoz kapcsolódik, ahol egy szauna és egy jacuzzi található, a másik pedig meditációs funkciót kapott. Ezek az épületrészek már belógnak az erdőbe a fák közé és az egyiket a lejtés miatt cölöpök tartják.

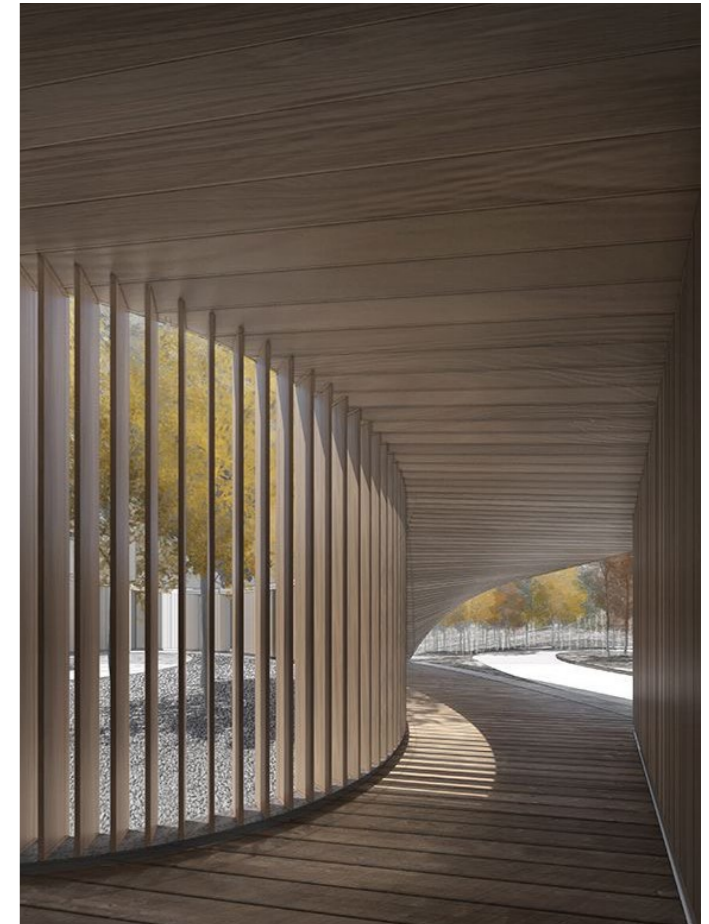

<https://www.cubagallery.co.nz/blogs/news/conceptual-modern-architecture-by-matthias-arndt>

21

<https://www.flickr.com/photos/piotrkrajewski/6886257250/in/photostream>

<https://www.nadaaa.com/portfolio/new-hampshire-retreat/>

ÉPÍTÉSZEZET //

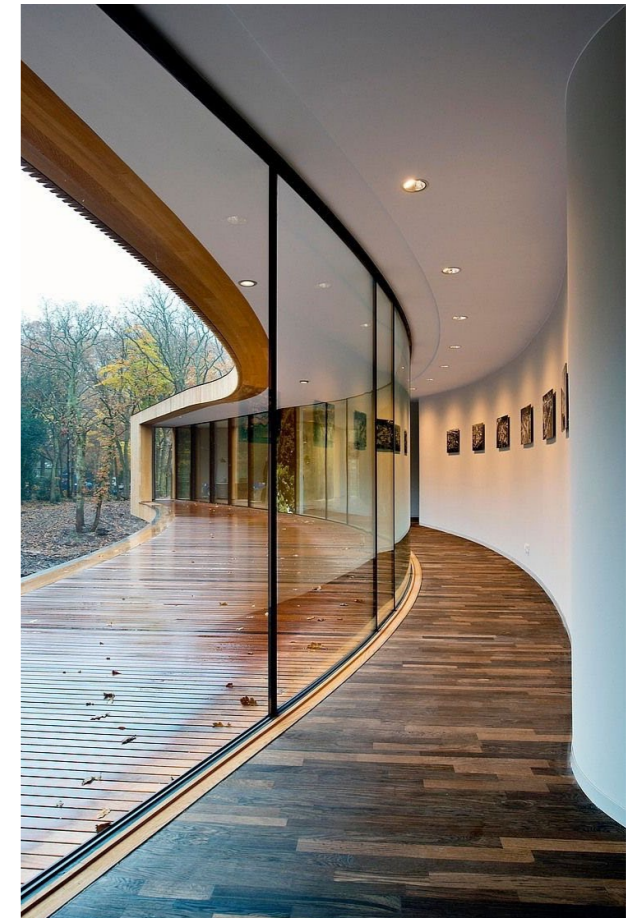
INSPIRÁCIÓ //

22

<https://www.dezeen.com/2015/07/20/mu-architecture-archicop-timber-clad-school-wiggly-roof-woodland-briis-sous-forges-france/>; <https://www.archdaily.com/796321/fazer-visitor-center-and-meeting-center-k2s-architects>;
<https://www.archdaily.com/771226/childrens-house-mu-architecture/55bedd71e58ece-81f0000a9-childrens-house-mu-architecture-photo>

23

<https://www.designboom.com/architecture/niko-architect-organic-house-landscape-moscow-12-05-2019/>; <https://homeadore.com/2013/08/30/villa-architectensk/>

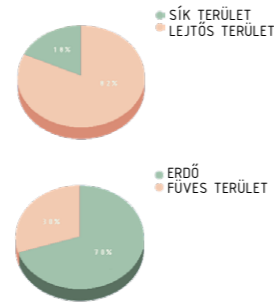
TÁJÉPÍTÉSZETI TANULMÁNY //

TERVEZÉSI ELŐZMÉNYEK // VIZSGÁLATOK

24

TERVEZÉSI ELŐZMÉNYEK

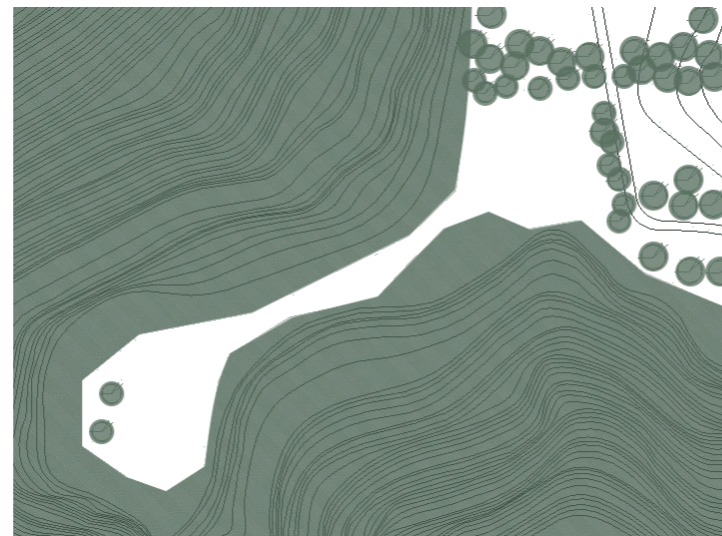
Visegrád Város Településfejlesztési Koncepciója (Elfogadva az 54/2019. (03.27.) önkormányzati határozattal) szerint támogatják az új szolgáltatások bevezetését, és cél is az egészségügyi alapellátás javítása. A választott téma, illetve funkció az egészségüggyel kapcsolatos és beleillik a területfejlesztési tervekbe. A helyszín maga adja, hogy rekreációs, rehabilitációs intézményt tervezünk és helyezünk el a területen.

Légi fotó
<https://www.google.com/maps>

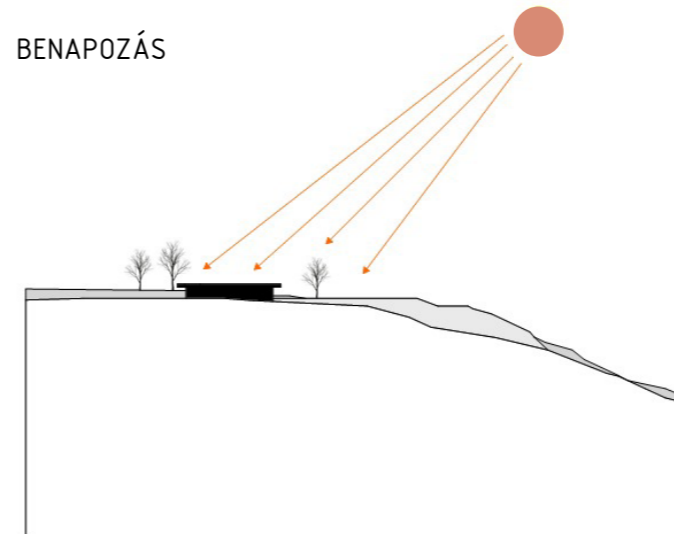
KÖRNYEZETI ADOTTSÁGOK

A 4000 m²-es terület viszonylag sík és füves, nem tagolják fák, viszont a telek körül erdő található. Az erdő szélénél két oldalra lejtő indul el, a földút túloldalán pedig emelkedik a domborzat. Ha az erdővel közrezárt úton elindulunk a Duna-kanyar felé, gyönyörű panoráma tárul elénk. A koncepció tervezés során figyelembe vettem a környezeti adottságokat és igyekeztem egy a környezetbe illő épületet tervezni.

Erdők, fák elhelyezkedése
Saját rajz

BENAPOZÁS

Nap déli állása
Saját rajz

Hajnal:	06:05:26	Az épület tájolásánál a telek benapozási tulajdonságait figyelembe veszem, és igyekszem minél több természetes fényt bejuttatni az épületbe. Fontos a felkelő és a lemenő nap látványa, így kelet és nyugat felé nagyobb megnyitásokat tervezek.
Napkelte:	06:35:54	
Nap csúcspontja:	12:35:19	
Naplemente:	18:33:52	
Alkonyat:	19:04:15	
Éjféltartam:	11h57m58s	
Magasság:	4,79 °	
Azimut:	262,63 °	
Árnyék hossza:	11,94 ¹	

25

TÁJÉPÍTÉSZETI TANULMÁNY //

VIZSGÁLATOK // TERVEZÉSI KONCEPCIÓ

26

KÖZLEKEDÉS

Visegrád főúthálózati kapcsolatát a település teljes közigazgatási területén áthaladó, a Dunával párhuzamos 11. sz. Budapest – Szentendre – Visegrád – Esztergom főút biztosítja.

A település belső úthálózatának fontos része a 11116j. Visegrád Panoráma bekötőút (Rév u.-Mátyás király u.-Panoráma út), ami a városközponton keresztül felvezet a fellegvárhoz, és tovább a bobbályához.

A közösségi közlekedési ellátást a 11-es úton és a Panoráma úton közlekedő helyközi autóbusszjáratok biztosítják.

A településszerkezeti terv tartalmazza a településen áthaladó, az országos kerékpárúttörzshálózat részét képező 6-os jelű EuroVelo (Felső-Dunamente) kerékpárút nyomvonalát.¹

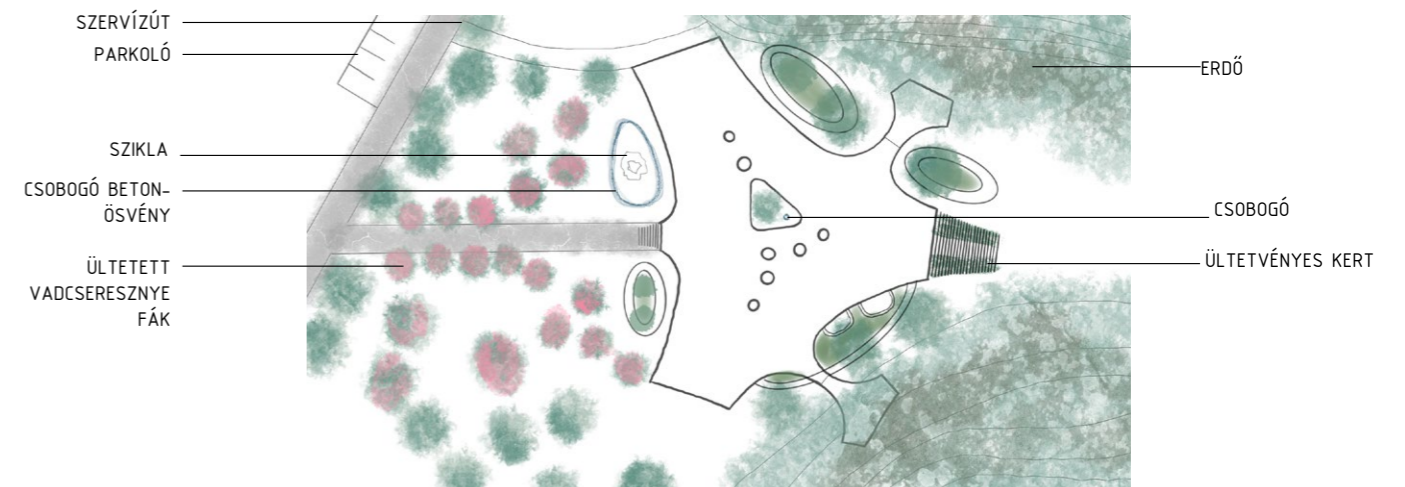
Főbb utak, buszmegállók, megközelítési lehetőségek
Saját rajz

1 VISEGRÁD VÁROS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVÉNEK LEÍRÁSA

27

FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

A tájépítészeti koncepcióm alapja, hogy még közelebb hozzuk a természetet az épülethez. A bejárat felé vezető út két oldalán vadcserezsnye fasor indul el, ami egyértelműen vezet minket a főbejárat felé, majd az épülethez közeledve kitárul és nyit a célpontunk felé. A fa fajtájánál azért esett a választás a vadcserezsnyére, hogy rózsaszín virágaival a mellrák szimbólumához asszociáljunk és egy kis színt vigyen a nagy zöldességbe. A bejárat előtt ugyanúgy, mint a hátsó kijáratnál a kis kert felett, egy fa lamellás „alagút” található, aminek az osztása sűrűsödik minél közelebb vagyunk a bejárat felé. Az épület előtt található egy beton „csobogó ösvény” aminek megnyugtató csobogó hangja mellett a páciensek mezítláb sétálhatnak a pár centi mély, hűs, mozgó vízben, ennek inspirációja a londoni Diana emlékmű volt. A csobogó közepére egy nagyobb sziklát helyeztem, ami körül sétálhatnak az ösvényen, és emellett egy meghatározó, esztétikus része az előkertnek. Az út túloldalán egy hasonló alakú de egyszerű gyalogút van, ahol egy szép növényekkel és két fával telepített kis előkert sétálható körbe. A hátsó kertek az épület belső íves falainak a vonalát folytatják, a ház nem ér véget a falainál, szinte egybeolvad a természettel. Az épület közepén található átriumban egy fát, növényeket és egy csobogót helyeztem el, hogy ha a beteg kiül oda, egy megnyugtató közegben találja magát.

TARTÓSZERKEZETI TANULMÁNY //

BEVEZETÉS // STATIKAI KONCEPCIÓ // INSPIRÁCIÓ

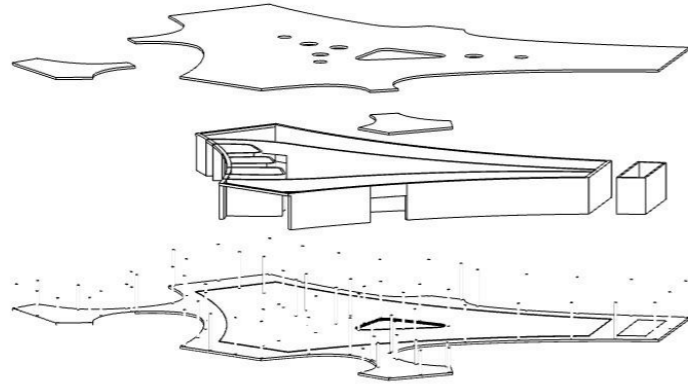
28

BEVEZETÉS

Az épület tartószerkezete statikussal való konzultáció során alakult ki. Mivel maga az épület az alakja és kialakítása miatt nem tud egy általános pillérrasztertet követni, így egyedi megoldást kellett keresni.

STATIKAI KONCEPCIÓ

A tartószerkezeti koncepcióm alapelve, hogy az épület terheit az íves főfalak, illetve a különálló szigetek vasbeton falai viselik. A külső falak 44-es Porotherm X-therm téglából készülnek, a belső főfalak vasbetonból vannak. A központi részt vasbeton pillérek támasztják alá, amik elhelyezésénél követtük a falak íveit. Az átrium körül szintén pilléreket helyeztem el. Az alátámasztásokat mindenhol úgy terveztem, hogy maximum 6m-es fesztávokat kelljen tartani. A magasbanyúló pillérek sokasága erdőszerű hatást eredményez és harmóniában van a függőlegesen lamellált homlokzattal.

Az üvegfalaknál beraktam plusz pilléreket, hogy az üveget ne nyomja össze a födém a lehajlás miatt. Az üvegfalak felett vasbeton gerenda is húzódik, így megfelelően merevítik az épületet és a nagy megnyitások áthidalása is megtörténik.

Az épület körül futó közlekedő fölé kinyúló lapostetőt is pillérek támasztják alá. A pillérek között helyezkednek el a fa lamellák amiknek nincsen teherhordó szerepe. A vasbeton födém vastagsága 25cm, így megfelelő vasalás és alátámasztás mellett képes megtartani a rákerülő talajréteg súlyát.

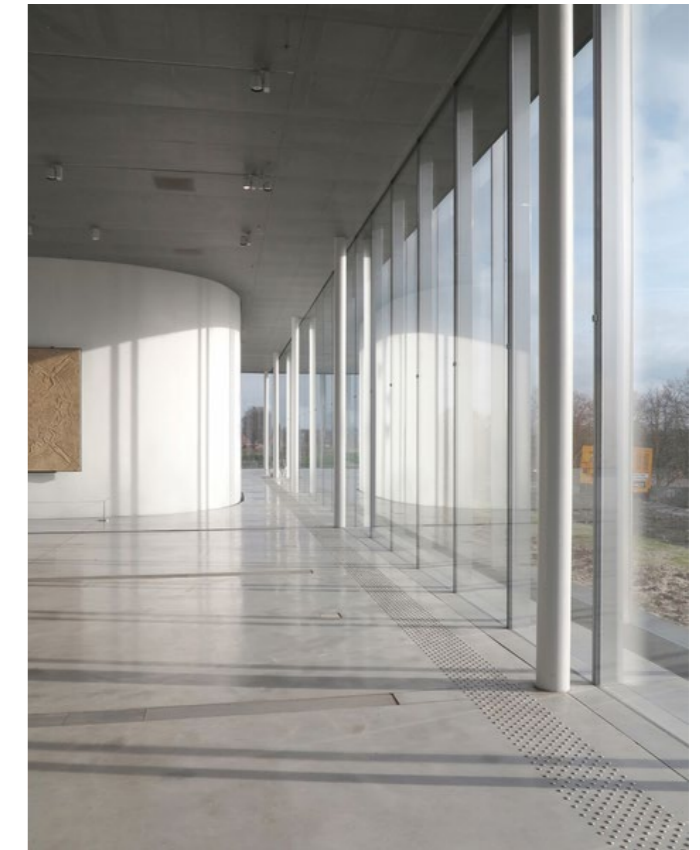

<http://afasiaarchzine.com/2017/05/francisco-pestana/>

<https://www.dezeen.com/2013/04/08/tree-art-museum-by-daipu-architects/>

29

<https://www.detail-online.com/article/integrative-transparency-louvre-lens-by-sanaa-16498/>

TARTÓSZERKEZETI TANULMÁNY //

STATIKAI VÁZRAJZ // ÉPÜLETRE HATÓ TERHEK

30

ÉPÜLETRE HATÓ TERHEK

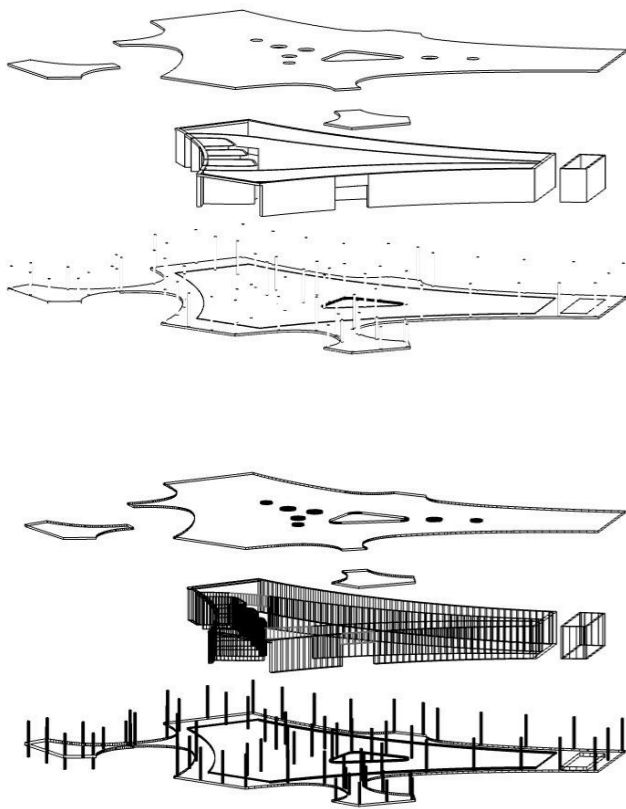
Az épületre hatnak állandó terhek, esetleges terhek és meteorológiai terhek, mint például a hóteher és a szélteher. Teherbírásnál biztonsági tényezőkkel, használhatóságnál alapértékekkel számoltam. A zárófödémnél teherbecsléssel ellenőriztem a födémvastagságot és az alátámasztások mennyiségét és minőségét.

Az alapozás minimum 80 cm mély a fagyhatár miatt, részletes geotechnikai tervek alapján, kidolgozásuk nem része a diplomamunkának. Minimum 5-5 cm a túlnyúlás mindkét oldalra a sávalapnál.

A külső teherhordó falak Porotherm 44 X-therm téglából vannak, aminek

- deklarált nyomószilárdsága 10 N/mm²,
- szabványos nyomószilárdsága 11,50 N/mm²,
- oldalirányú nyomószilárdsága 2,00 N/mm².

A téгла hőátbocsátási tényezője megfelel a követelményeknek, így külön hőszigetelésre nincs szükség.

31

POROTHERM 44 X-THERM TÉGLA

44 cm vastag, egyrétegű külső, kiemelkedő hőszigetelő képességű fal építésére alkalmas falazóelem.

- Hőátbocsátási tényező: 0,21 W/m²K (M 5 L habarccsal, 2 cm hőszigetelő vakolattal, $\lambda \leq 0,12$ W/mK)
- Tűzállósági határérték: REI 240 (vakolt szerkezetre)
- Anyagszükséglet: 16 db/m²
- Kötőanyag-igény: 36,88 l/m² (számított, száraz hőszigetelő falazóhabarccsal)
- Műszaki alap: MSZ EN 771-1:2011+A1:2015

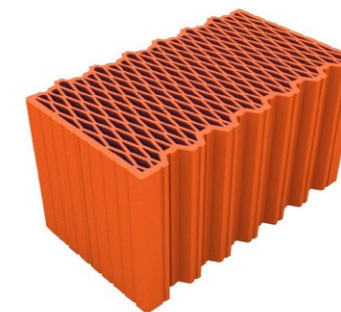
Alkalmazási előnyök:

- Kiemelkedő hőszigetelő képesség
- Hosszú élettartam, több mint 100 év
- Egészséges lakóklíma (100 % természetes anyag)
- Nagy nyomószilárdság
- Nem éghető (A1)
- Rendelkezik a Porotherm termékek előnyeivel (jó hőtároló, ideális akusztikai képesség, jól vakolható, stb.)

Alkalmazható kötőanyag: hőszigetelő falazóhabarcs.

“X” alakú bordaszerkezetén keresztül a hő hosszabb utat tesz meg, ezáltal hagyományos téglákhoz képest akár 50%-kal jobb a hőszigetelő képessége. Megerősített bordaszerkezete ellenállóbb a mechanikai hatásokkal szemben. Javított hangszigetelő képesség. Az égetett kerámia építőanyag bizonyítottan időtálló és stabil falszerkezetet biztosít.

A Porotherm X-therm téгла használatával vékonyabb falat építhetünk, miközben megfelel az aktuális és a 2022 nyarától életbe lépő “közel zéró” energiaigényű épületekre vonatkozó szabályozásnak.¹

<https://www.wienerberger.hu/termek/porotherm-falazat/Falazoelemek/porotherm-44-x-therm-tegla.html>

ÉPÜLETSZERKEZETI / ÉPÍTÉSKIVITELEZÉSI TANULMÁNY //

BEVEZETÉS // ALÉPÍTMÉNYEK // VERTIKÁLIS SZERKEZETEK // FÖDÉMEK

32

BEVEZETÉS

Az épület szerkezetileg gondosan átgondolt és megtervezett, az épületfizikai követelményeknek megfelel. Az elsődleges teherhordó szerkezetekről és az alapozásról már részletesebben írtam a tartószerkezeti részben is.

ALÉPÍTMÉNYEK

Az épület falai alatt sávalap húzódik, a 10-es válaszfalak alatt nem volt szükséges alapozást építeni.

Az alépítmény hálózat kiépítésének első fázisa a nyomvonal kitűzése geodéta segítségével, az elkészített tervek alapján, a terepen egyértelműen azonosítható pontból kiindulva. A magassági méreteket szintezéssel tűzik ki, de csak olyan terepen, ahol nem vízszintes a talajszint.

Az árok méretét alapvetően a bekerülő szerkezet mérete, az oldalhatárolás és a víztelenítés módja határozza meg. A földmunkát kézi eszközökkel vagy géppel végzik. Ahol a lehetőségek engedik, a munkaárkok kiemelését kotró-, markoló- vagy árokásó géppel végzik.¹

Az alapozás minimum 80 cm mély a fagyhatár miatt, de részletes geotechnikai tervek alapján van tervezve, amik kidolgozása nem része a diplomamunkának. A minimum túlnyúlás mindkét oldalra 5-5 cm a faltól.

<https://tudasbazis.sulinet.hu/hu/szakkepzes/epiteszet/az-epitest-an-alapjai/2/sikalapok-geometria/savalap>

VERTIKÁLIS SZERKEZETEK

A külső teherhordófalakról már a tartószerkezeti részben részletesen írtam, a téglá tulajdonságai is megtalálhatóak az előző tanulmányban.

33

A belső teherhordó falak vasbetonból vannak. A két fő íves fal vastagsága 25cm a többi teherhordó vasbetonfal 20cm. A vasbeton falakat először kitűzik, majd az egyedileg tervezett és gyártott zsalurendszert a helyére illesztik a statikus által tervezett vasalással együtt és betonnal kiöntik a falat. A beleöntött betont tömörítik, hogy ne forduljanak elő buborékok a falban és megvárják míg megszilárdul, majd eltávolítják a zsalut.

<https://www.proidea.hu/meva-zsalurendszerek-zrt-206445/radius-ives-zsalu-273070.shtml>

<http://berbe.hu/kgfuvar/fodemzsalu-berbeadasa/>

FÖDÉMEK

Az épületnek kizárólag egy szintje van, így az egyetlen födeme a zárófödém. A födém egy 25cm vastag vasbeton lemez, hogy bírja a rákerülő zöldtetőhöz szükséges talajnyomást. A vasbeton födém is monolit módon készül, zsaluzattal és annak alátámasztásával. A vasalása szintén statikus által van tervezve. A födém a teherhordó falak és vasbeton pillérek támasztják alá.

ÉPÜLETSZERKEZETI / ÉPÍTÉSKIVITELEZÉSI TANULMÁNY //

VÍZSZIGETELÉSEK // HŐSZIGETELÉSEK // BURKOLATOK

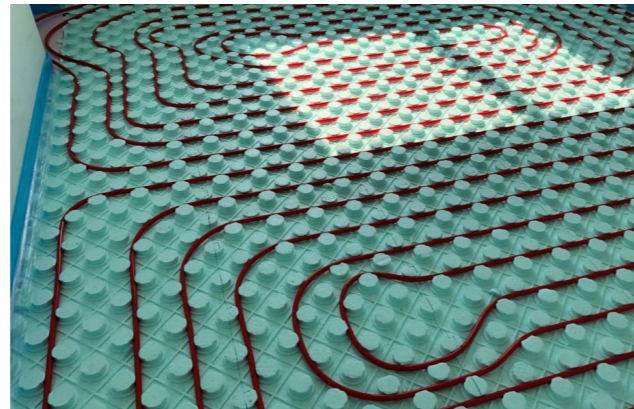
34

VÍZSZIGETELÉSEK

Az épületben háromféle vízszigetelés található meg: talajnedvesség elleni szigetelés, üzemi- és használati víz elleni szigetelés és a lapostetőn a csapadékvíz elleni szigetelés. A talajnedvesség elleni szigetelés elasztomer bitumenes lemez kellősítéssel, a lapostetőn a növényzet miatt gyökérálló BauderSMARAGD bitumenes lemez vízszigetelést alkalmaztam. A üzemi- és használati víz elleni szigetelésre a Spa-ban, a kútatárolóban és a fürdőszobákban és a mosdókban van szükség, ezekben a helységekből teknőszerűen ragasztott PVC műanyaglemezt és összefolyókat alkalmaztam.

HŐSZIGETELÉSEK

Az épület külső teherhordó falain nem volt szükség plusz hőszigetelésre, így az csak a lapostetőn és az aljzaton található. Ezen kívül még az üvegfalak és vasbeton gerendák lettek hőszigetelve a szükséges helyeken. A tetőre Rockwool Hardrock MAX kőzetgyapot, az aljzatra pedig Austrotherm lépéshang szigetelés mellett – a padlófűtés miatt – pogácsás hőszigetelés lett betervezve.

<https://www.facebook.com/austrotherm.hu/photos/austrotherm-padl%C3%B3f%C5%B1t%C3%A9s-rendszerlemeza-pog%C3%A1cs%C3%A1s-austrotherm-padl%C3%B3f%C5%B1t%C3%A9s-rendszerle/3748866505210041/>

<https://www.rockwool.com/hu/termek-megoldasok/termekink/lapostetipari-csarnok-szigetelések/>

35

PADLÓBURKOLATOK

A beltéri padlóburkolat greslap burkolat, az épületben általánosan 60x120 cm-es lapok, a mosdóbloknál, fürdőszobáknál és a konyhában 80x80 cm-es lapok vannak. A spa 120x240 cm-es lapokkal lett burkolva. A kültéri padló faburkolat, Thermowood borovi fenyő teraszburkolat. Ezek a lapok állítható magasságú műanyag lábakon és párnafákon állnak.

HOMLOKZATBURKOLATOK

Az épület homlokzata sima fehér díszvakolat. A beltéri falak is fehérre vakoltak, illetve a mosdóblokk, a fürdőszobák, a konyha és a spa falai fel vannak csempézve. A lamellás fa árnyékolók a 10x30 centis profilokkal alkotják az épület második homlokzatát.

<https://esquissos.net/en/portfolio/casa-1/>

<https://www.behance.net/gallery/103620513/Swimming-pool-Redtree>

<https://accidentaltravelwriter.com/2020/11/18/fuzhou-riverside-marriott-hotel-opens-in-china/>

ÉPÜLETSZERKEZETI / ÉPÍTÉSKIVITELEZÉSI TANULMÁNY //

NYÍLÁSZÁRÓK // RÉTEGREND KIÍRÁSOK

36

NYÍLÁSZÁRÓK

A homlokzaton nagy megnyitások vannak, hogy sok természetes fény jusson be az épületbe. Ezek a nagy megnyitások egész szint magas, íves Orosglas 3 rétegű thermo üvegfalak, antracit színű acélbordákkal. Az átrium fala is ugyanaz, mint a homlokzatra tervezett üvegfal.

A hálósobák ablakai 2,9x1m két rétegű hőszigetelt műanyag ablakok fehér színben. A belső ajtók 90x210 és 75x210-esek, dió színű festő ajtók.

A tető bevilágítók Lamilux felülvilágító kupolák különböző méretben. Három rétegű, hőszigetelt üveggel.

<https://divisare.com/projects/322209-sanaa-kazuyo-sejima-ryue-nishizawa-rasmus-hjort-shoj-21st-century-museum>

<https://www.behance.net/gallery/51070803/Hiroshi-Senju-Museum>

<https://www.archdaily.com/867074/casa-kwantes-mrvd>

37

RÉTEGRENDEK

R1

Ültetőközeg
VLF-150/200 szűrő geotextília
DiaDrain-60H felületszivargó lemez
VLF-110 elválasztó geotextília
BauderSMARAGD gyökérálló bitumenes vízszigetelés
ROCKWOOL Lejtést képző hőszigetelés
2rtg. ROCKWOOL Hőszigetelés
Alufólia betétes bitumenes lemez párazárásra
Vasbeton födém
Mennyezetvakolat+festés

R2

FLORIM Greslap padlóburkolat
+flexibilis ragasztó
Aljzatbeton padlófűtéssel
AUSTROTHERM "Pogácsás" expandált formahabosított polisztirolhab hőszigetelés
AUSTROTHERM Lépéshang szigetelés
KV E 45 K BÜSSCHER BARUPLAN elasztomer bitumenes lemez
Kellősítés
Aljzatbeton
Tömörített kavicsagyazat

R3

Festés+vakolat
Vasbeton fal
Festés+vakolat

R4

Festés+vakolat
POROTHERM 44 X-therm fal
Külső hőszigetelő vakolat

R5

20cm	Thermowood borovi fenyő teraszburkolat	2,5cm
1rtg.	Párnafa	5cm
6cm	Állítható magasságú műanyag tartólábak	10cm
1rtg.	Aljzatbeton	12cm
2rtg.	Tömörített kavicsagyazat	15cm
~5cm	Talaj	

R6

25cm	Festés+vakolat	1,5cm
1,5cm	Vasbeton fal	20cm
	Festés+vakolat	1,5cm

R7

1cm	Simított beton	6,5cm
5cm	2 rtg. AUSTROTHERM lépéshang szigetelés	10cm
7cm	KV E 45 K BÜSSCHER Baruplan elasztomer bitumenes lemez	1rtg.
5cm	Kellősítés	
1rtg.	Aljzatbeton	12cm
	Tömörített kavicsagyazat	15cm
12cm	Talaj	
15cm		

R8

	Ültetőközeg	20cm
1,5cm	VLF-150/200 szűrő geotextília	1rtg.
25cm	DiaDrain-60H felületszivargó lemez	6cm
1,5cm	VLF-110 elválasztó geotextília	1rtg.
	BauderSMARAGD gyökérálló bitumenes vízszigetelés	2rtg.
	Lejtést képző könnyűbeton	~5cm
	Vasbeton födém	25cm
1,5cm	Mennyezetvakolat+festés	1,5cm
25cm		
2,5cm		

ÉPÜLETGÉPÉSZETI / ENERGETIKAI TANULMÁNY //

BEVEZETÉS // FŰTÉS, HŰTÉS // SZELLŐZTETÉS // VÍZELLÁTÁS

38

BEVEZETÉS

A gépészeti tervezéskor szem előtt tartottam a megújuló energiák fontosságát, hogy a fenntartható építészet irányát kövessem.

FŰTÉS, HŰTÉS

Az épületben padlófűtéssel történik a fűtés és a hálósobáknak saját elektromos fűtés-hűtés rendszerük van az álmennyezet felett, amivel ha szükség van rá, hűteni tudják a szoba levegőjét és plusz melegítésre is alkalmas. Plusz elektromos áramot napelemek termelnek, azonban ez az egész épület áramellátását nem fedezi, így a közműhöz is csatlakozni kell. A területre a Silvanus Hotel és a borbálya közelsége miatt már be lett vezetve a közmű, így ez nem okoz problémát.

<https://www.praktiker.hu/almennyezet>

<https://zoldfotok.hu/bioszolar-zoldfeto-napelemekkel/>

SZELLŐZTETÉS

Az épület szellőztetőrendszere az álmennyezetek felett található, ahol nincs álmennyezet – ilyen például a központi átriumos rész- ott a falban szellőzőrácsot helyezünk el, így azokban a helyiségekben is létre tud jönni a légcseré. Ezen kívül az üvegfalakban vannak nyitható panelek, hogy a szellőztetés természetes úton is megtörténhessen. Mivel az álmennyezet felett másfél méter hely van, így minden gépészeti cső és szerkezet kényelmesen elfér. A gépészeti tér az épületen kívül helyezkedik el, a kapcsolószekrény pedig a bejárat mellett található.

39

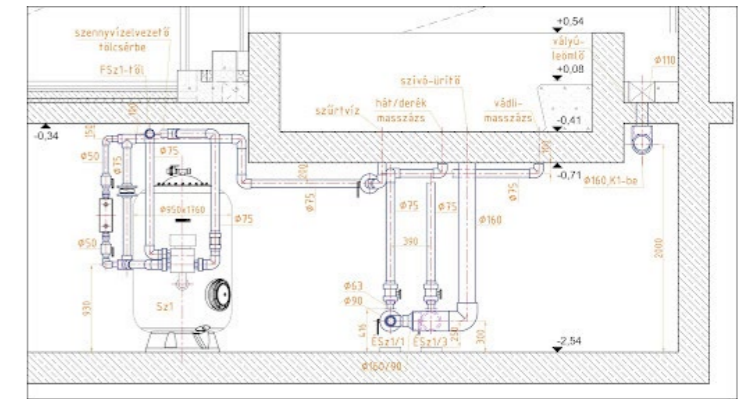
VÍZELLÁTÁS, SZENNYVÍZKEZELÉS

Vízellátás és szennyvízkezelés szempontjából az épület közműre van csatlakoztatva. A csapadékvíz újrahasznosítására is gondoltunk, a tetőn lévő összefolyók közül néhány egy az épület alatti nagyobb víztartályba vezeti a csapadékot, majd egy szűrőn keresztül megtisztítva, szivattyúval újra lehet hasznosítani például wc öblítésre és kertápolásra.

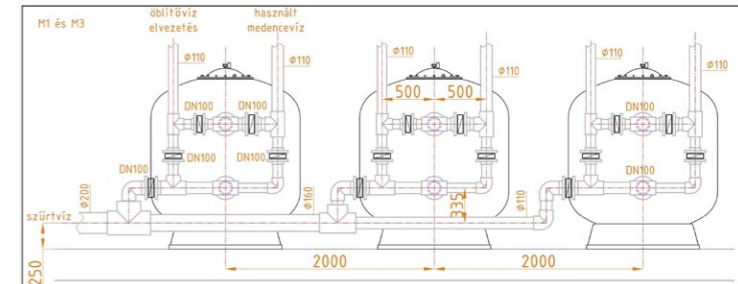
A spa gépészete közvetlenül a medencétér alatt kiépített aknába lett elhelyezve, innen minden probléma nélkül tudják később karbantartani a medencéket.

<http://www.thermax.hu/uszodatechnika/>

<http://www.thermax.hu/uszodagepeszet-tervezes/>

<http://www.thermax.hu/uszodagepeszet-tervezes/>

- https://www.archdaily.com/941540/maggies-leeds-centre-heatherwick-studio?ad_source=search&ad_medium=search_result_all&fbclid=IwAR1FdEdwAN7e_pN3NDZkpsHT7MwHP-wEq010L98-N76ofWTXBHh_r373TNSc
- <https://arquitecturaviva.com/works/centro-maggie-yorkshire-leeds-9>
- https://www.archdaily.com/430800/centre-for-cancer-and-health-nord-architects?ad_source=search&ad_medium=search_result_all&fbclid=IwAR07me2iW-gTm4dbPHiQl4N3aq-mNL0l-uTcum-W0YePTA76ho0gbjioh-_8
- https://www.archdaily.com/218702/cancer-counseling-center-proposal-effekt?ad_source=search&ad_medium=search_result_all&fbclid=IwAR1S0Y_5zq59nRC8aXlQ7CbGsuZDL6Uu_AeVwRp-nWVZNUtxHj6JwBjQukL8
- https://www.archdaily.com/215397/oasis-cancer-care-center-we-architecture?ad_source=search&ad_medium=search_result_all&fbclid=IwAR3wjjUYKCe8tSvL_k71LglZu9qldBMyCld8T5VrX-29S4KrgC79rKwk4Uek
- https://www.archdaily.com/215397/oasis-cancer-care-center-we-architecture?ad_source=search&ad_medium=search_result_all&fbclid=IwAR0LR0cDltQyYZT1_10BpmCP88qdvSDZvQRAs-Dwxv_LVxFHdelNyBDMb2J8
- https://www.re-thinkingthefuture.com/rtf-fresh-perspectives/a597-therapeutic-architecture-role-of-architecture-in-healing-process/?fbclid=IwAR0gF6NghhEYRTk4U4ElMEBYzZ-BJ413l284n1WVMP8w4lZdNo4U4mU_08z0
- https://www.archdaily.com/380617/commonwealth-community-recreation-centre-maclennan-jaunkalns-miller-architects?ad_source=search&ad_medium=search_result_all&fbclid=IwAR3PFdczSwN-9By_xAyFEwNWJghD6VHuzsZnlTgZGF-vpLpHl8rD4x0btyIU
- https://epiteszforum.hu/megujulas-haza--zambo-kamilla-diplomamunkaja?fbclid=IwAR3wjjUYK-Ce8tSvL_k71LglZu9qldBMyCld8T5VrX29S4KrgC79rKwk4Uek
- https://epiteszforum.hu/civil-learning-center-kecskemeti-ifjusagi-muhely?fbclid=IwAR1VrpPy-bLtishtvkYbikCK-G73XUSkcg1FSbg75gXydmY_aShKmHKBomEQ

- https://issuu.com/alina.voinescu/docs/dissertation_alina_voinescu?epik=dj0yJnU9R1RxenpOZHph-b0o1cVF4QnLJTtlfM18zSFhqdtlwRjcmcd0wJm49Z0REqnZLSTR0X05EcTFPT3FkYTM0USZ0PUFBQUF-BR0V6amhB
- <https://whitearkitekter.com/project/nuuk-psychiatric-clinic/>
- https://epiteszforum.hu/hogy-meg-tudjam-tervezni-nekem-is-gyogyithatatlan-betegnek-kellett-lennem?fbclid=IwAR1y-jPF_bGldfy0PyuoLd0L0vu3svubF-5ANdnLTTICVzd45Q0rcW_gwbE
- <https://epiteszforum.hu/civil-learning-center-kecskemeti-ifjusagi-muhely>
- https://www.dezeen.com/awards/2020/longlists/the-david-h-koch-center-for-cancer-care-at-memorial-sloan-kettering-cancer-center/?fbclid=IwAR1lrVVxm59wNhzwoeLcYlnPcgl-nJ-d4EEemBVBOtE_F8Mi5_zZZLWb2MrQY
- https://www.dezeen.com/2020/11/25/judit-giro-benet-home-testing-kit-breast-cancer-james-dyson-award/?fbclid=IwAR3--BgK4oPX2lltgthimqUybo1vln-4LZL_Os1QpDtnR2DmVsJ4piDwRbk
- <https://www.dezeen.com/2021/01/20/maggies-centre-alison-brooks-taunton-new-site/?fbclid=IwAR2NLxijAopEr6VadDfn5Y1lmxTKRBYFJopbuEsLkXjf3iu8iudo0boZ01g>
- <https://www.alisonbrooksarchitects.com/project/maggies-centre/>
- <https://epiteszforum.hu/a-bezartsag-helyett-napkozi-otthon-gyorott?fbclid=IwAR3dlEnLRgqX-Equl3mVDHRjXpjkYnNCQpL4csyRSlhsq20dC2KnP0xTgUFE>
- https://epiteszforum.hu/gyogyulas-haza-rehabilitacios-kozpont-rakos-betegeknek?fbclid=IwAR-3RI_bV0e0JkLftU_4Eful0al1_EZ0qjBZT4zURiXfGdpRA_eGid5rd7g
- https://web.a.ebscohost.com/abstract?direct=true&profile=ehost&scope=site&auth_type=crawler&jrnl=0190535X&AN=11913824&h=FP7wNvwKTpo384MFv-cy9efWfyvSinMMR1AQp%2BJBh%2Faa%2FFa5fxnKJAX0No2gbKtaWNljAUxma0%2B0AYUHs4evHx-A%3D%3D&crl=c&resultNs=AdminWebAuth&resultLocal=ErrCrlNotAuth&crlhashurl=login.aspx%3Fdirect%3Dtrue%26profile%3Dehost%26scope%3Dsite%26auth_type%3Dcrawler%26jrnl%3D0190535X%26AN%3D11913824&fbclid=IwAR1s00xLKj8vWKv2YfYc2AU6aBbalytajVpttWFBhU2oVK-cX3NBNqVosHol

IRODALOMJEGYZÉK // KÉPJEGYZÉK

42

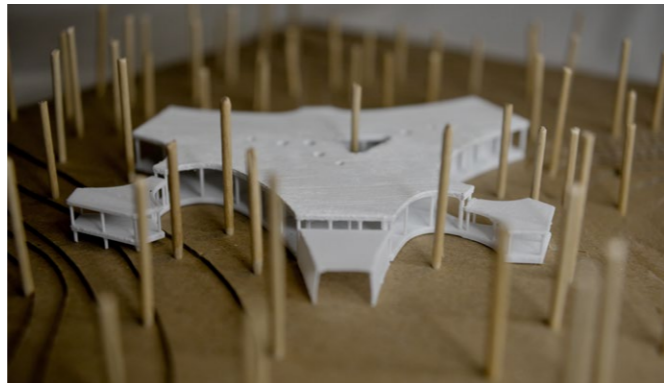
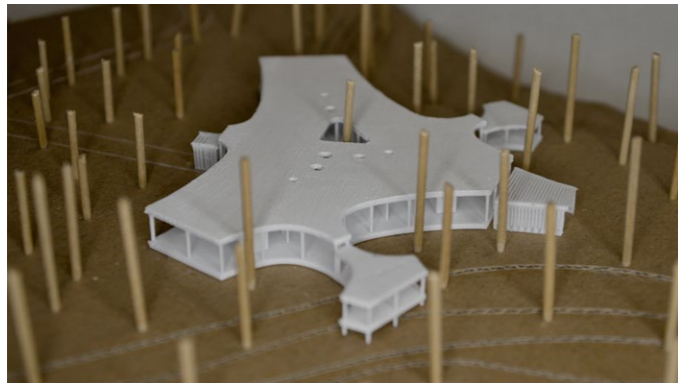
- https://whitearkitekter.com/news/deepdive-a-healthy-questioning-of-psychiatric-environments/?fbclid=IwAR0_RRhWOxrajpEixlx7uU09bjrDLemkpw9qGjtwFxu9CTr0d7m07SScikM
- https://www.troldtekt.com/news/themes/healing-architecture/architecture-dispels-prejudices-about-mental-illness/?fbclid=IwAR3V4ZcyvwojfGtsjPwdfSBPXzRPK1-uXMUyOeEcZg-C_VEejE_s00zABCg
- https://www.re-thinkingthefuture.com/rtf-fresh-perspectives/a597-therapeutic-architecture-role-of-architecture-in-healing-process/?fbclid=IwAR0_RRhWOxrajpEixlx7uU09bjrDLemkpw9qGjtwFxu9CTr0d7m07SScikM
- https://www.academia.edu/8287588/Maggies_Cancer_Caring_Centres_a_healing_environment_in_practice?fbclid=IwAR1s00xLKj8vWKv2YfYc2AU6aBbalytajVpttwFBhU2oVKcX3NBNqVosHol
- <https://www.geze.hu/hu/fedezze-fel/temak/gyogyito-epiteszet>
- <https://www.wienerberger.hu/termekek/porotherm-falazat/porotherm-x-therm-tegla.html>
- Pilis Építészeti Tájégségi Arculati Kézikönyv
- VISEGRÁD VÁROS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVÉNEK LEÍRÁSA
- Visegrád Települési Arculati Kézikönyv
- <https://suncalc.org>
- <https://arquitecturaviva.com/works/centro-maggie-yorkshire-leeds-9>
- <https://www.alisonbrooksarchitects.com/project/maggies-centre/>
- https://st4.depositphotos.com/14953852/23263/v/600/depositphotos_232636866-stock-illustration-human-senses-icon-vector-illustration.jpg
- https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/48/Hungary_map_with_Balaton.png
- <https://www.google.com/maps>
- Településképfelrakás rendelet
- <https://www.cubagallery.co.nz/blogs/news/conceptual-modern-architecture-by-matthias-arndt>
- <https://www.flickr.com/photos/piotrkrjewski/6886257250/in/photostream>
- <https://www.nadaaa.com/portfolio/new-hampshire-retreat/>

43

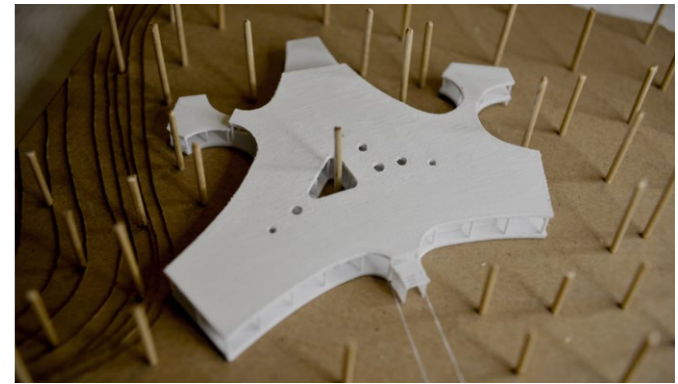
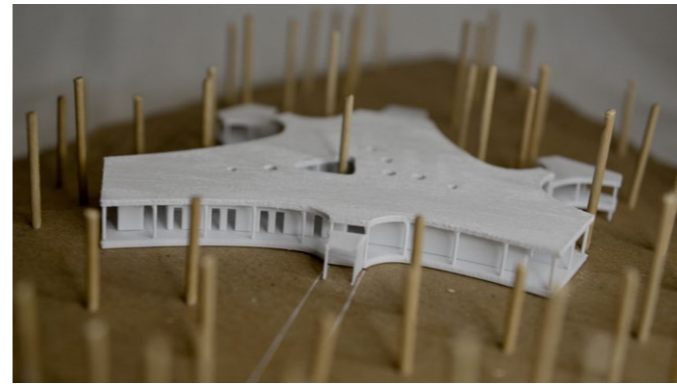
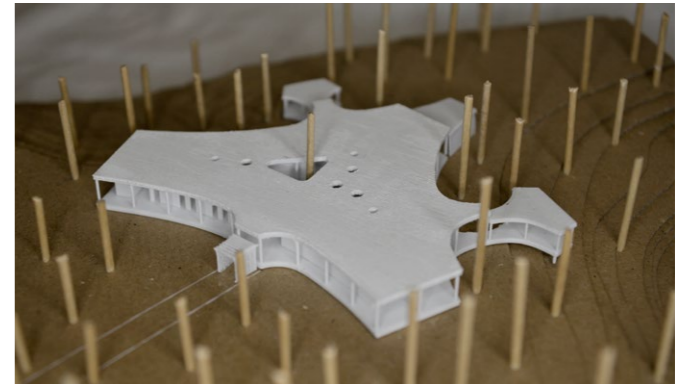
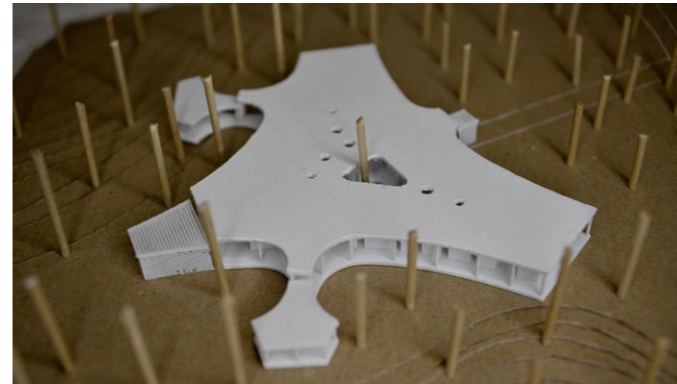
- <https://www.dezeen.com/2015/07/20/mu-architecture-archicop-timber-clad-school-wiggly-roof-woodland-bri-is-sous-forges-france/>
- <https://www.archdaily.com/796321/fazer-visitor-center-and-meeting-center-k2s-architects>
- <https://www.archdaily.com/771226/childrens-house-mu-architecture/55bedd71e58ece-81f00000a9-childrens-house-mu-architecture-photo>
- <https://www.designboom.com/architecture/niko-architect-organic-house-landscape-moscow-12-05-2019/>
- <https://homeadore.com/2013/08/30/villa-architectensck/>
- <https://suncalc.org>
- <http://afasiaarchzine.com/2017/05/francisco-pestana/>
- <https://www.dezeen.com/2013/04/08/tree-art-museum-by-daipu-architects/>
- <https://www.detail-online.com/article/integrative-transparency-louvre-lens-by-sanaa-16498/>
- <https://www.wienerberger.hu/termekek/porotherm-falazat/Falazoelemek/porotherm-44-x-therm-tegla.html>
- <https://tudasbazis.sulinet.hu/hu/szakkepzes/epiteszet/az-epitestan-alapjai/2/sikalapok-geometriaja/savalap>
- <http://berbe.hu/kgfuvar/fodemzsalu-berbeadasa/>
- <https://www.proidea.hu/meva-zsalurendszerek-zrt-206445/radius-ives-zsalu-273070.shtml>
- <https://www.facebook.com/austrotherm.hu/photos/austrotherm-padl%C3%B3f%C5%B1t%C3%A9s-rendszerle-meza-pog%C3%A1cs%C3%A1s-austrotherm-padl%C3%B3f%C5%B1t%C3%A9s-rendszerle/3748866505210041/>
- <https://www.rockwool.com/hu/termekek-megoldasok/termekeink/lapostetipari-csarnok-szigetelesek/>
- <https://www.behance.net/gallery/103620513/Swiming-pool-Redtree>
- <https://esquissos.net/en/portfolio/casa-lt/>
- <https://accidentaltravelwriter.com/2020/11/18/fuzhou-riverside-marriott-hotel-opens-in-china/>
- <https://www.behance.net/gallery/51070803/Hiroshi-Senju-Museum>
- <https://divisare.com/projects/322209-sanaa-kazuyo-sejima-ryue-nishizawa-rasmus-hjortshoj-21st-century-museum>
- <https://www.archdaily.com/867074/casa-kwantes-mvrdv>
- <https://www.praktiker.hu/almennyezet>
- <https://zoldtetok.hu/bioszolar-zoldteto-napelemekkel/>
- <http://www.thermax.hu/uszodatechnika/>
- <http://www.thermax.hu/uszodagepeszet-tervezes/>

VÉGLEGES MAKETT //

44

45

LÁTVÁNYOK //

46

47

HELYSZÍNRAJZ 1:500

A tervezési helyszín Visegrád-Szentgyörgyvásza térsége. Választáskor egy fákai körülvett, sík területre esett a Tabán fürdőterületen. A telek körülbelül 4000 m², ahonnan a fák szinte maguk terelnek rá egy ösvényre, ami egy másik kisebb területre vezet a Fekete-hegyen a panoráma felé. Ezt az ösvényt és területet is belekomponáltam az építészeti és tájépítészeti koncepcióba. A teleket egy a Panoráma útról lekanyarodó kisebb földről lehet járnival vagy gyalog megközelíteni. A Panoráma út földalján található a visegrádi borbélyia.

A választott terület és az épület funkciója közötti kapcsolat működőképes. Bár a téma egy a belátásra érzékeny és privát területet igényel, a választáskor nem egy eladott alig ismert telekre esett. A választott terület viszont kiesik a népszerű fürdőutakonál újabb, így az épület működését a kíváncsi szemek és a turisták nem fogják zavarni. A telek majdnem minden oldalról fákkal körül van véve, így védve is van, egyedül az út feől lehet megközelíteni.

HELYSZÍNRAJZ 1:10000

Tervezési helyszín

ÉGHAJLAT
A Pilis hegység éghajlata a Duna vízfelülete fe az erős fűj levezető befolyások van a nyár melegeken meleg, a tél nem túl zord, a napfényes órák száma közepes. A Pilis hegynyomát irányba meggyök a szélvédők hozó uralkodó szélirányai, így a terület csapadékosan nem mondható gazdagnak. Az uralkodó szélirány a feljes Pilsre északnyugati.

TÁJKARAKTER
Beépítetlen jelleg
A középkorban a királyi erdőterületen belül állt jellek létre falusias települések, vagy azok az erdő funkcióval összefüggő speciális települések voltak, összefüggő erdőterületekkel. Ez a beépítetlen jelleg máig megmaradt, a Pils szívében fekvő falusias településekkel egyetemben, melyek a történelmi tájhasználatot követik.

KILÁTÁS, RÁLÁTÁS
A fűj jellegű adásban a vízszintes kapcsolat erőteljes és vendékvül mértékben érvényesülnek.
A telek közvetlen panoráma kilátás nem elérhető, de ha kísérlünk az ösvényen a másik telerre azonnal rálátásunk nyílik a Dunakanyarra.

10% VÍZ
10% ERDŐ
80% NYÍLT TERÜLET

ÓBUDAI EGYETEM
TÉL, NYELV ÉPÍTÉSTUDOMÁNYI KAR
ÉPÍTÉSZTUDOMÁNYI INTÉZET

KONZ. MIZSEI ANETT

TDK 2022

GYÖRFY ORSOLYA : HEALING ARCHITECTURE

01

ELŐZETES LÁTÁNYOK

KONCEPCIÓ FEJLŐDÉS

FORMÁT MEGHATÁROZÓ FŐ VONALAK

Az épület koncepcióját és formáját a környezet és a terep vonalai határozzák. A fő vonal mentén és a terület formájában a környezet határozza meg az épület formáját. A fő vonal mentén a terület formájában a környezet határozza meg az épület formáját.

Közvetlen egy kétféle fő vonal határozza meg a terület formáját. A fő vonal mentén a terület formájában a környezet határozza meg az épület formáját. A fő vonal mentén a terület formájában a környezet határozza meg az épület formáját.

Az épület koncepcióját és formáját a környezet és a terep vonalai határozzák. A fő vonal mentén és a terület formájában a környezet határozza meg az épület formáját. A fő vonal mentén a terület formájában a környezet határozza meg az épület formáját.

FUNKCIÓ - TÖMEGALKITÁS

Az épület koncepcióját és formáját a környezet és a terep vonalai határozzák. A fő vonal mentén és a terület formájában a környezet határozza meg az épület formáját. A fő vonal mentén a terület formájában a környezet határozza meg az épület formáját.

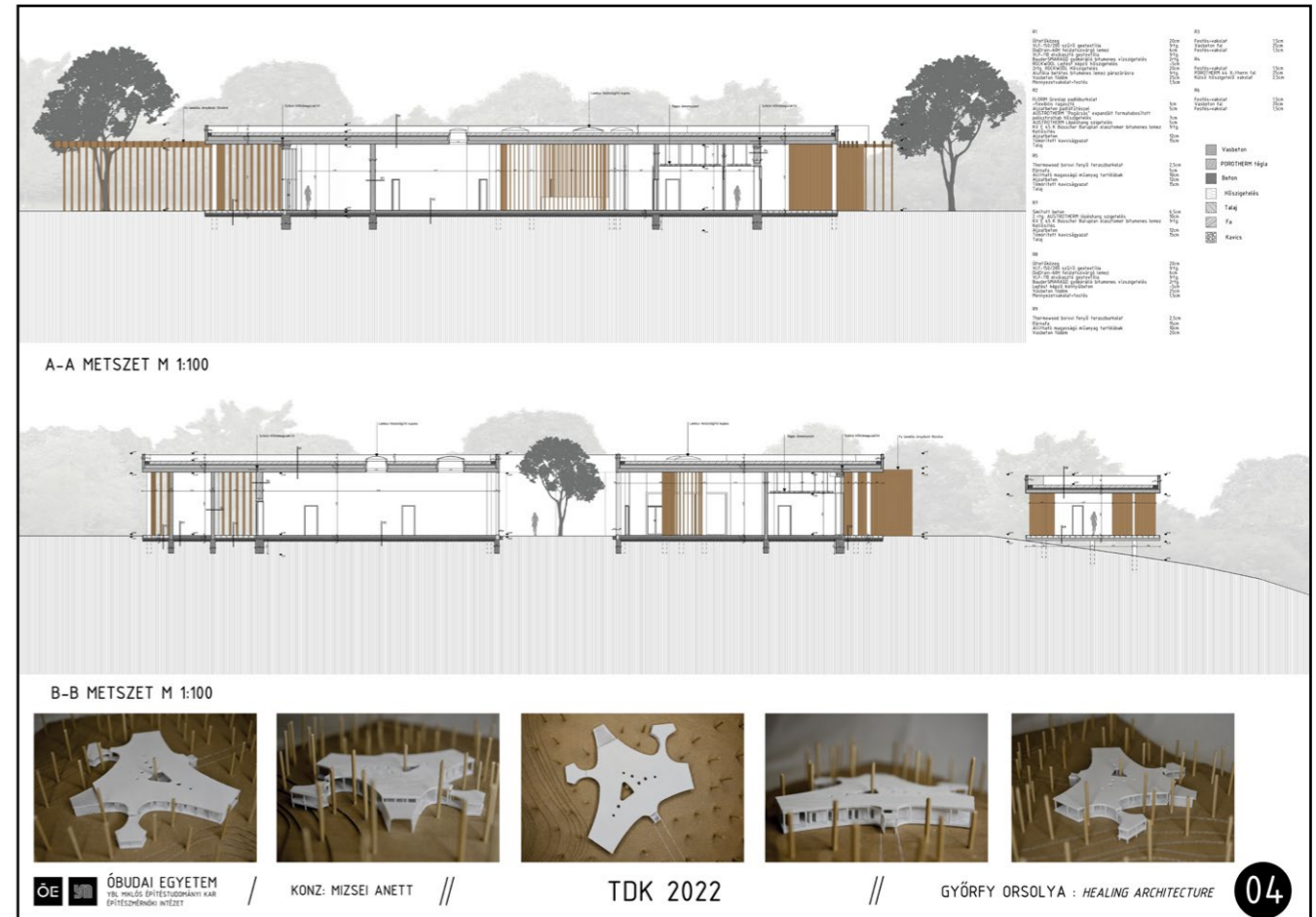
ÓBUDAI EGYETEM
TÉL, NYELV ÉPÍTÉSTUDOMÁNYI KAR
ÉPÍTÉSZTUDOMÁNYI INTÉZET

KONZ. MIZSEI ANETT

TDK 2022

GYÖRFY ORSOLYA : HEALING ARCHITECTURE

02

CSOMÓPONTOK M 1:10

FALMETSZET + KIFORDÍTOTT HOMLOKZAT M 1:25

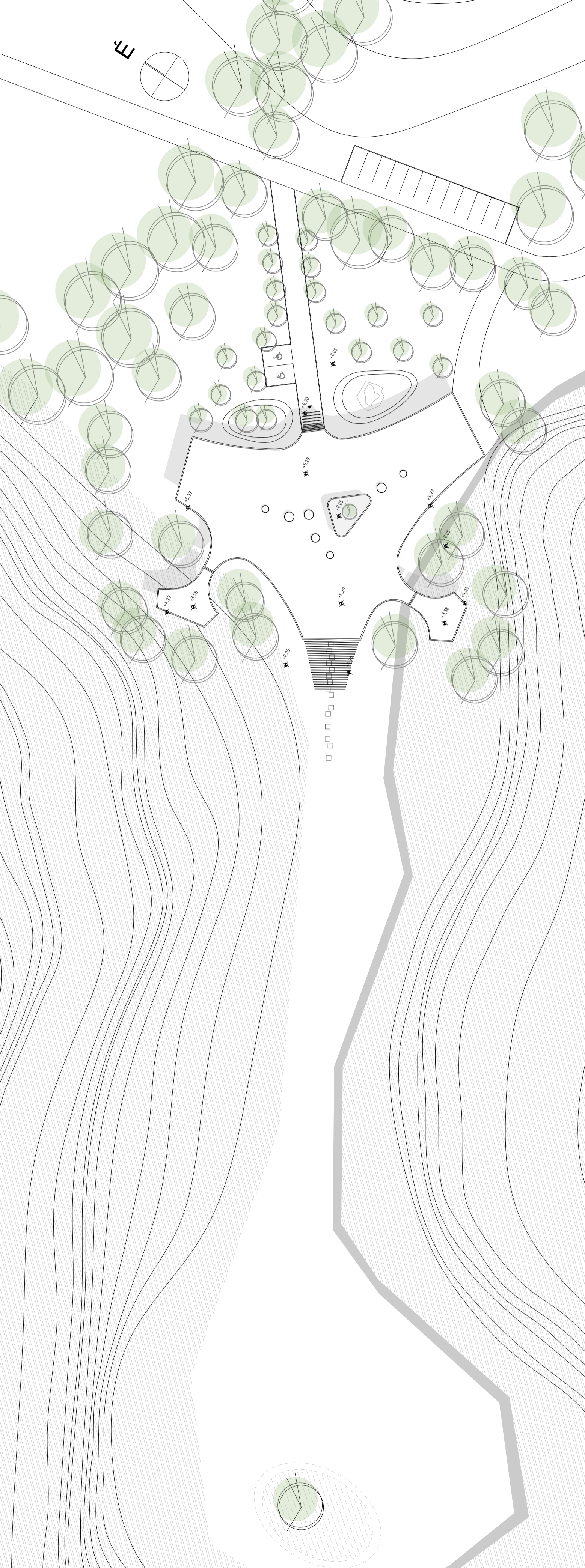
ÖE **ÓBUDAI EGYETEM**
 YBL MIKLÓS ÉPÍTÉSTUDOMÁNYI KAR
 ÉPÍTÉSZMÉRNÖKI INTÉZET
 KONZ: MIZSEI ANETT // TDK 2022 // GYÖRFY ORSÓLYA : HEALING ARCHITECTURE **05**

ÖE **ÓBUDAI EGYETEM**
 YBL MIKLÓS ÉPÍTÉSTUDOMÁNYI KAR
 ÉPÍTÉSZMÉRNÖKI INTÉZET
 KONZ: MIZSEI ANETT // TDK 2022 // GYÖRFY ORSÓLYA : HEALING ARCHITECTURE **06**

TABLÓK //

54

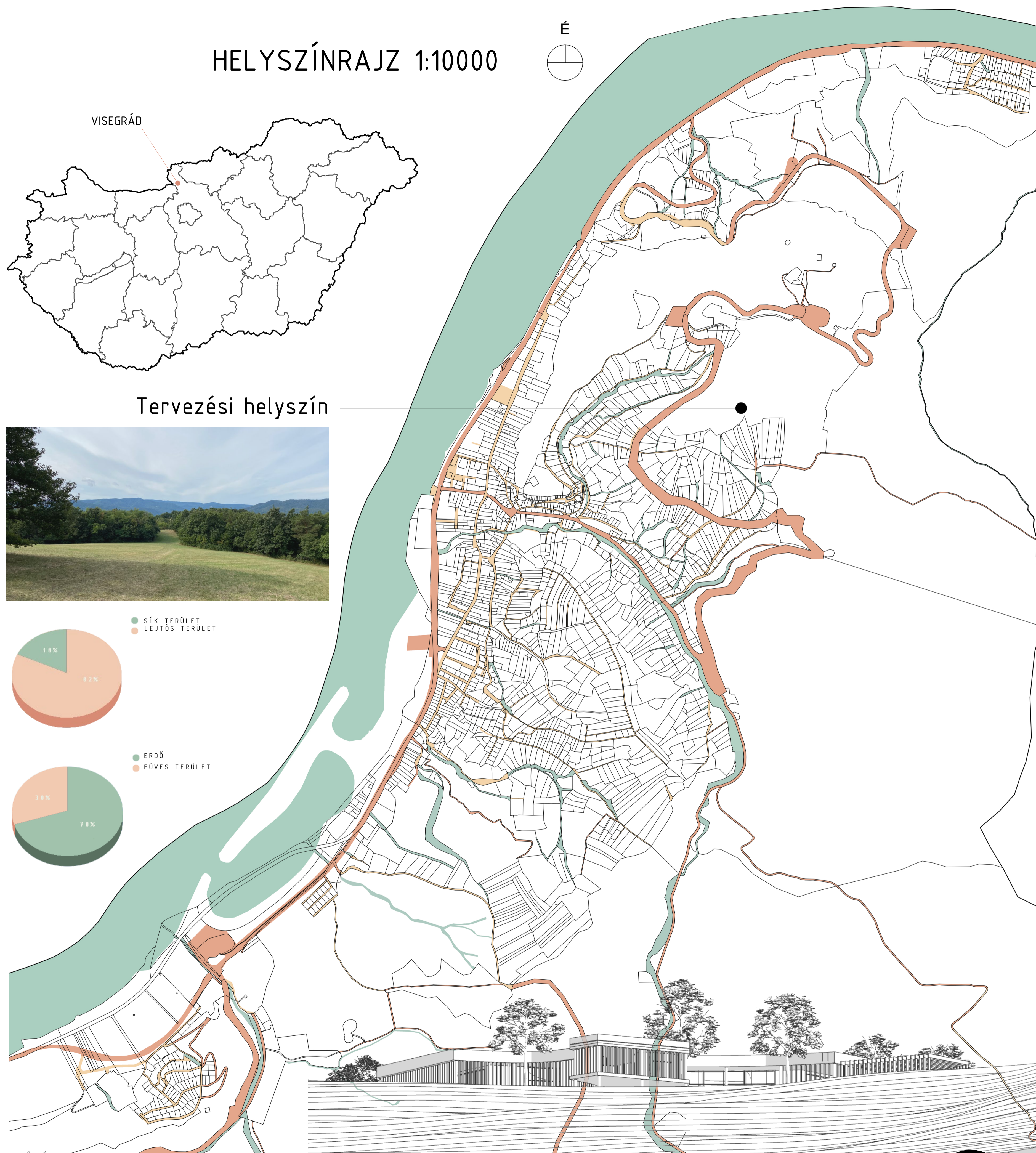
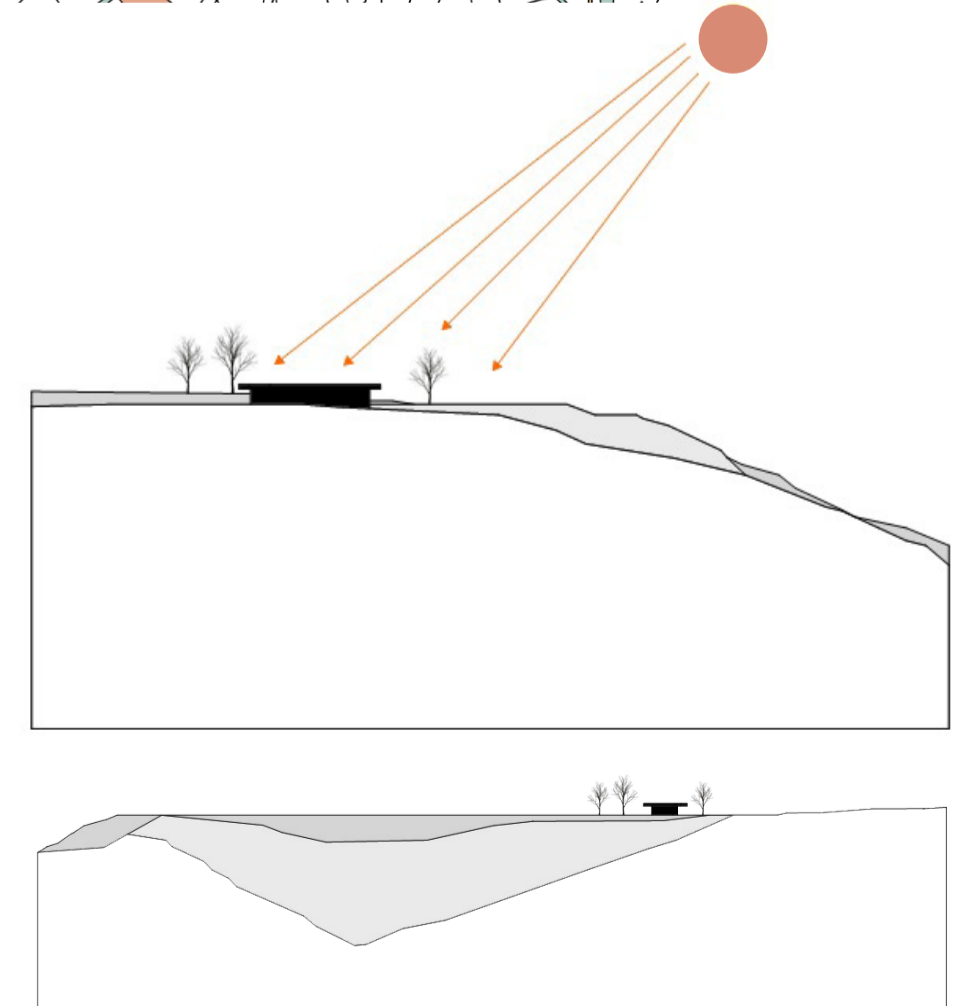
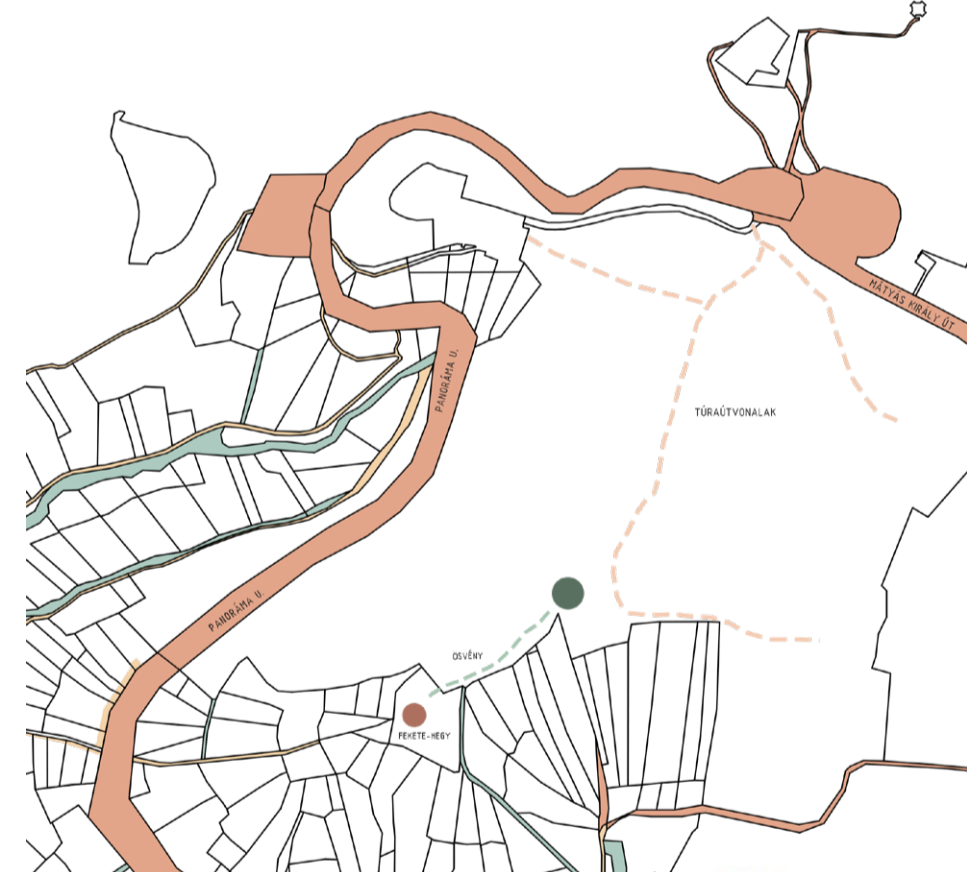

HELYSZÍNRAJZ 1:500

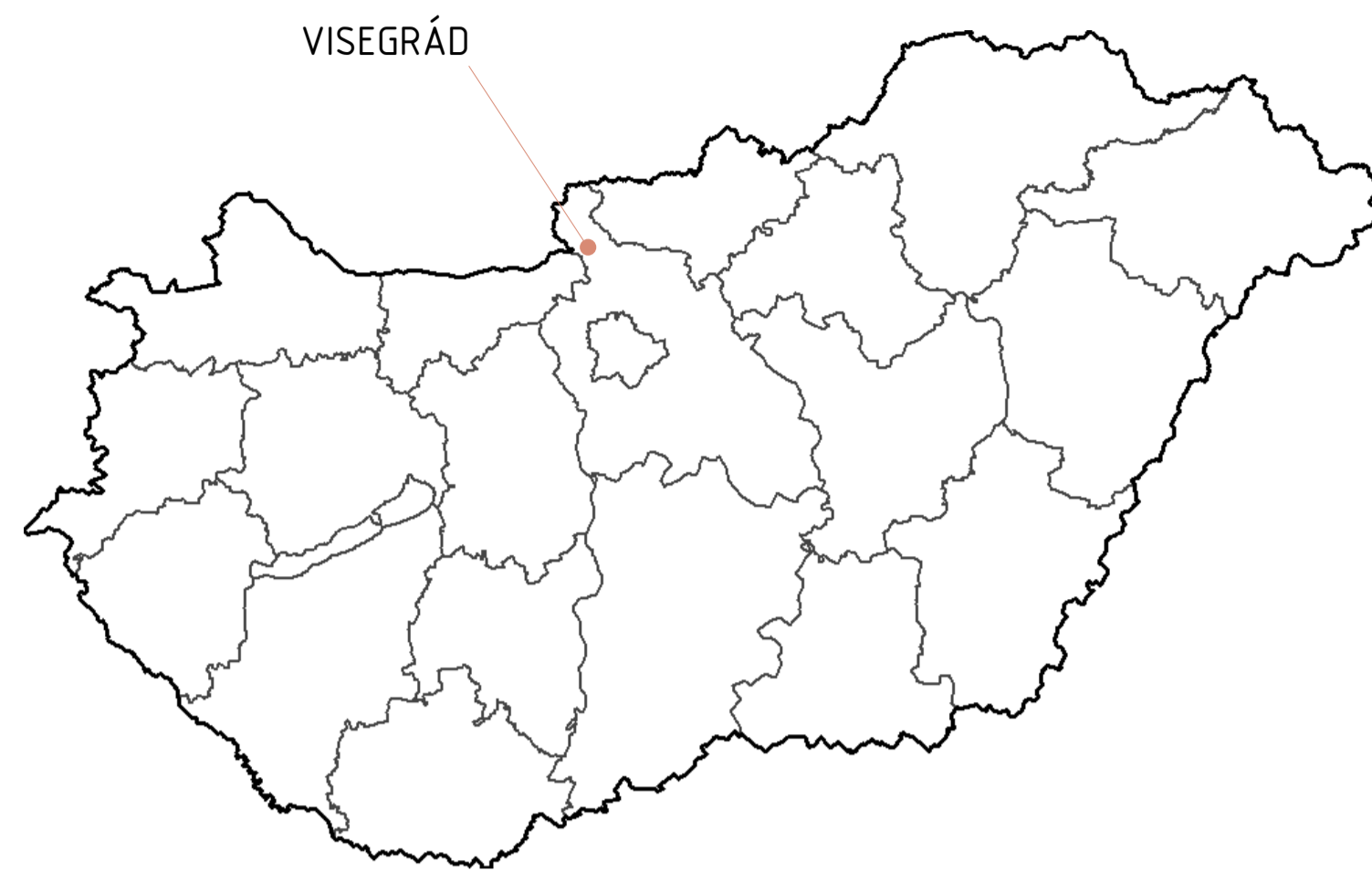

A tervezési helyszín Visegrád-Szentgyörgyusza térsége. Választásom egy fákkal körülvett, sík területre esett a Tabán túraúterületen. A telek körülbelül 4000 m², ahonnan a fák szinte maguk terelnek rá egy ösvényre, ami egy másik kisebb területre vezet a Fekete-hegyen a panoráma felé. Ezt az ösvényt és területet is bekomponálom az építészeti és tájépítészeti koncepcióba. A telket egy a Panoráma útról lekanyarodó kisebb földútról lehet járművel vagy gyalog megközelíteni. A Panoráma út túloldalán található a visegrádi bobbpálya.

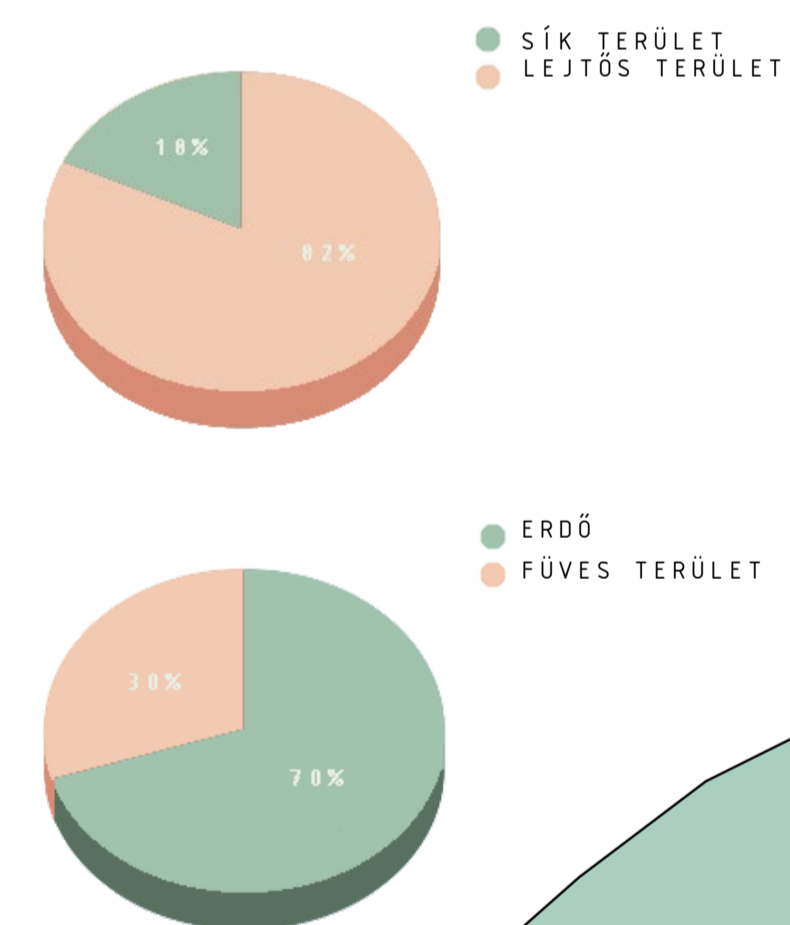
A választott terület és az épület funkciója közötti kapcsolat működőképes. Bár a téma egy a belátásra érzékeny és privát területet igényel, a választásom nem egy eldugott alig ismert telekre esett. A választott terület viszont kiesik a népszerű túraútvonalak útjából, így az épület működését a kíváncsi szemek és a turisták nem fogják zavarni. A telek majdnem minden oldalról fákkal körül van véve, így védve is van, egyedül az út felől lehet majd megközelíteni.

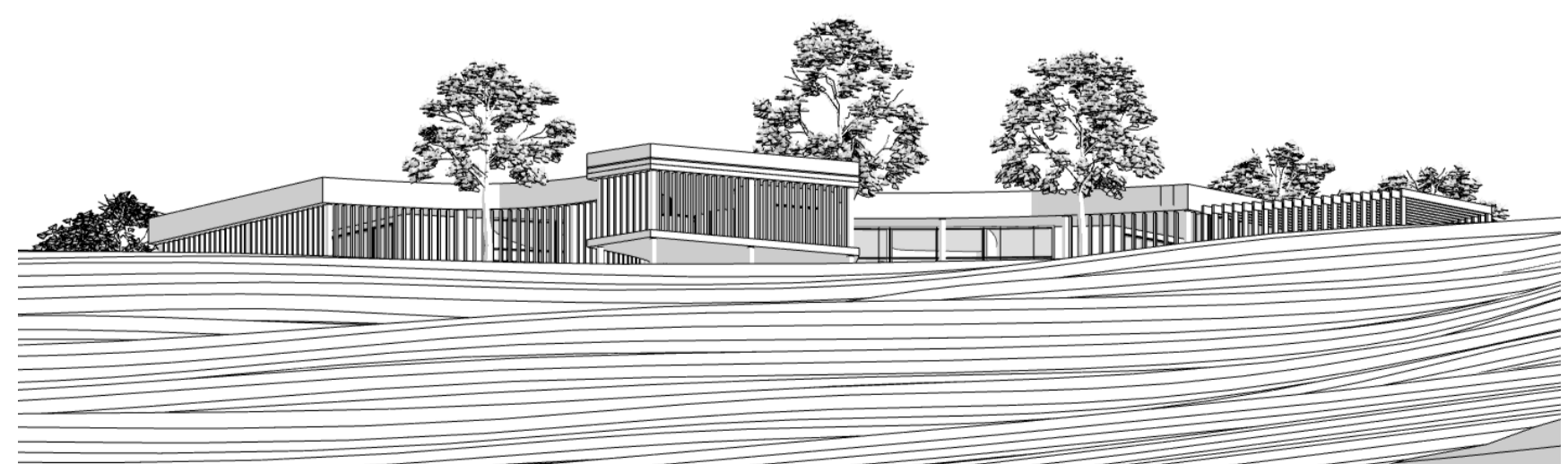
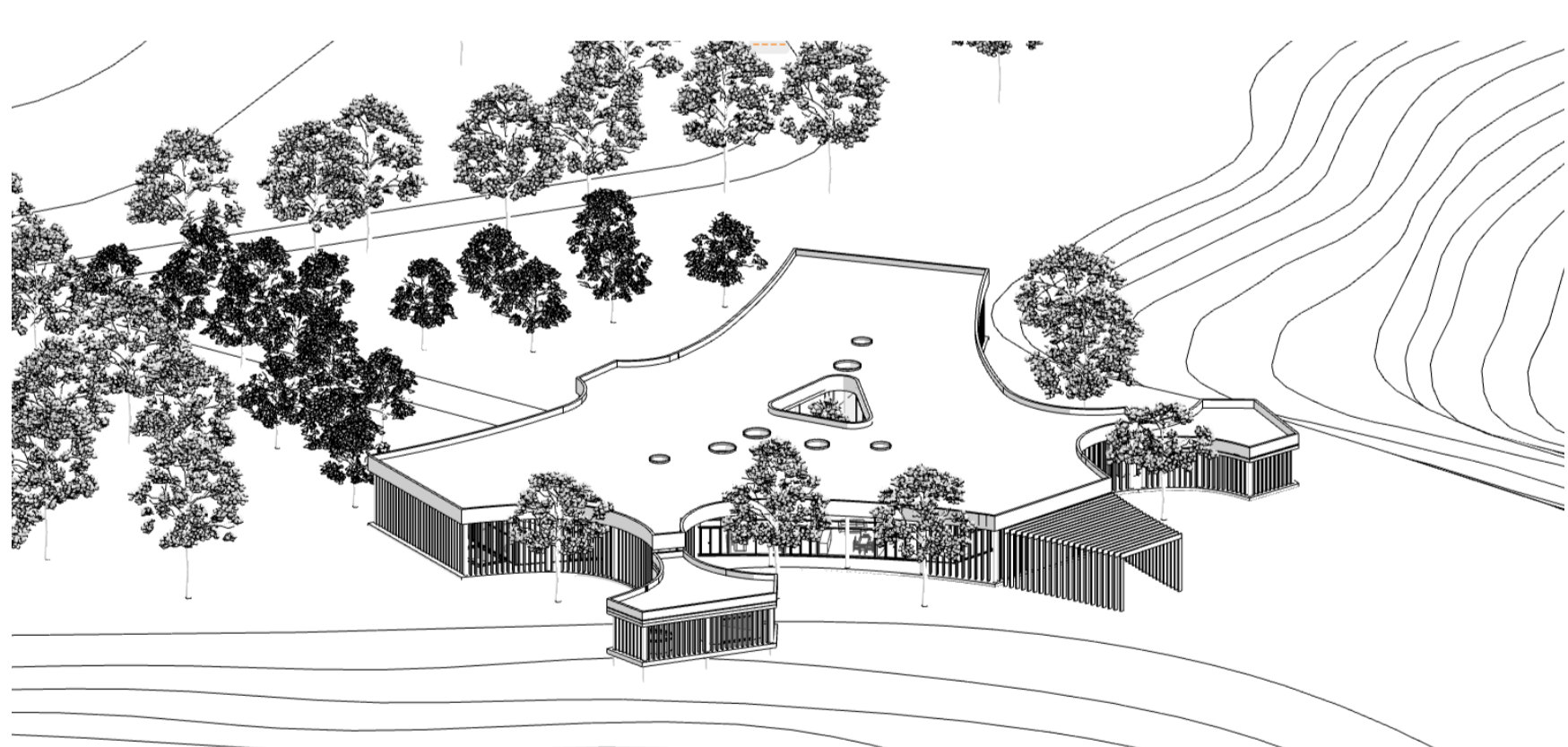
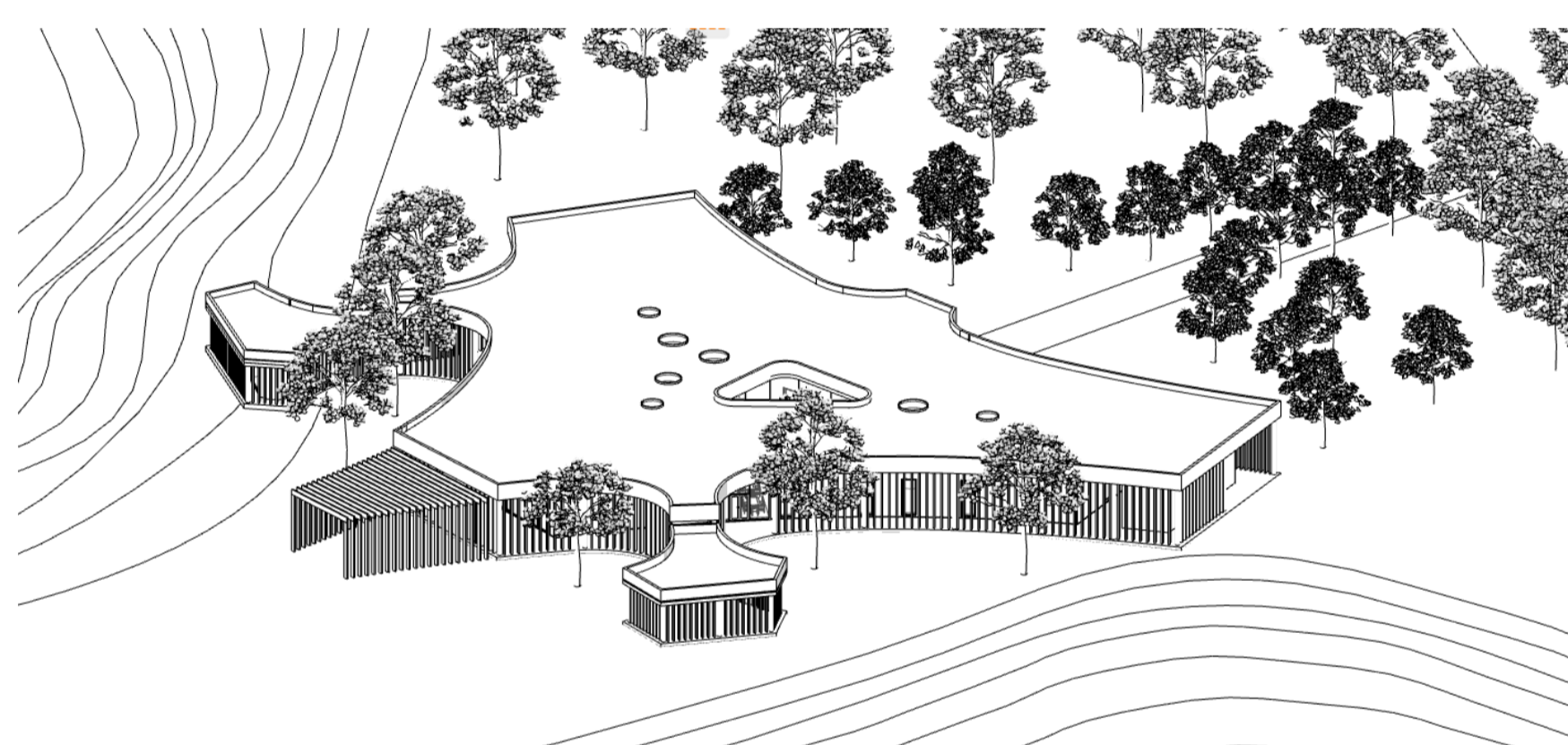
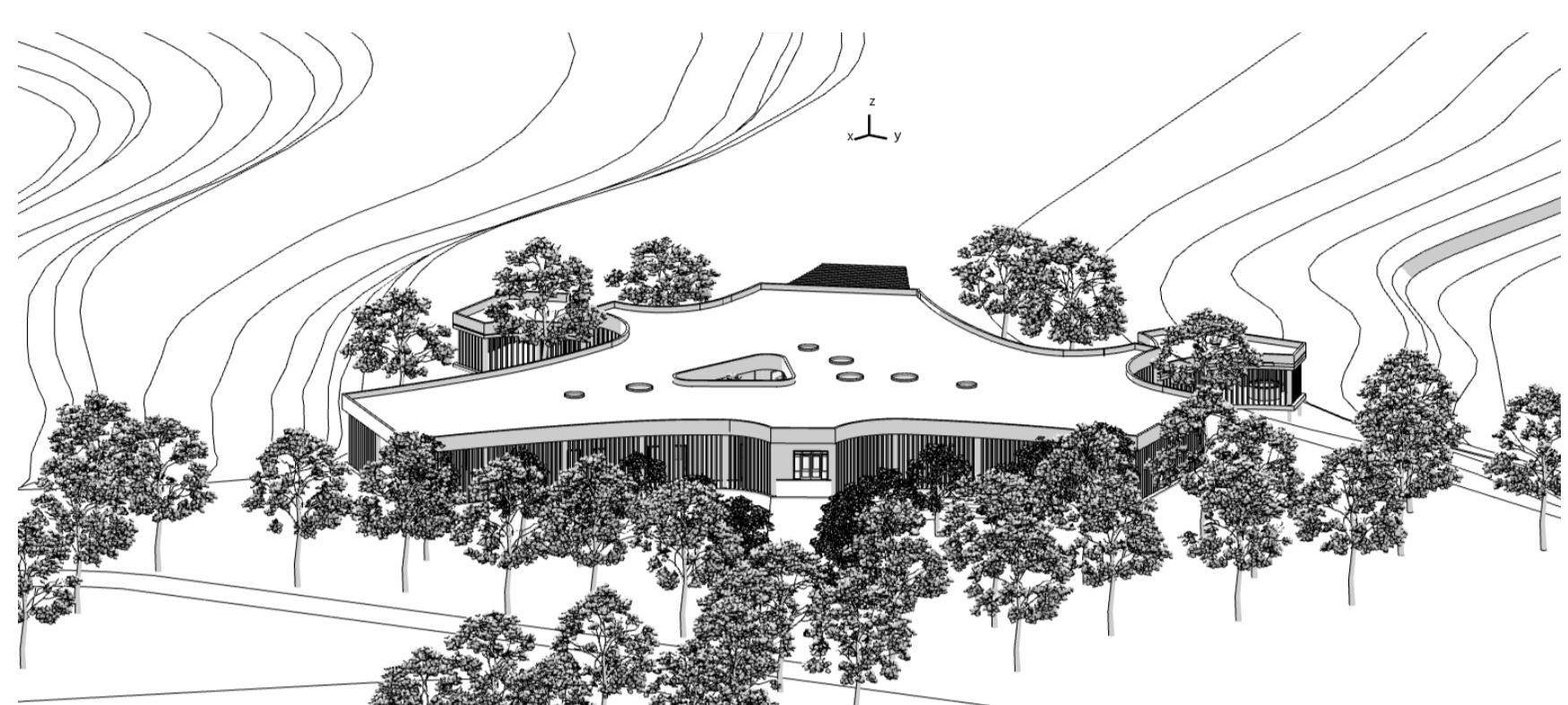
HELYSZÍNRAJZ 1:10000

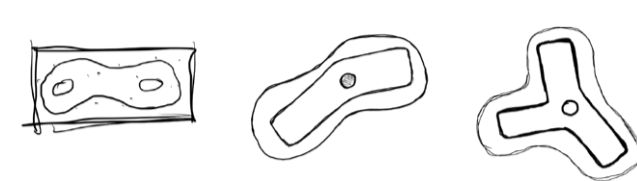
Tervezési helyszín

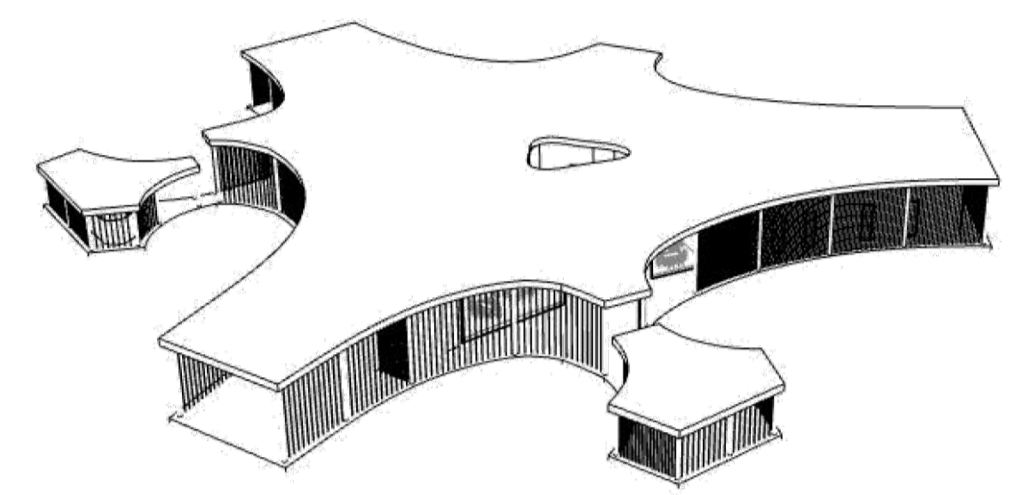
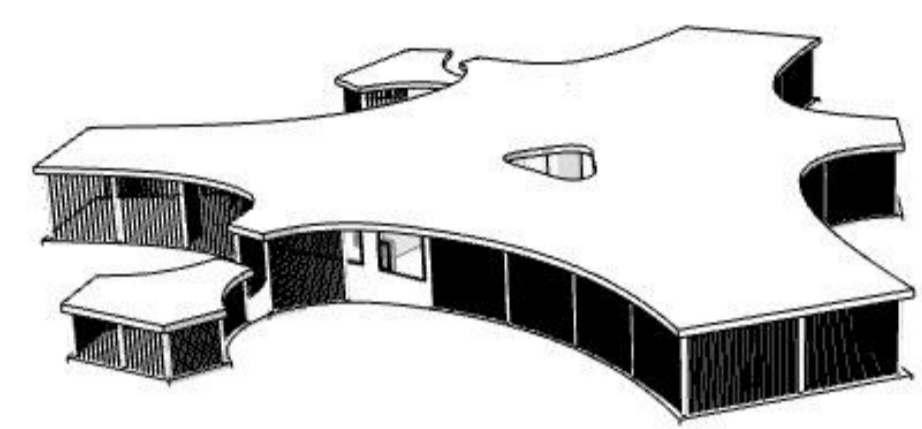
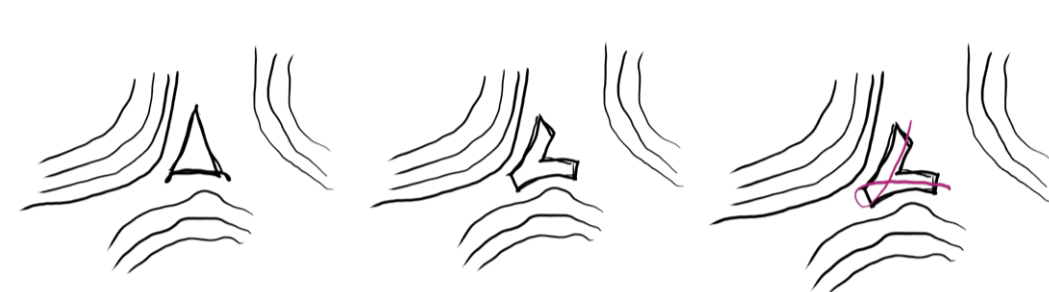
ELŐZETES LÁTVÁNYOK

KONCEPCIÓ FEJLŐDÉS

FORMÁT MEGHATÁROZÓ FŐ VONALAK

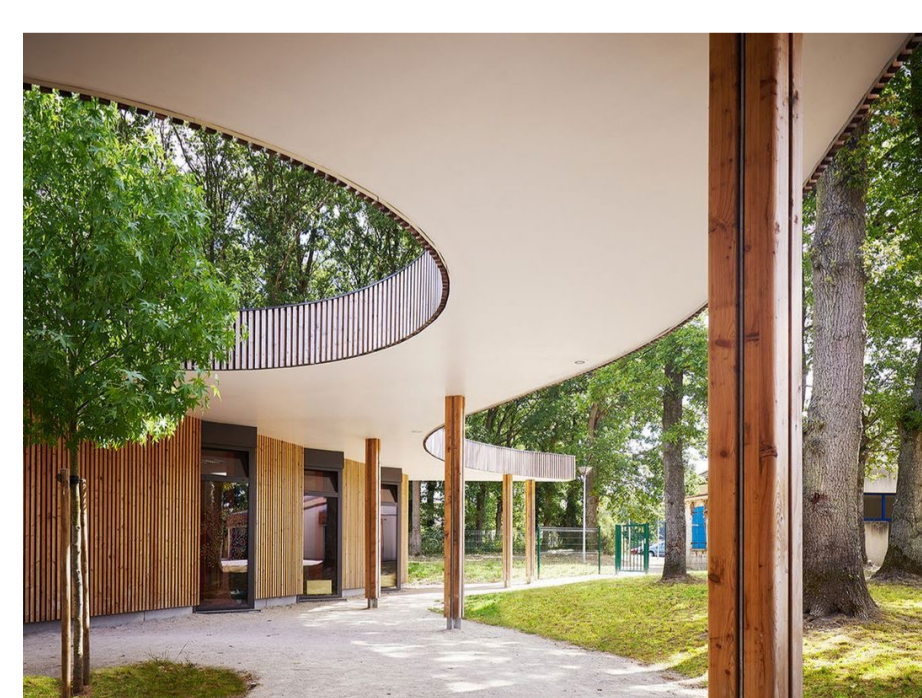

Az épület koncepcióját és formáját a környezet és a terep vonalai ihlették. A főbb falak ívesek és a belső teherhordó falak is ezeket a vonalakat követik. Az egész épület igyekszik organikus hatást kelteni, hogy még természetközeli legyen. A belső elrendezés sem követ egy határozott rasztert, helyette kisebb szigetekre tagolódnak a funkciók és a különböző kiszolgáló helyiségek.

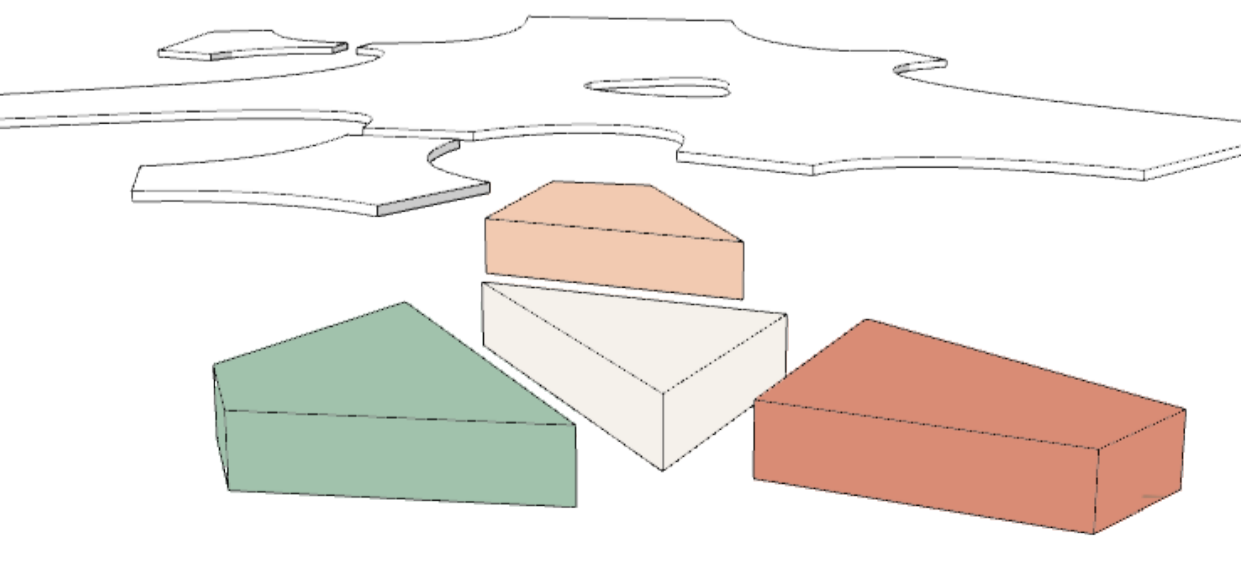
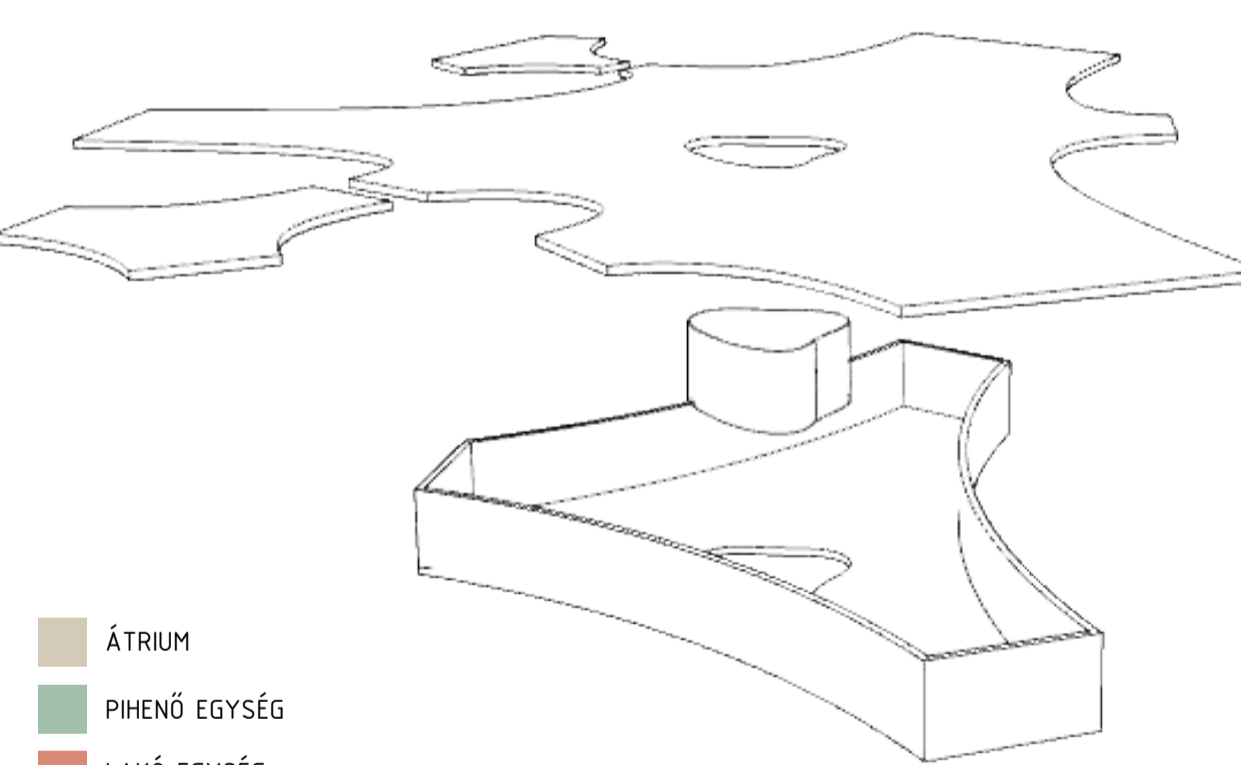
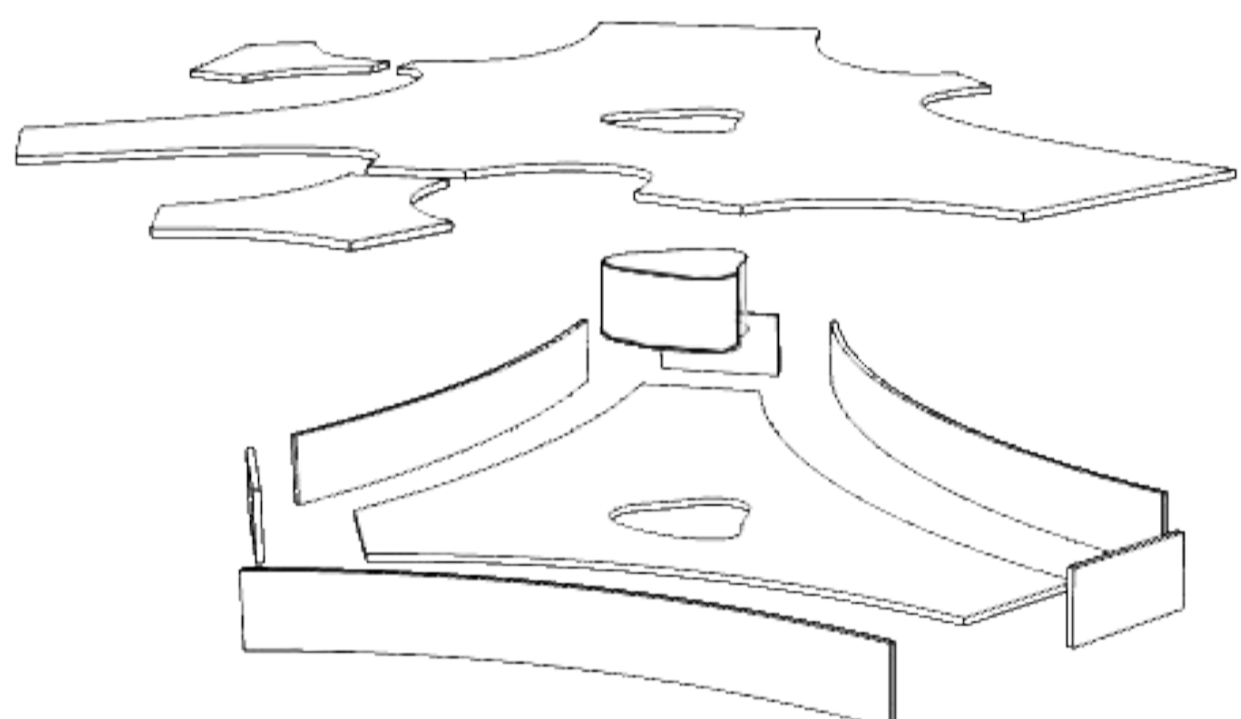
Középen egy közel 50m²-es udvar található ami sok természetes fényt enged be az épület szívébe. Az átriumon kívül még felülvilágított és nagyobb megnyitások, üvegfalak juttatnak be természetes fényt az épületbe. A megnyitásokat úgy terveztem, hogy az út felől zártabb legyen az épület és az erdő felé nyisson, hogy ne lehessen belátni a privátabb funkciókhoz. Az épület egyik szárnyát a szállás foglalja el, a terápiás funkciók és a testi-lelki feltöltődéshez hozzájáruló wellness és meditációs egységek nyitottabban, kötetlenebb módon helyezkednek el az épület további részében.

Anyaghasználatában természetes anyagokkal főleg fával dolgoztam, emellett natúr és semleges színeket, fehérét képzeltem el. Ezek az anyagok és színek megnyugtatóan hatnak a páciensekre és a fa, mint építőanyag Visegrádon könnyen elérhető és kedvelt materia.

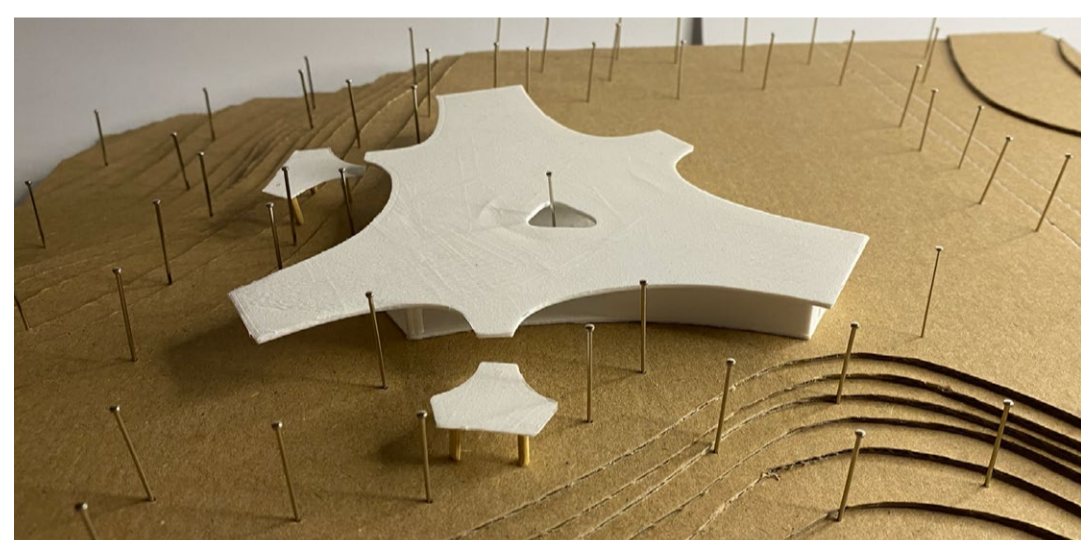
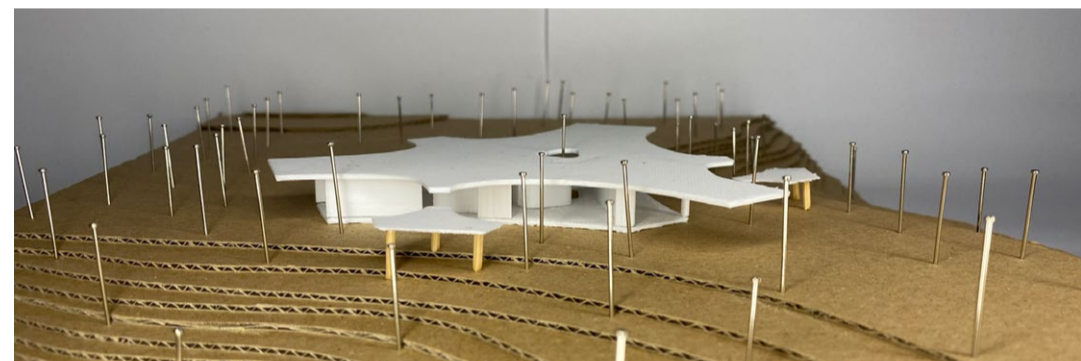
A lapostető egyben egy zöldtető lenne amit a felülvilágítók és az átrium tagolna foltokban, és óvatosan kúszik be a fák közé, elég helyet biztosítva nekik a terjeszkedéshez.

FUNKCIÓK - TÖMEGALKÍTÁS

- ÁTRIUM
- PIHENŐ EGYSÉG
- LAKÓ EGYSÉG
- TERÁPIÁS EGYSÉG

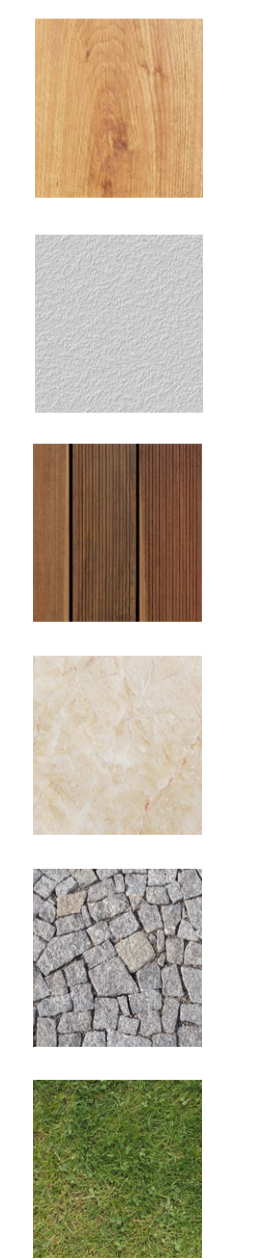
Az íves kontúrok miatt az alaprajzi szerkesztés és a teherhordó szerkezetek kialakítása egyedi megoldásokat igényelt, a szokásos raszteres szerkesztés helyett. A tervezés során igyekeztem organikusnak, de mégis szerkesztővonalakat keresve, logikusan elrendezni a helyiségeket.

Funkcionális elrendezését tekintve az épület két szárnyra és egy középső közösségi térre tagozódik. A két szárnyban találhatóak a privátabb funkciókat betöltő helyiségek, mint például a hálószobák és a testi-lelki felüdüléshez hozzájáruló spa, közepén pedig a terápiás, csoportos foglalkozások helyiségei helyezkednek el. A központi tér egyik fő eleme az üvegfalal körülvett belső udvar, ahova a páciens ki tud ülni a friss levegőre, anélkül, hogy az épületet el kellene hagynia. Külön szigetként helyezkednek el a terápiás szobák és a dolgozó pihenő. Az épület szíve és legfontosabb helyisége a multifunkcionális csoportos terem, ahol gyűléseket, jóga órákat és workshopokat is tarthatnak, illetve itt található egy olvasószarok is. A teremről egy nagy üvegfalon keresztül nézhetünk rá a kis ültetvényes kertre és a fávalba vezető ösvényre, ami itt most kiemelt szerepet játszik a koncepcióban. Az ösvény a „gyógyulás útját” jelképezi amin ha végigsétálnak a pácienstól a gyógyulásig vezető hosszú, rögös úton és minden rosszszat itt hagyhatnak a hátuk mögött. Az épület szándékosan erre az útra lett komponálva és a fő funkciókból direkt ide nézünk, mert mindannyian ennek az ösvénynek a végére szeretnénk eljutni és a reményt tartja bennük, hogy igenis egyszer oda jutnak.

A homlokzat köré lamellált faburkolatot terveztem, amelynek az osztása az épület út felőli oldalán sűrűbb, annak érdekében, hogy a kíváncsi szemek ne lássanak be az épületben tartózkodókhoz. A főbb oldalon helyenként kihagyva vagy ritkítva játékos homlokzatot eredményez, miközben megoldja az árnyékolást is, valamint egy közlekedőt is képez az épület körül.

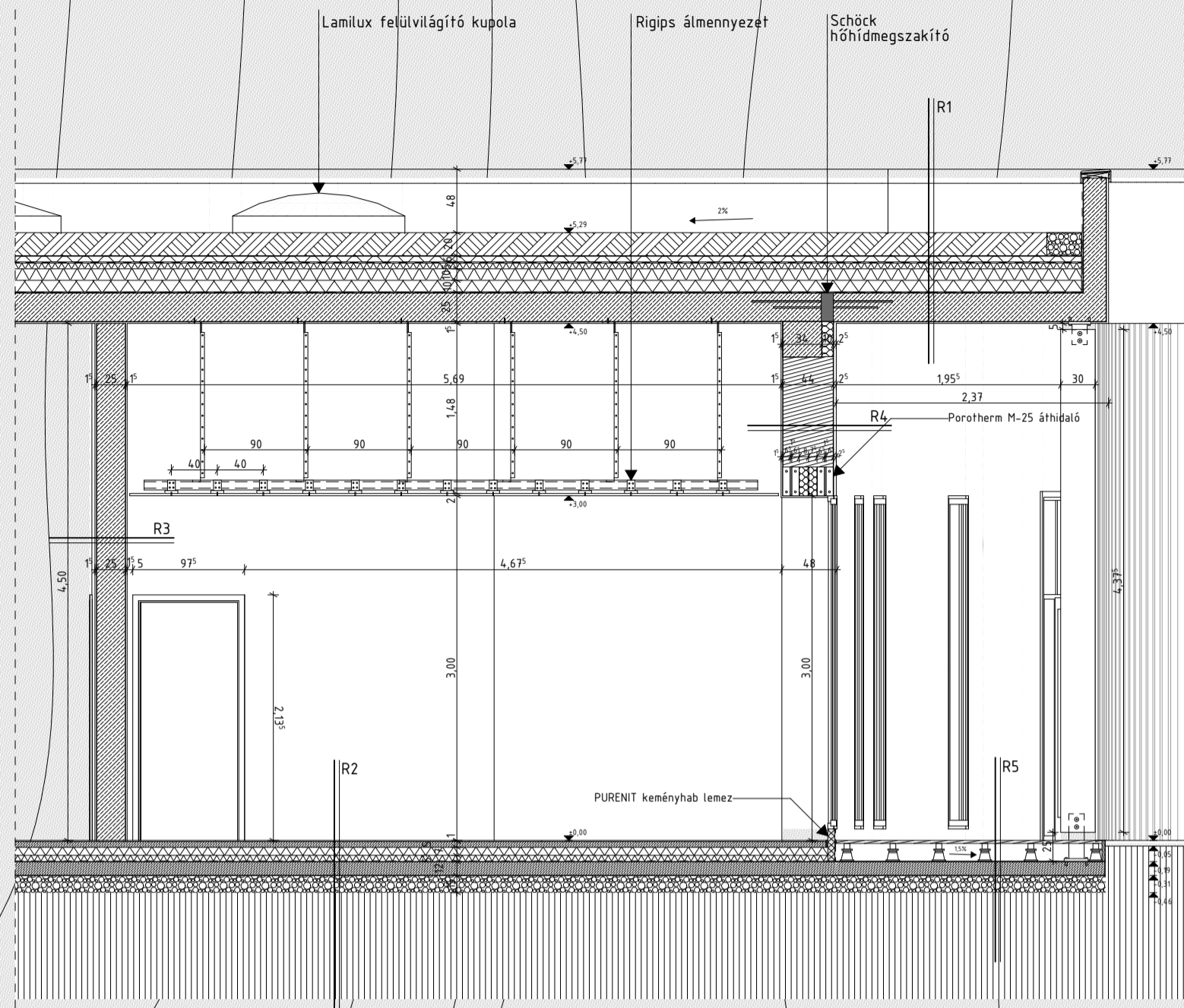
Az épülethez tartozik két kisebb pavilon-szerű kültéri rész is. Az egyik a spa-hoz kapcsolódik, ahol egy szauna és egy jacuzzi található, a másik pedig meditációs funkciót kapott. Ezek az épületrészek már belőgnak az erdőbe a fák közé és az egyiket a lejtés miatt cölöpök tartják.

ANYAGHASZNÁLAT

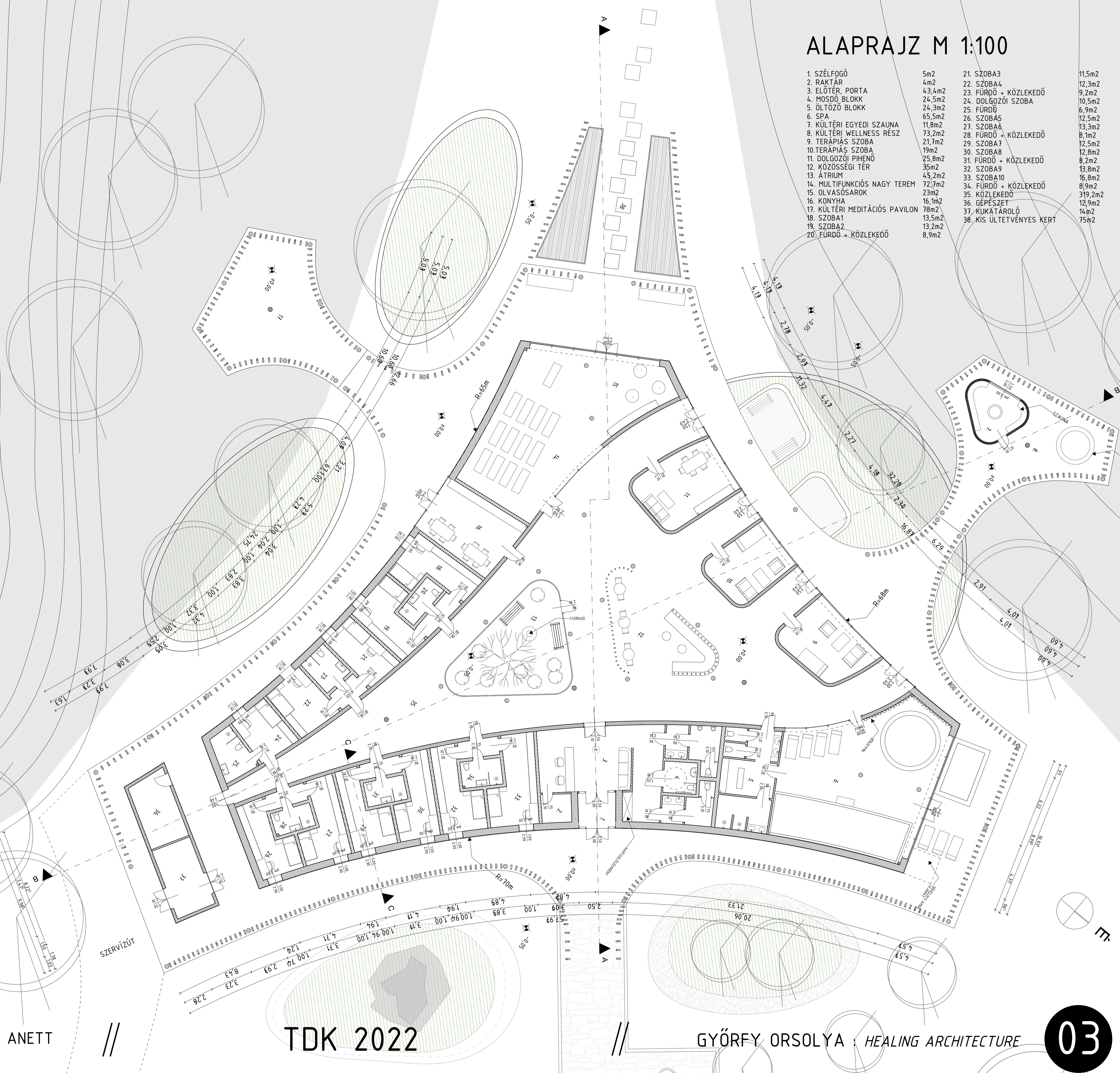
ALAPRAJZ M 1:100

1. SZÉLFÖGŐ	5m ²	21. SZOBA3	11,5m ²
2. RAKTÁR	4m ²	22. SZOBA4	12,3m ²
3. ELŐTÉR, PORTA	43,4m ²	23. FÜRDŐ + KÖZLEKEDŐ	9,2m ²
4. MOSDÓ BLOKK	24,5m ²	24. DOLGOZÓI SZOBA	10,5m ²
5. ÖLTÖZŐ BLOKK	24,3m ²	25. FÜRDŐ	6,9m ²
6. SPA	65,5m ²	26. SZOBA5	12,5m ²
7. KULTÚRI EGYEDI SZAUNA	11,8m ²	27. SZOBA6	13,3m ²
8. KULTÚRI WELLNESS RÉSZ	73,2m ²	28. FÜRDŐ + KÖZLEKEDŐ	8,1m ²
9. TERÁPIÁS SZOBA	21,7m ²	29. SZOBA7	12,5m ²
10. TERÁPIÁS SZOBA	19m ²	30. SZOBA8	12,8m ²
11. DOLGOZÓI PIHENŐ	25,8m ²	31. FÜRDŐ + KÖZLEKEDŐ	8,2m ²
12. KÖZÖSSÉGI TÉR	35m ²	32. SZOBA9	13,8m ²
13. ATRIUM	45,2m ²	33. SZOBA10	16,8m ²
14. MULTIFUNKCIÓS NAGY TEREM	72,7m ²	34. FÜRDŐ + KÖZLEKEDŐ	8,9m ²
15. OLVASÓSAROK	23m ²	35. KÖZLEKEDŐ	319,2m ²
16. KONYHA	16,1m ²	36. GÉPÉSZET	12,9m ²
17. KULTÚRI MEDITÁCIÓS PAVILON	78m ²	37. KUKATÁROLÓ	14m ²
18. SZOBA1	13,5m ²	38. KIS ÜLTETÉNYES KERT	75m ²
19. SZOBA2	13,2m ²		
20. FÜRDŐ + KÖZLEKEDŐ	8,9m ²		

C-C METSZET 1:50

ALAPRAJZI RÉSZLET M 1:50

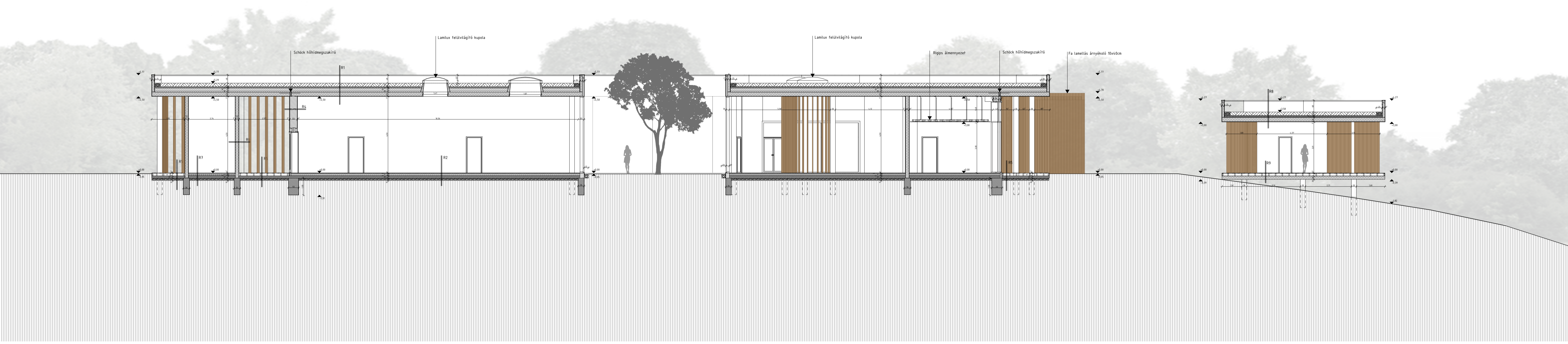

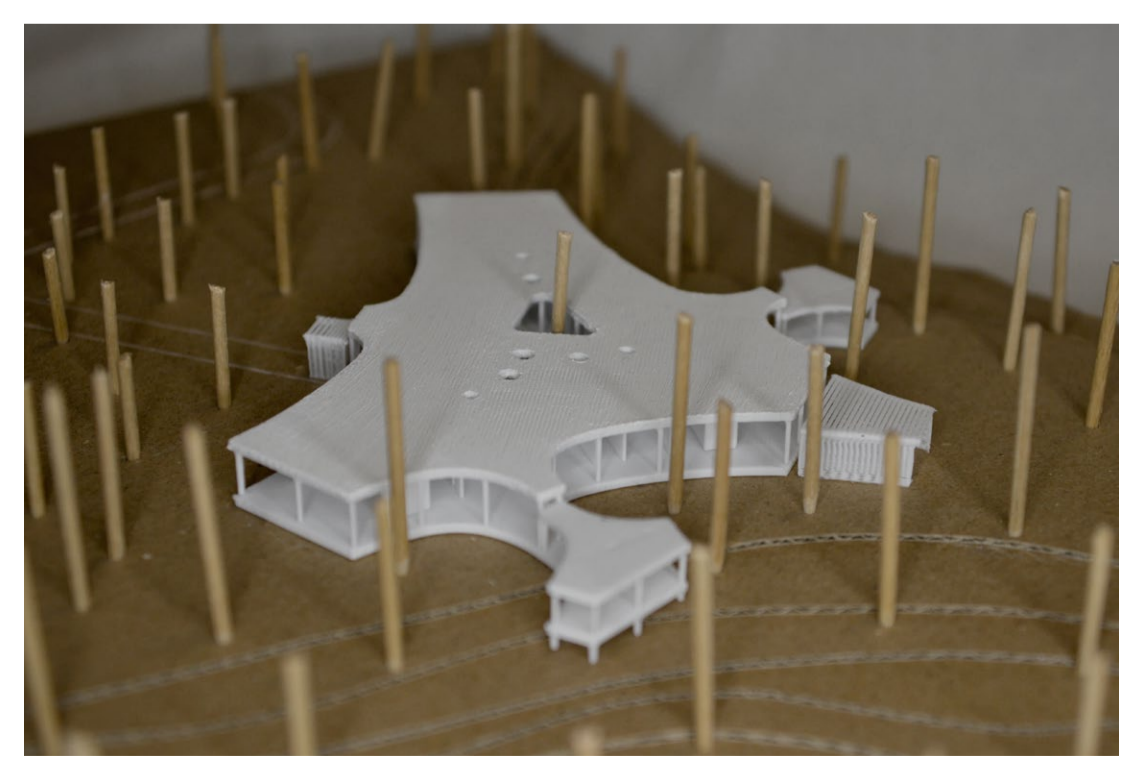
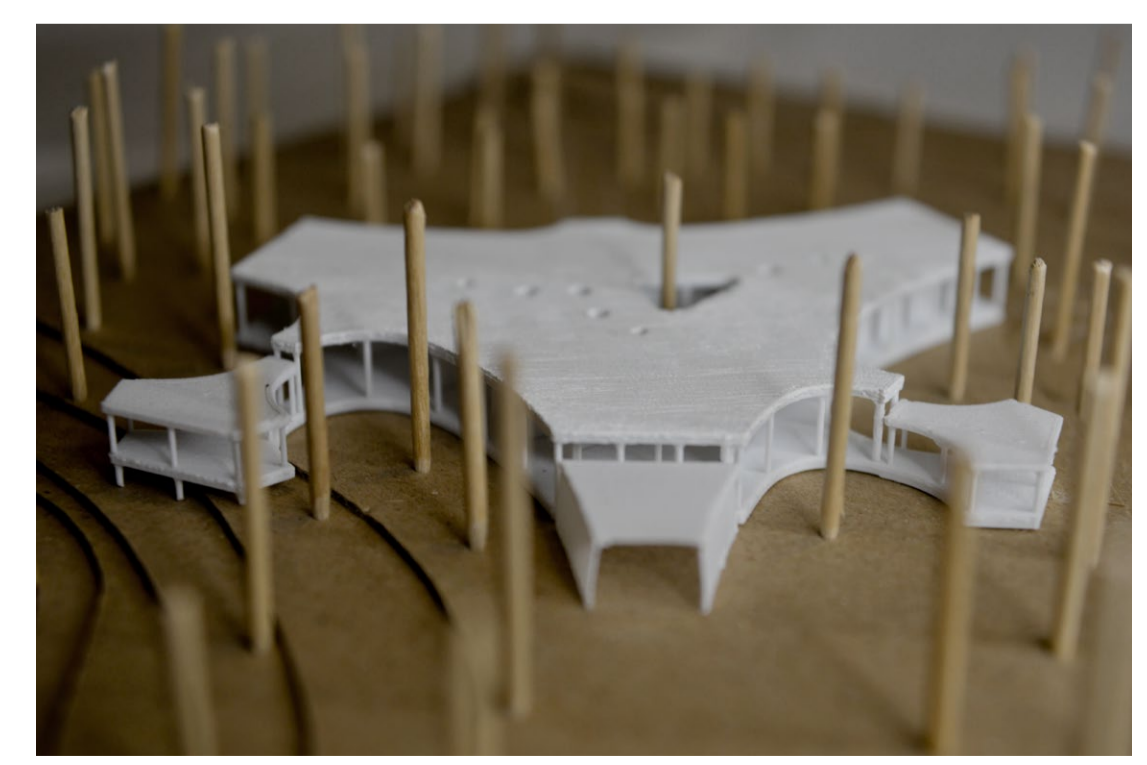
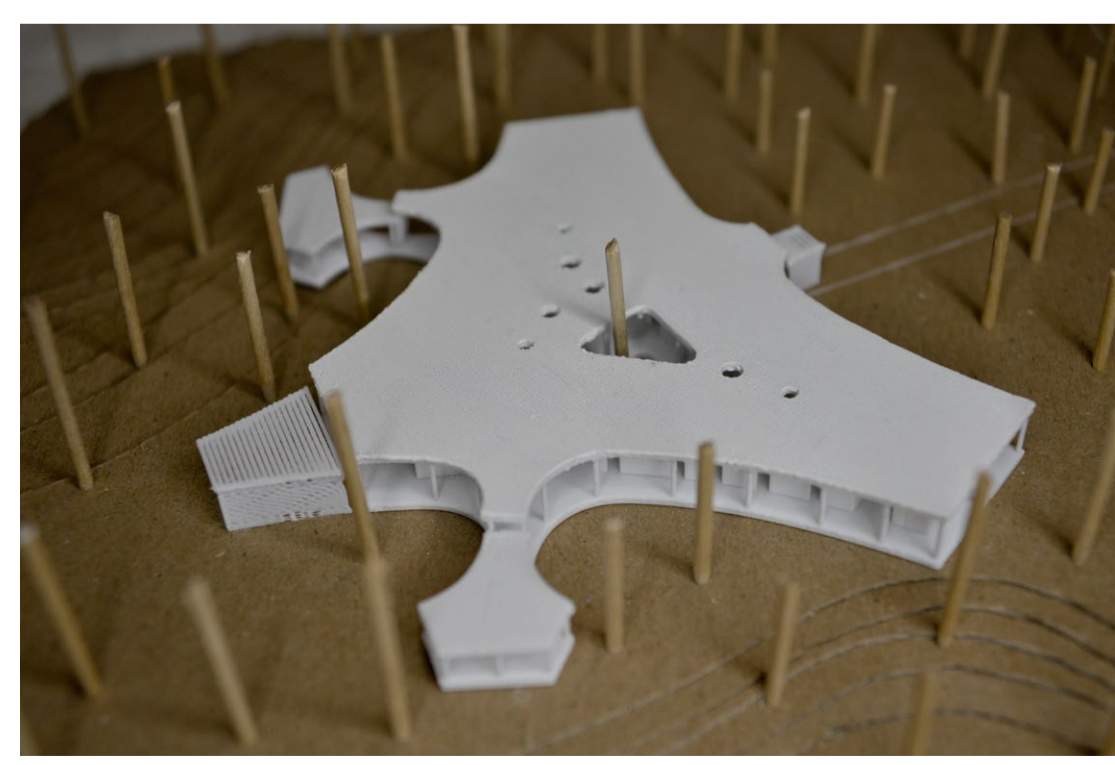
R1	Ültetőközeg VLF-150/200 szűrő geotextília DiaDrain-60H felületszivargó lemez VLF-110 elválasztó geotextília BauderSMARAGD gyökérálló bitumenes vízszigetelés RÖCKWÖOL Lejtést képző hőszigetelés 2rteg RÖCKWÖOL Hőszigetelés Alufólia betétes bitumenes lemez párazárásra Vasbeton födém Mennyezetvakolat+festés	20cm 1rteg 6cm 1rteg 2rteg -5cm 20cm 1rteg 25cm 1,5cm	R3	Festés+vakolat Vasbeton fal Festés+vakolat	1,5cm 25cm 1,5cm
R2	FLORIM Greslap padlóburkolat +flexibilis ragasztó Aljazabeton padlóútítással AUSTROTHERM "Pogácsás" expandált formahabosított polisztirolhab hőszigetelés AUSTROTHERM Lépeshang szigetelés KV E 45 K Büsscher Baruplan elasztomer bitumenes lemez Kellőstíftés Aljazabeton Tömörített kavicságyazat Talaj	1cm 5cm 7cm 5cm 1rteg 12cm 15cm	R4	Festés+vakolat POROTHERM 44 X-therm fal Külső hőszigetelő vakolat	1,5cm 20cm 2,5cm
R5	Thermowood borovi fenyő teraszburkolat Párnafa Allítható magasságú műanyag tartólabák Aljazabeton Tömörített kavicságyazat Talaj	2,5cm 5cm 10cm 12cm 15cm	R6	Festés+vakolat Vasbeton fal Festés+vakolat	1,5cm 20cm 1,5cm
R7	Simított beton 2 rteg AUSTROTHERM lépeshang szigetelés KV E 45 K Büsscher Baruplan elasztomer bitumenes lemez Kellőstíftés Aljazabeton Tömörített kavicságyazat Talaj	6,5cm 10cm 1rteg 12cm 15cm	R8	Ültetőközeg VLF-150/200 szűrő geotextília DiaDrain-60H felületszivargó lemez VLF-110 elválasztó geotextília BauderSMARAGD gyökérálló bitumenes vízszigetelés Lejtést képző könnyűbeton Vasbeton födém Mennyezetvakolat+festés	20cm 1rteg 6cm 1rteg 2rteg -5cm 20cm 25cm 1,5cm
R9	Thermowood borovi fenyő teraszburkolat Párnafa Allítható magasságú műanyag tartólabák Vasbeton födém	2,5cm 15cm 10cm 20cm			

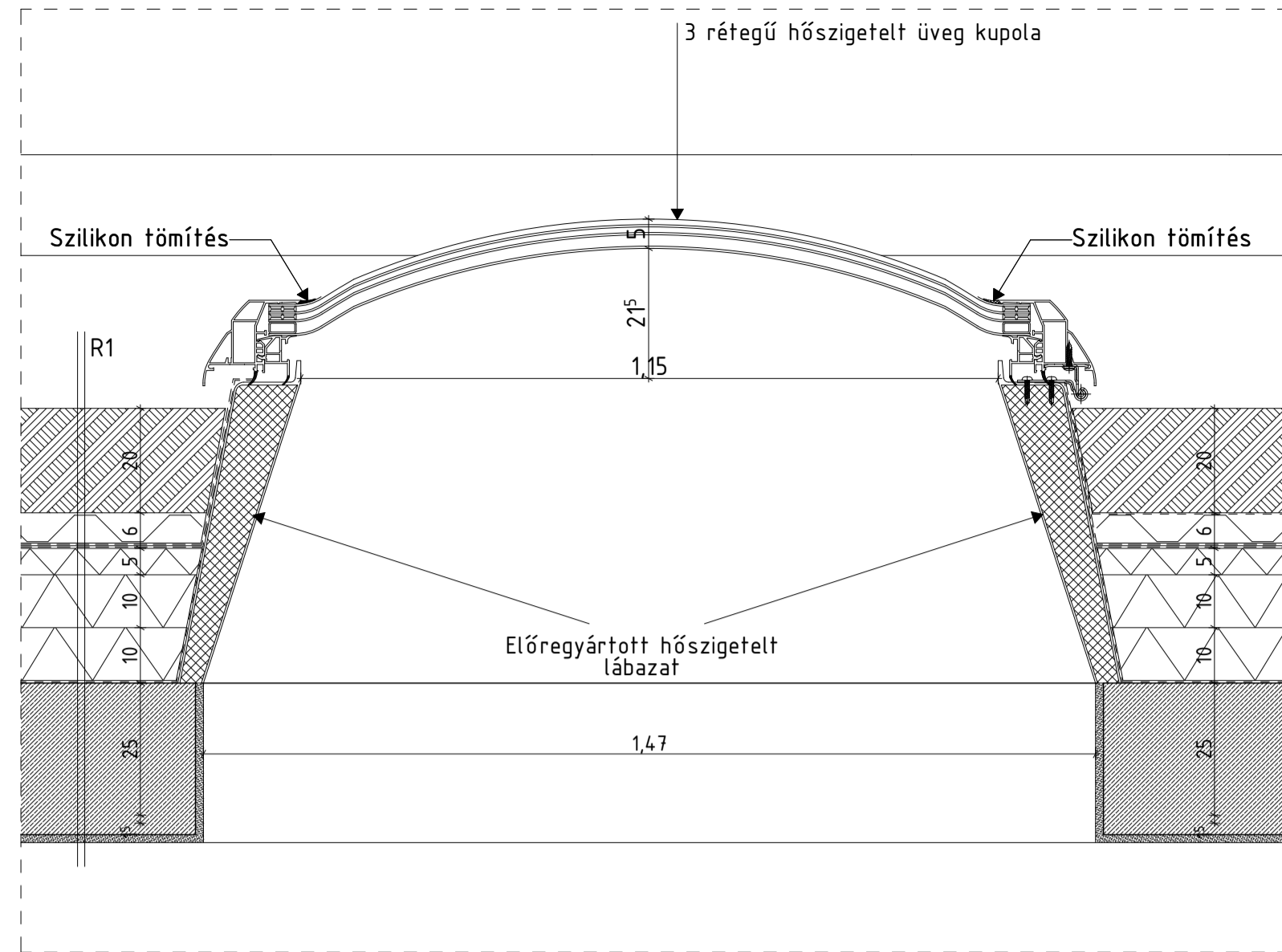
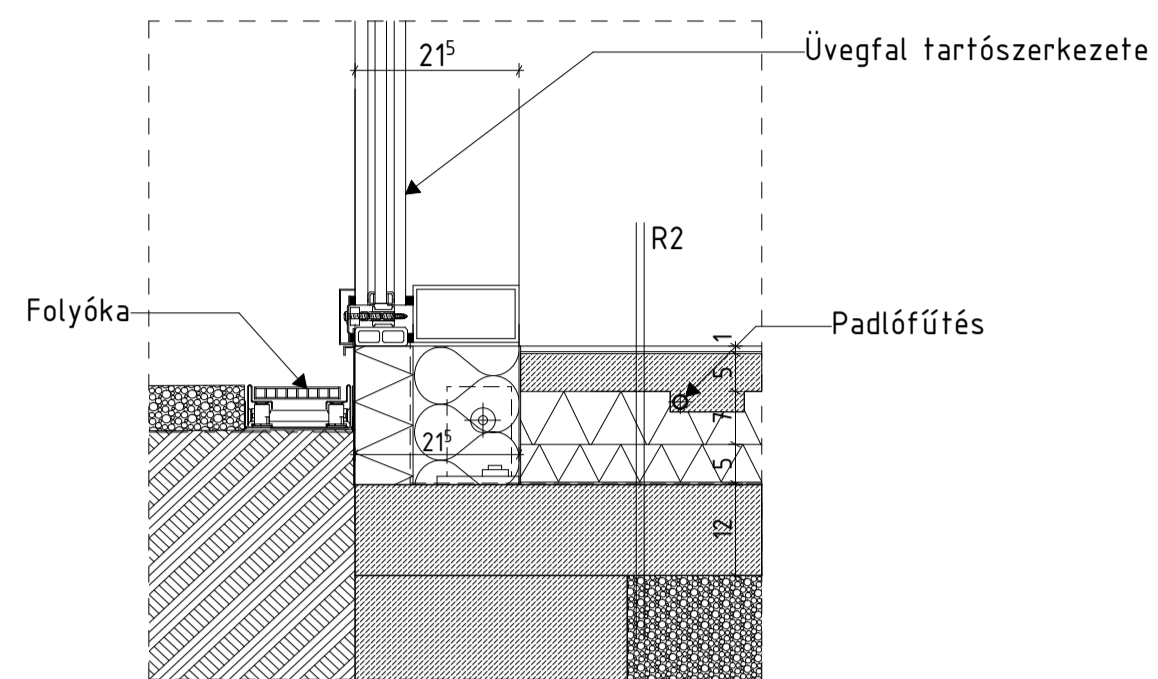
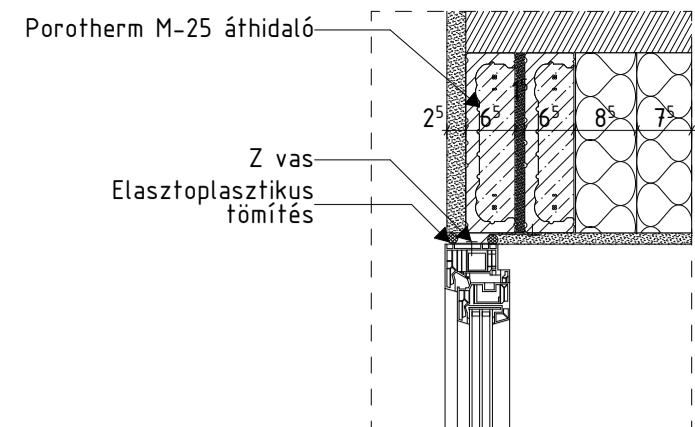
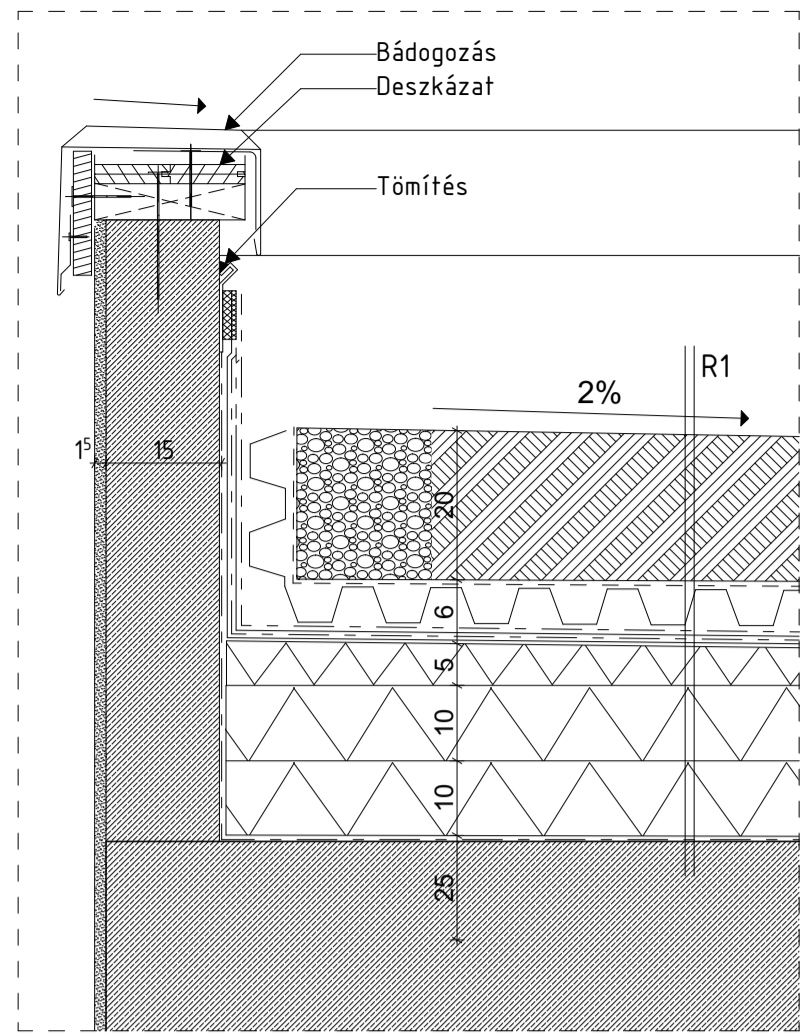

A-A METSZET M 1:100

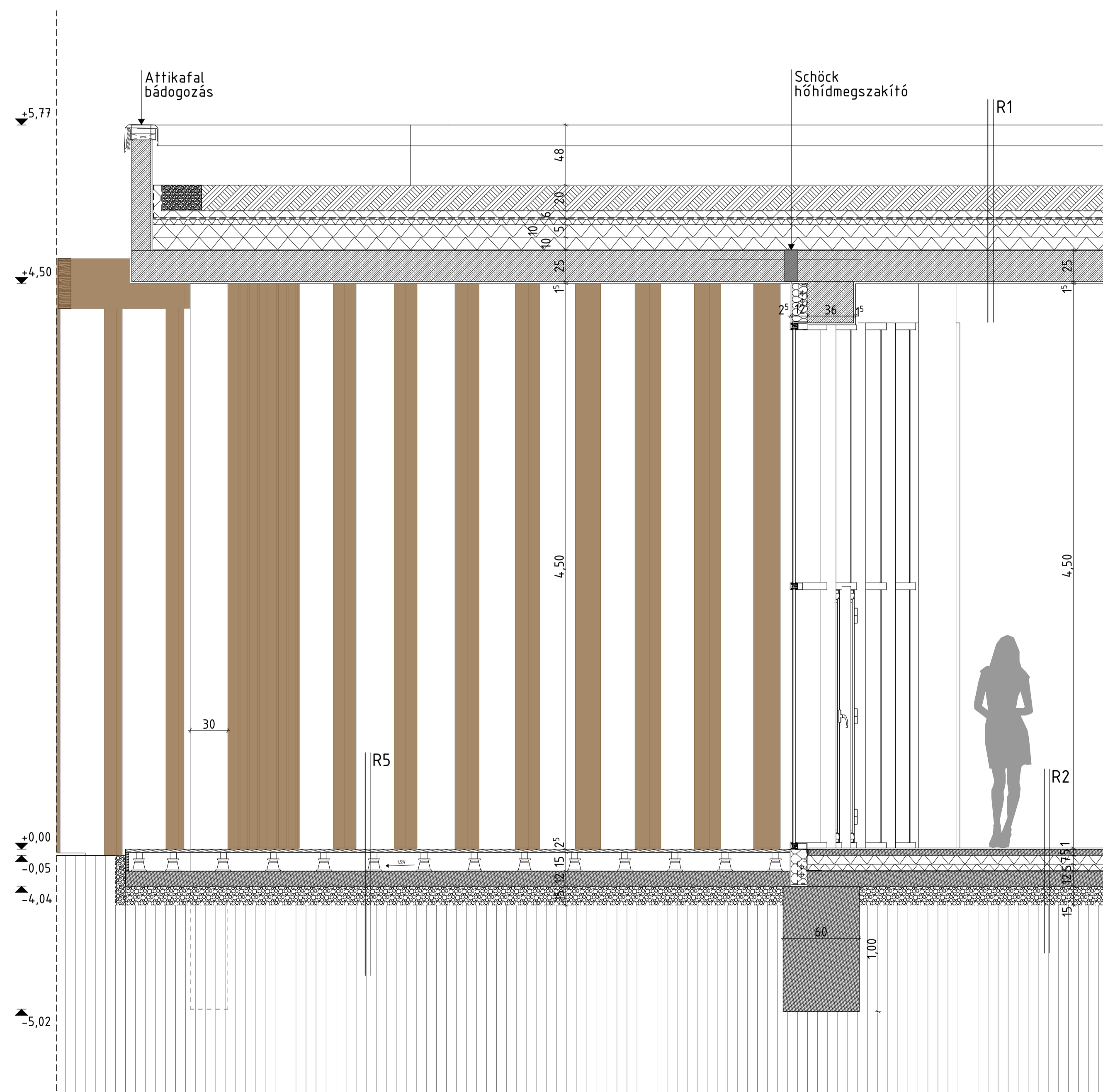
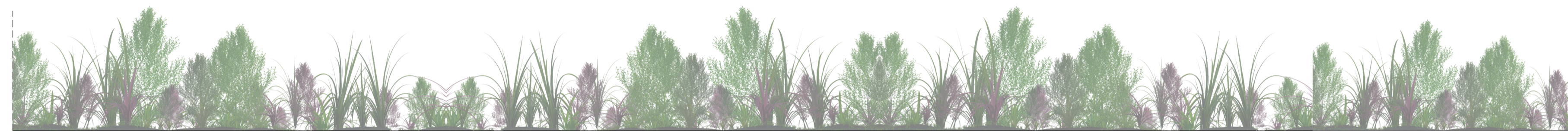

B-B METSZET M 1:100

CSOMÓPONTOK M 1:10

FALMETSZET + KIFORDÍTOTT HOMLOKZAT M 1:25

